carius ad dictum officium venire et
recedere omnibus suis expensis proprio
et fornita et finito eius officio
tribus diebus stare ad sindicatum in
dicto comuni et rationes sue villicationis
integras reddituri et dimittere et
relaxare dicto comuni penes camerarium
ipsius comunis aut alium per comune de-
putandum videlicet unam rotellam et unam
balistam valoris duorum florenorum auri et
alia facere que in sua electione vide-
bitur et que per formam statuti et
ordinamentorum dicti comunis debet ac etiam
omnes et singulas scripturas dicti comu-
nis publica manu peragatas et scribere
et facere sine aliquo salario vel mer-
cede hoc addito huic capitulo quod
si pre dicti adiuncti tempore electionis
prefate ad dictum consilium non ve-
nirent diem per bailium vel per capitaneum
secundum ordinem datum non venien-
tes solvant decem solidos pro quolibet non
veniente et nihilominus vicarius
prudenter compellantur

De iuramento vicarii comunis suis [illegible] iii

Item statuimus et ordinamus quod vica-
rius quilibet comunis Sassati in principio
sui officii in palatio comunis sui in ma-
nibus sindici generalis dicti comunis iurare
debeat ad sancta dei evangelia
corporaliter manu tactis scripturis
suum officium bene legaliter et sine fraude
exercere statuta et ordinamenta
dicti comunis observare ecclesia hospitalia
et tota sacra dicti comunis et eius distric-
tus in suis iuribus conservare et manu-
tenere et aliquid non facere promittere
vel quoquomodo consentire quod sit vel
esse possit contra statum et libertatem
magnifici populi perusini vel eius
iurisdictionem aut contra statum dicti
comunis Sassati sed potius contra hoc at-
temptantes toto posse resistere iu-
ra et iurisdictionem dicti comunis preterea
manutenere et defendere ius et iu-
stitiam postulantibus ministrare et
maxime orphanis viduis et pupillis
et cuilibet alii persone petenti iu-
stitiam horis congruis et debitis se-
dere ad banchum pro iure reddendo
extra districtum dicti comunis non procede-
re nec moram trahere sine licentia
consilii dicti comunis et generaliter omnia que si-

A ii

quila facer et exercer i dco eius offi
cio que facere tenetur et debet p for
ma statutor dci c et sine electionis
et p dic aliquis dci offitiuz ali
quod exercer non possit in dco c
si primo et ante oia iuramentuz
prefatuz non gustabit

De electione baiulorum et eorum
officio — Rubrica iii

Item cum baiulor officiorum ad exercen
das res publicas sit omnino necesse
statuimus et ordinamus q singulis
sex mensibz in consilio generali c fos
sati eligantur duo baiuli idonei
et sufficientes cum salario novem
librarum den cor pro qualibz singulis sex
mensibz et quilibz eor possit et sibi
liceat pulsare campanas tubectas
et banimenta facere cum commissio
ne dic seu sindici dci c pena
v. solid pro qualibz et qualibz
vice aliter recedente et teneant
in principio eor officiis prestare fide
iussores idoneos de exercendo eor
officio bene et sine fraude et pre
ceptis dic obedire ad dcam pe
nam pro citatione et tenuta solui
sibi facere modo et forma infra
scripto pro qualibz citatione ad
petitionem singulor personar i
c burgo et pedeactio ac et villa
sci martini collalti et palazoli
tres denarios contant i aliis
uero villis et locis c fossati sex
den cont et pro qualibz tenuta
uel sequestro i c burgo colle
sci martini collalti et palazoli
sex den in aliis uo villis et locis
districtus fossati xii den et baiuli
elegi et aprobari debeant i consi
lio dci c et quilibz electus baiulus
acceptare debeat officium baiulat
pena v. solid pro die qualibz quo
non acceptaret et nihilominus
acceptare teneatur et p dic ac
ceptare compellatur

De electione camerarii et eius
officio — Rubrica v

Item ordinantes statuimus q singulis
sex mensibz in consilio generali c
fossati elegi et approbari debeat

unus camerarius ad cuius manus
devenire debeant oes introitus et
pecunia comunitates collecte aliter
qz provenientes cois sollari preter i
troitus communantie et q aliuz
camerariuz in consilio eligendus
conservent et dcus camerarius
cois habeat librum sui introit et
exit i quo p vicariuz scribat oia
describantur cuius libri copiaz
vicarius dci c i eius libro rescri
bat ut fraus aliqua committi no
possit teneatur et dcus camerari
us introitus collectas forensium
et exitus eadem scriber depensa
ordinate uel ratio unius ad alia
pateat evidenter et dcus came
rarius non possit nec sibi liceat
expender de haber et pecunia
dci cois sine licentia sindici ge
neralis dci c usq i quantitatem
x v. solid et abinde supra sine
expressa licentia consilii dci c
ad penam dupli eius qd ultr expe
diderit ultra modum prefatum et q
ad consequationem predict semp i
exitum expensis ipsius cam fiat
mentio manu vicarii si de licentia
sindici facta fuit expensa usq
in quantit licentem sibi et sit de
voluntate consilii qui camerarius
haber debeat pro eius salario sex
mensium solidos xx et quinq so
lidos pro qlibz centenario librar
qui ad eius manus pervenerint et
ille qui camerarius erit sex mensib
non possit esse inde ad annuz pro
ximum sequentem volumus et q
qui electus fuerit ad officium ca
merarii acceptare debeat ad pe
nam quinq solid pro die q non
acceptaret et nihilhominus accep
tare cogatur nec possit esse ad
predictum officium camerarie ali
quis q sit aliquater litteratus
volumus insuper q facto resto
dco camerario de ratione seu saldo
suo teneatur idem camerarius
ipsum restum solver et cois satisfa
cere infra octo dies a die huius
modi resti facti pena quinq so
lid pro die qlibz q staret i mo

Am

ea in non restituendo quod deberet et ad fraudes materiam evitandam volumus quod camerarius quibus dat comunis omnem quantitatem quam receperit ab aliqua persona quacumque occasione debeat illico vicario consignare et in libro suo scribi facere quod si non fecerit cogatur per vicarium id quod acceperit comuni restituere et soldos solvat comuni nomine pene

Quod tres vicarius reddat ius petentibus ——— Rubrica vi

Ad hoc ut iustitia conservetur per quam comunia gubernantur in loco et districtu Sassati postulantibus observetur statuimus et ordinamus quod vicarius comunis Sassati teneatur et debeat ius reddere et iustitiam facere omnibus postulantibus coram eo in omnibus et singulis causis et questionibus coram eo proponendis et agitantibus cum scriptura et sine scriptura et stare ad ius reddendum da mane usque ad tertiam et a nona usque ad vesperas ad bancum et retinere hostia pallatii comunis aperta ad hoc ut nemini intrare volenti introitus denegetur et si contra fecerit comuni Sassati solvat pro banno vice qualibet de suo salario xx soldos

De modo et ordine procedendi in civilibus ——— Rubrica vii

Item statuimus quod in iure reddendo ordo talis debeat in civilibus observari videlicet quod ad petitionem actoris citetur reus per famulum comunis qui si venerit et confessus fuerit debitum vel rem petitam assignetur ei terminus decem dierum ad dandum debitum vel rem petitam ad penam x soldorum quod si non solverit in termino supradicto procedatur contra eum realiter et personaliter prout placuerit creditori et condempnetur comuni Sassati in decem soldos si accusatus fuerit a suo creditore si autem negaverit quod petitur et debitum vel res petita fuerit a x soldis

infra tūc detur iuramentū acto
ri si persona idonea fuerit et nō
suspecta et si iurauerit cōpella
tur reus ad petitionē creditoris
in palatio donec soluerit si nō
debitū uel res petita excede
ret quantitatē x solidor uel
extimationē x solidor tunc
offeratur libellus et procedatur
pro ut postulat ordo iuris si nō
reus libellū petierit et actor
dixerit nolo libellū dar set si
uis tuo declarar iuramento q
non debes q peto absoluaris sin
aut ego iurabo tunc reus p
uicarium compellatur ad recipi
endū partitū de iurando uel
referendo iuramento actori
et si facer noluerit habeatur
pro confesso eo q sibi petierit
si aut noluerit et dixerit per
sacramentū sibi delatū ab ac
tore se nō debere q petitur ei
in totū nec in partem tunc
reus absoluatur a dicta petitione
si uero referr noluerit reus
iuramentum actori et non iura
re et ipse actor iurauerit q
recipere debet q petit ab eo
tunc reus constringatur realr
et personalr ad petitionē pete
tis et iurantis ad sibi dandū
q p suū declarauerit sacrame
tū si aut actor iurare nolue
rit delato sibi iuramento a reo
tunc reus absoluatur a petiti
one predicta si uero reus citatus
fuerit personalr et nō cōparu
erit in termino tunc procedā
tur contra eū elapso termino
ad tenutam dationē de bonis
suis pro sorte et expensis legi
timis que tenuta dari debeat
de bonis rei de licentia uicc
ij baiuluz cois. et si fuerit d re
bus mobilibus stare debeat decē
dieb; postea subastetur et subha
stari debeat et uenalis star de
beat trib; dieb; sono tubere
qualib; die semel et plus offerēti
detur si uero trib; dieb; elapsis
facta subastatione predicta nemo
dictā tenutam uoluerit uel dic
tenuta obtulit tunc detur in
solutum creditori pro mensura

debiti declarati et pro expensis le
gitimis factis in causa predicta
si vero reus imobilia fuerit stare
debeat triginta diebus quibus elapsis
ponatur creditor in possessione
ex primo decreto et intrantes
postea accusari possit. si vero a
te tenute dationem venerit re
us et voluerit expensas legiti
mas factas in bona reficere
audiatur in iure suo si vero non
habuerit unde tenute dari posset
vel voluerit creditor si volue
rit ipsum in banno poni tunc man
dato vicarii poni debeat in banno
per vicarium et precones cum sono
sono tubede premisso publice et
alta voce secundum consuetudinem
communitatis et assignetur terminus
trium dierum ad comparendum vel
ad dandum quod tenetur et si infra
tertiam diem non comparuerit ad
obediendum aut cum suo credi
tore non concordaverit sit in ban
no x solidos pro communi communitatis et in
quantitate quam creditor tene
tur elapsis tribus diebus si non sol
verit constringatur realiter et
personaliter pro ut placuerit cre
ditori pro eo quod sibi debet et pro
banno communi prefato si vero
quis non fuerit repertus personaliter
sequenti die citetur ad domum
sue solite habitationis et pro se
cunda dilatione si aut non ve
nerit procedatur contra eum uti
contra personaliter repertum ad
dationem tenute vel ad ponendum
ipsum in banno ut superius expressum est

Qualiter instrumenta et confessiones
executioni mandentur Rubrica viii

Item statuimus et ordinamus quod vic
carius communitatis possit et debeat exe
cutioni mandare omnes confessiones
et omnia et singula instrumenta in
quibus apparuerit promissio de
confessione facienda quibus instru
mentis seu confessionibus vel pro
missionibus cum confessione non
possit aliqua exceptio opponi in
contrarium nisi una de tribus videlicet
refutatio termini prorogatio de
bito cancellatio restitutio vel si

diceretur de simulatione uel
pactis contra ipsam confessionem
non facto deposito audiatur et
teneatur et debeat coger debi
tores in pallatio uel debitorem
ad petitionem creditoris recatr
et spondir et facer ipsum debi
torem custodiri i palatio pro ut
sibi uidebitur et ad faciendum
sibi dare tenutam de bonis suis
et ad praecipiendum uel precepi
faciendum quod no exeat de pala
tio pena x solid qui si no ob
edierit de stando et obediendo
pro ut sibi impositum fuerit per
uicarium castri fossati uel per ali
quem banitorem comunis uel familia
uicarii de ipsius uicarii mandato
soluat pro qualibet uice et pro
quolibet precepto spreto noie ban
ni comunis fossati decem solidos den
et quod uicarius possit ipsum debi
torem exbanire si non uenerit
in termino assignato et elapso
termino banni ipsum caper et capi
facer et custodiri in pallatio ad
petitionem creditoris saluo quod si
talis debitor soluerit aut satis
fecerit creditori suo ante con
depnationem factam de eo occa
sione inobbedientie quod no possit
postea de tali uel talibus inob
bedientiis condepnari et si con
depneretur talis condepnatio
non ualeat ipso iure

De pena dicentis iniuria uicario Rubrica 12

Item statuimus et ordinamus quod
nulla persona audeat uel pre
sumat dicer uel proferre ali
quam iniuriam uicario castri fossati
aut aliquod uerbum iniuriosum
quod idem uicarius sibi ad iniuriam
reuocaret soluat comuni fossati
contrafaciens pro qualibet et qualibet
uice solidos uiginti de cont
et stetur scripture uicarii facte
de iniuria uel uerbis iniurio
sis prolatis contra ipsum uicarium
et suae familie

De arbitrio concesso uicario
fossati Rubrica x

Item statuimus et ordinamus quod

vicarius dicti fossati habeat potesta-
tem plenam et largam precipiendi
et precepta faciendi per banitos dicti
et per familias suas cuilibet ad penam
x solidos pro qualibet causa et si
non obedierit preceptis suis fac-
tis per eius vel banitum seu fami-
liarem solvat nomine banni vice qualibet
et pro qualibet precepto dicti fossati
decem solidos den. cont. et de pre-
dictis stetur scripture vicarii de
hiis facte

De pena dicentis verba in-
iuriosa ——— R[ubric]a xi

Item statuimus et ordinamus quod nul-
la persona audeat vel presumat di-
cere alicui iniurias seu aliquod
verbum iniuriosum coram vicario
fossati nec in aliquo alio loco in
dicto fossato vel eius districtu videlicet
latronem proditorem renegatum
seu mulieri putana ruffiana
vel aliquod aliud verbum iniu-
riosum vel reinfacciaverit seu
improperaverit aliquam iniuriam
sibi factam vel suis et qui contra
fecerit solvat dicto fossato pro pena
qualibet si iniuria dicta fuerit
coram vicario et pro qualibet verbo in-
iurioso pena nomine xx solidos
den. cont. si autem in aliis locis
in absentia vicarii pro vice qualibet
x solidos den. dicti fossati contrafa-
ciens solvere compellatur

De pena incipientis rixam aliquam
infra certis locis — R[ubric]a xii

Item statuimus et ordinamus quod si quis
inceperit aliquam rixam vel ip-
sius rixe fuerit inceptor in pa-
latio dicti fossati vel in aliquam
ecclesiam vel in aliqua via vel
strata vel in platea dicti fossati
vel in aliqua curia solvat nomine
banni vice qualibet xl solidos den.
cont. dicti fossati in aliis vero locis
in dicto loco vel extra xx solidos den.
cont. pro vice qualibet nomine banni
solvere compellatur et ad predicta
vicarius possit ex suo officio inquirere
et repertos culpabiles punire et con-
dempnare secundum formam presentis

De pena percutientis aliquem — R^ca xiii

Item statuimus et ordinamus quod si
quis percusserit aliquem eius re
acta ad nocendum manu va
cua vel plana sine sanguinis ef
fusione solvat pro bano coi
Sostati vice qualibet xx solidos
et si quis ceperit aliquem vel
aliquam per capillos vel panos
iniuriose et cadere fecit in terra
nomine pene vice qualibet coi Sos
sati xl solidos denariorum solvere
teneatur si autem ipsum expata
sciaverit vel per capillos vel pa
nos ceperit et ipsum non fecit in
terram cadere pro vice qualibet no
mine pene det comuni xx so
lidos persolvat

De pena facientis insultum
contra aliquem — R^ca xiiii

Item ad hoc ut mali formidine
pene mali peccare non audeat
statuimus et ordinamus quod si
quis fecerit insultum contra ali
quem ad domum suam vel sue habi
tationis vel in via aut platea
cois vel in re sua propria vel
sibi locata vel concessa ad cop
timum vel ad laborerium solvat
coi Sostati vice qualibet xl solidos
denariorum si autem fuerit de nocte
duplicem penam solvere teneatur
vel si quis fecerit insultum contra
aliquam mulierem vel eam viole
ter tetigerit vel si eam carna
liter cognoscere voluerit vel
si aliquid fecerit vel intulerit
iniuriam quod statim quando ad noti
tiam vicarii pervenerit teneatur
vinculo sacramenti nichilominus
sindicum cois Sostati ad civitatem
perusii et talem delinquentem
vel delinquentes accusare et
accusari facere ipsi mulieri et
dare et prestare ipsi mulieri ex
pensas cois auxilium consilium
et favorem et eidem facere expe
sarum ad hoc ut procedatur contra deli
quentem usque ad condepnationem vel abso
lutionem

De pena arma portantium R^{ca} x2

Item statuimus et ordinamus quod nemo
possit vel debeat portare arma
offendibilia vel defendibilia per
castrum vel districtum sollarii et
qui contra fecerit solvat cu-
riae sollarii pro vice qualibet et qualibet
generis armorum offendibilium xv so-
lidos denariorum nomine pene et pro qua-
libet genere armorum defendibilium
x solid. et perdat arma si fuerit
forensis si fuerit terrigena
amictat nullatenus teneatur
possit tamen quilibet sine pena por-
tare cerfellerium copertam eun-
do de castro ad villas seu de villa
ad alias villas possit portare
sparam seu spontonem per cinta
et alia arma defendibilia cum
cappello ad collum sine pena
dummodo cum armis residentiam
non faciat in aliqua taberna
seu loco et statim cum fuerit ad
locum ad quem iverit debeat
ipsa arma deponere et non ire
cum ipsis ad bibendum ad aliquam
tabernam nec per castrum sollarii
postquam intraverit nisi extra i-
terando quanto possit ire ab
una porta ad aliam castri sollarii et
teneatur et debeat vicarius
quando sibi videbitur ire cum sua
familia et aliis berruariis castri
sollarii et sine ipsis pro ut sibi vi-
debitur perscrutando per castrum
et districtum sollarii pro armis
et arma portantibus contra formam
presentis capituli et quos inve-
nerit ipse vicarius vel familia
aut berruarii eos condepnare
secundum formam predictam et quod
vicarius possit semper cum vide-
rit cultellum seu spontonem ipsum
sibi accipere vel accipi facere
et ad penam condepnare portantem
non obstante quod circas non faciat
generales et semper intelligatur ipsum
in castro circas facere generales et
sterum de predictis sibi scriptur.
sive quam fecerit de predictis
et si quis contempserit dare arma
vicario vel non permisserit se
rimari ad voluntatem vicarii

soluat uice qlibz et pro qlibz prece
pto coi fossati pro bano xx soli
dos dnr et stetur de his oibus
relationi familie et scriptture
uicariis si uero aliquis forensis
in domo alicuius fuerit hospi
tatus teneatur eidem hospes di
cere q deponat arma et si re
pertus fuerit post talem inibitio
nem sibi factam puniatur pro qlibz
genere armorum offendibilium i xx
solid dnr et defendibilium in x
solid comuni prefato aplicand
et si hospes non renuerit ei no
tificauerit forensis sed hospes
simili pena qua puniri deberet
forensis condempnetur et stetur de
predictis sacramento hospitis no
minus preterea statuentes q
custodes grascie et montium com
fossati quando irent ad custo
diam grascie seu montium et eun
tes et redeuntes extra districtum
fossati possint portare ouia arma
sine pena et si reperti essent
possit declarari coi iuramento cum
uno teste

De pena ludentium cu taxillis Rca xvi

It statuimus et ordinamus q ne
mo audeat uel presumat ludere
ad aliquod ludum taxillorum i c
uel districtu seu iurisdictione
fossati et qui contra fecerit pu
niatur uice qualibet i x solidos
dnr coit coi fossati pro bano
applicandos it q nulla psona
retinere debeat i domo sua pro
pria uel conducta ortocuria
uel aliq alio loco nec permitter
q ludatur et q contrafecerit
puniatur uice qualibz i xx
solid dnr it q nulla persona
debeat prestare ad ludum uel ca
ludi denarios tabulerium taxil
los uel lum nec aliquod prestare
auxilium consilium uel fauorem
et q contra fecerit soluat coi
fossati pro bano uice qlibz x
solidos dnr et qlibz possit accu
sare et habeat accusator tertiam
partem bani et de predictis stetur

fossati possit ex suo officio inquir.
et repertos culpabiles condempnare
et condempnat exiger et habeat
terciam partem banni salvo q ad
ludum dicar quilibet cum taxillis lu
dere possit in pena soldo q in
die nativitatis et duobus diebus p
cedentibus et duobus sequentibus qui
libet ad ludum predictum taxillorum
ludere possit in pena

De precepto fiendo p vic R xvii

It statuimus et ordinamus q si vi
carius fossati preceptum alicui fece
rit q non dicat alicui iniurias
vel verba iniuriosa et no obedie
rit precepto ipsius talis inobediens
coi fossati vice qualibet noie pene
x solid persolvat et stetur de
hiis scripture vic

De pena extrahentium aliquem
de tenuta R xviii

It statuimus et ordinamus q si qs
extraxerit aliquem de tenuta vel
possessione sue rei auctoritate sua
propria sine iuris cognitione et
expressa licentia vicarii fossati
solvat penam xl sold den pro
qualibet vice coi fossati et nihil
hominus possessionem dimittere
compellatur cum refectione dapn
nor et expensar quas q fe
cerit occasione predca

De pena intrantis re bandita R xix

It statuimus et ordinamus q si
quis contra voluntatem domini
rei vel coptinatores rem alterius
intraverit solvat vice qualibet
noie pene coi fossati x solid
et intelligatur contra domini vo
luntatem intrasse si res fuerit
bannita p preconem cois fossati
et de bannimento appareat i actis
cois vel si inhibitio facta fuerit
alicui specialiter inpresentia
duor testium q non iret res sua
alis nequaquam salvo q non possit
quis nisi semel accusari in mese
et accusare debeat maior domus

salvos et custodes animalium dum veniant
ad expellendum animalia existen
tia in re alicuius de intrusa ac
cusari non possint et si accusare
tur accusatus non valeat et in
qualibet causa dampnum dans pas
so dampnum emendat

De pena accipientis aliquid de
manibus alterius — R[ubric]a xx

Item statuimus et ordinamus quod
nullus audeat vel presumat
accipere aliquid de manibus al
terius contra suam voluntatem
nec cappucium de capite et
qui contrafecerit solvat curie
sancti pro banno vice qualibet
x solidos dener. cont. et stetur
accusatori credatur sacramento ac
cusatores cum uno teste fide
digno

De pena interficientis bestias
alterius — R[ubric]a xxi

Item statuimus et ordinamus quod
si quis bestias vel aves alterius
interfecerit et illud animal in
terfectum fuerit extimationis
usque in quantitate x solid.
solvat nomine pene curie sancti
vice qualibet x solidos et animal
in duplo debeat emendare
et stetur iuramento accusa
toris de extimatione ipsius
animalis si animal fuerit extima
tionis eiusdem animalis a x solidis
supra tunc vicarius illud animal
extimari faciat sibi quantum
extimationis erat ante mor
tem extimationem fieri faciat
pro personis et pene secundum quod
erat animal illud cum iurame
nto dicere quod illud animal [illegible]
dit et voluerit se excusare et
accusator hoc probare non pote
rit absolvatur si vero quis
porcum scrofam capram vel vac
cam sive aucam a festo sancte ma
rie mensis augusti inde ad
tempus vendemiarum aut
eamdem interfecerit vel in ore
eo aliquid ex dictis animalibus
infra dictum tempus vel in
orto aliquo tempore aut ad
penam aliquam multaverimus re
medium et stetur de predictis

sacramento interfectoris [illegible]
Si aut(em) d(ic)ta a(n)i(m)alia interfecerit
alibi q(uam) in d(ic)tis locis soluat
penam sup(er)ius denotatam Si u(er)o
a(n)i(m)al alicuius alterius interfe
cerit non data ad hoc op(er)a p(er)
dominum a(n)i(m)alis ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ si modo sc(ilicet) c(ri)mino(sus)
nunc d(omi)n(u)s a(n)i(m)alis illud a(n)i(m)al
interfectu(m) emendare teneatur
facta extimatione t(em)p(o)re mortis

De pena actizantis ca
nez — R(ubric)a xxiij

Item statuimus et ordinamus q(uod)
nulla p(er)sona audeat uel p(re)su
mat canez suum uel alienum
actizar(e) ad aliq(ue)m uel aliq(uo)d
a(n)i(m)alia q(uam)uis non stantia i(n)
dampno suo q(uo)d si contrafecerit
et p(ro)pter istu(m) talis actizantis
canis a(n)i(m)al aliquod interfe
cerit uel magagnauerit
soluat q(ui) canez actizauerit
no(m)i(n)e banni curie co(mun)is eos fos
sati x solidos et dampnu(m) dee
extimationem a(n)i(m)alis debeat
illi cuius fuerit a(n)i(m)al eme
dar(e) in duplo facta extimati
one a(n)i(m)alis mortui uel maga
gnati p(er) duos massarios posi
tos ab ambabus partibus Si uero
a(n)i(m)al uel a(n)i(m)alia cuius uel q(ui)
bus fuerit canis actizatus
uel fuerit i(n) dampno actizatus
actizans canez ad penam ali
quam co(mmun)i nullatenus teneatur
nisi ad emendationem dap
ni i(n) simplici ualore uel ex
timationis facte a duobus
massariis ut supradictu(m) est
Si uero canis alicuius suo
proprio motu sine actigatione
uel culpa alicuius a(n)i(m)al ali
quod deuastauerit uel ma
gagnauerit teneatur d(omi)n(u)s
canis dampnum patienti emen
dare ut sup(r)a est expressum et
a(n)i(m)alis ad penam no(n) teneatur

De pena facientis furtum R(ubric)a xxiiij

Item quia peccare oderunt boni uir
tutis amore mali aut formi
dine pene statuimus et ordina(mus)

mus q nulla persona audeat vel
presumat furtum facere vel co
mittere de bonis alterius et q
contrafecerit puniatur p vice
qualibet in xl solidos consu
lati et furtum restituere com
pellatur si reperiretur si non
rehaberi non posset res fur
tive subtracta q debeat ta
lis furans vel fur ipsam rem
emendare in duplo domino rei
facta extimatione rei predicte
furtive subtracte Item q nul
la persona tales res scienter
retinere debeat vel acceptare
modo aliquo sine licentia curie et
q contrafecerit solvat con
sulatui pro vice qualibet lx
solidos etc.

De pena procetes turpitudi
nem in re alterius — Rubrica xxiiii

It. statuimus et ordinamus q
nulla persona audeat vel presumat
aliquod aliud turpitudinem vel ali
quod aliud proicere vel preci
pitare in re alterius et q contra
fecerit puniatur in x solidos
consulatui pro vice qualibet
et nihilominus illud turpe
eiicere teneatur et vicarius
possit tales contrafacientes
condempnare in x solidos con
sulati pro qualibet precepto cui
non obedierit

De pena non permittentis se pi
gnorari — Rubrica xxv

It. statuimus et ordinamus q
si quis non permiserit se pignorari
baiulo consulatui vel familie
vicarie eiusdem et aut pignus
acciperet sive pignus vel tenu
tam renuerit vel accepta con
tra voluntatem baiuli vel fa
milie pignus vel tenutam re
tinuerit sive hostium domus
clauserit cum venerit baiulus
vel familia causa pignorandi
aut tenutam accipiendi solvat
consulatui vice qualibet nomine pe
ne x solidos et stetur de predictis
relationi baiuli vel familie
vicarie cum iuramento solito et

B i

si ille cui pignus acciperetur
vellet vel una cum baiulo
potestatis mandato vel ad
penam non tenea[tu]r eundo et
presentando se

De pena receptantium ex-
bapnitos — R[ubric]a xxvi

It[em] statuimus et ordinamus quod
nulla persona audeat vel presumat
receptare aliquem ex bapnitis
vel positum in bapno causa sue
inobedientie per vicarium
sollati in domo sua propria vel
conducta et qui contrafecerit
solvat cur[ie] sollati pro dicto quolibet
x solidos den[ariorum]

De restituendo bestiam inven-
tam in dapno — R[ubric]a xxvii

It[em] statuimus et ordinamus quod
quicumque duxerit ad domum suam
aliquam bestiam seu aliquid
aliud quod invenerit in re sua
teneatur et debeat illud illi
cui fuerit restituere postquam
fuerit reperta seu repertum
et hoc intelligatur de bestiis
terrigenorum si non fuerit de
bestiis aliquorum forensium debeat
illas illa die qua invenerit
depp[re]sentare et consignare vi-
cario sollati et facta assignatione
possit eas retinere quousque
fuerit de suo dapno sibi in-
tegre satisfactum a domino
bestiarum contrafaciens vero
solvat pro bapno cur[ie] sollati
vice qualibet x solidos et coga-
tur per vicarium ad restitutionem
bestie et ultra retinuerit vel
non contra formam presentis
capituli stetur sacramento illi-
us cuius bestia seu bestie de-
tente fuerit

De pena rancantium ultra ter-
ros fines — R[ubric]a xxviii

It[em] statuimus et ordinamus quod
nemo audeat vel presumat ra-
care vel rangare silices a colle
centro vallis bruncheti seu
fossa calcinarie que est in via

sive unius post castrum sollari et
sicut mittit via que venit
per plageam post castrum predictum
ad portam novam de domo ber
beneventus et sicut mittit
a dicta solla caleinarum per dicte
rum et per plageam de sale usque
ad molendinum vel de valle et qui
contrafecerit solvat cui sollari
pro banno vice qualibet xx soli
dos dicti et quilibet possit esse
accusator et habeat medietatem
ris banni et credatur sacra
mento accusatoris cum uno
teste et possit fieri accusatio
secrete et palam

De electione campanariorum R(ubrica) xxix

Item statuimus et ordinamus quod
massarius et sollarius qui pro tempore
erit teneantur de mense mar
tii omni facere in consilio duos
campanarios id est duos in
qualibet villa quorum officium
sit custodire vineas arbores
domesticas salicetta orta crocca
ne dampnum detur in eis quorum
officium sex mensibus duret qui
custodes teneantur semel ad
minus qualibet die ire circum
do per villam vel per territorium et
libere sicut de nocte per intrare
debeant et teneantur depon
tiare omnes et singulas personas
quas viderint vel invenerint
sciverint de veritate seu poterent
dampnum dare vel dedisse in
vineis ortis arboribus dome
sticis salectis crocis infra
otto dies postquam invenerint
viderint vel sciverint et ipsos
vel ipsum statim depontiet
vel accuset et teneantur se
infra octo dies se representare
coram massario sollari ad penam x
solidorum pro quolibet et quilibet vi
ce quod si infra octo dies non
depontiaverit dampnum quod
aliquis predictorum campanariorum
viderit vel sciverit solvat
nomine pene cui predicto x solidos
et dampnum passo emendet in du
plum facta extimatione de dicto
dampno per duos massarios dicte
ville et puniatur de emptionibus
per ipsos campanarios secundum
formam capitulorum infrascriptorum

B ii

loco expressum de dapnis datis et
possit et debeant denumptiare
de dapnis datis tam generaliter
quam cum bestiis et quibuslibet
denumptiati secundum ordinem
sequentium de dapnis datis
et si dapnum datum esset in aliquo
vel in aliquibus locis nec sciri
poterit qui tale dapnum fecerit
vel dederit tunc quatuor
seculares propinquiores et magis
vicini ipsi teneri vel rei ubi
dapnum datum fuerit ipsum
dapnum patienti debeant
emendare usque in quantitate
tres solidos den. [illegible] et si
dapnum excederet quantitatem
predictam tota illa villa in
cuius pertinentiis dapnum datum
fuerit ipsum dapnum debeant
emendare quod dapnum et
que dapna omnia et singula
ipsi custodes scilicet quilibet
in sua villa et parrochia
extimare debeant et accipere
possit pignora pro ipsis extimationibus
ab illis qui tenentur ipsa
dapna vel ipsos aliquid emendare
et dare dapnum passo vel
passis dapnum et teneantur et
debeant ipsa dapna et quibus
ipsos et dantes eas denumptiare
et accusare ad petitiones
cuiuslibet passi dapnum et si
aliquis inventus fuerit uvas
acerbas vel maturas a festo
sancti Iohannis iunii usque ad tempus
vindemiarum [illegible] [illegible]
sua solvat nomine banni vice
qualibet et pro quolibet raspo
a duobus raspis supra solidos
duos den. si vineas habuerit
ille cui inventae fuerint et si vi-
neas non habuerit solvat
banni vice qualibet V solidos
den. et illi cuius essent vinea
de qua acceptae fuerint uvae
contra eius voluntatem pro quolibet
raspo pro emendatione eius
iniuriae V solidos et si [illegible]
voluntate qui ultra duos ras-
pos apportaverit condepnetur
quemadmodum de sua vinea
apportasset predictis non contramina-
ntis possit et debeant omnes [illegible]
tantes uvas et dapnum dantes

contra formam presentis capituli
denumptiare et accusare et habere
debeant de denumptiis quas
fecerint terciam partem banni quam
terciam partem camere cois et
cuilibet ipsorum dare teneatur ex
depositione extate et extima
tionibus quas fecerint et illis
damnis de quibus non apparebit
nec inveniri poterit dampna
dans habere debeant camparii
eis de hiis que exigerint pro
quolibet soldo duos denarios
et nullus pro fora durante tempore
vindemiarum possit portare li
tame contrafaciens pro quolibet puni
atur in x soldos den.

De electione beroariorum
cois Sollati — R^ca xxx

Item statuimus et ordinamus ad
hoc ut vicarius Sollati melius
et securius suum possit officium
exercere et pro honore cois Sollati
ideo vicarius qui pro tempore
fuerit debeat in principio sui
officii facere eligi in consilio per
ser consiliarios in castro Sollati x
beroarios qui teneantur et de
beant ad requisitionem vicarii
iurare ad sancta dei evangelia
obedire dicto preceptis suis que
ipsis seu alicui ipsorum fecerit oc
casione sui officii exercendi et
teneantur obedire ei et suis man
datis immo in omnibus que eis vel
alicui ipsorum fecerit occasione
sui officii exercendi et tenea
tur obedire et maxime contra
inobedientes et habeant pro eorum
salario et labore pro quolibet malefac
tore quem caperent x den. dena
rios pro quolibet et si eos
custodirent de die x den.
pro quolibet et totidem de nocte
duos soldos pro quolibet si non
caperent homines aliquos pro
debito vel alio casu et eos cu
stodirent habere debeant illi
qui eos caperent duos soldos
den. pro quolibet et quolibet die
et totidem de nocte et si aliquis
ipsorum beroariorum non obedierit
dicto vicario vicarius condempnare
possit et debeat talem inobedien

pro qualibet precepto i xx solidos pa
sint et dicti baroniles facere citta
tiones precepta reaturges et da
re tenutas et totum officium facere
baiulorum quando esset eis uel
alicui eorum impositum per uicarium
et fossatum et habere et recipere pos
sint illam mercedem per ipsorum labo
re et salario quam recipere debet
baiuli et fossati et quod uicarius
non possit mittere ad petitiones
alicuius creditoris nisi unum
uel duos baroniles ad aliquem
debitorem capiendum uel ad
accipiendum tenutam si persona
fuerit idonea ad solvendum
et si promiserit sibi accipi tenu
tam et se personaliter in fortiam
curie duci uel se capi uicarius
non possit mittere ultra mandi
predictum sed si non promiserit se
capi uel accipi tenutam et in
fortiam curie duci uicarius pos
sit mittere ad dictam executionem
faciendam quot eum voluerit
set quod baroniles prefati qui ue
nerint ad faciendum executionem
collecte siue collectoris debeat
habere pro quolibet uice et quolibet re
rum et pro quolibet homine et perso
na exequuta sex denarios pa
rensis et non ultra et pro qualibet
tenuta accepta in eis bis duos
solidos dicti

De custodibus montis eligen
dis — R[ubrica] xxxi

Item statuimus et ordinamus quod
uicarius et fossatus teneantur in
principio sui officii facere eligi
per consiliarios xx custodes
montium et facere eis capitane
os pro ut dictis consiliariis ui
debitur qui custodes debeant
et teneantur custodire montes
comunes et ad ipsam custodiam ire
quotiens eis fuerit per uicari
um iniunctum uel alicui eorum
sub pena x solidorum comuni aplicandum
in qua contrafaciens possit et de
beat contra faciens per dic
tos et quotiens contrafecerit

De pena pecoris nivis R[ubri]ca xxxii

Item statuimus et ordinamus quod ne
mo audeat vel presumat in
castro vel districtu castri piscari
nisi in aliena contrata et si quis
fecerit solvat nomine banni vice qualibet
quinque solidos pro communi castri
et quilibet possit esse accusator
et habeat medietatem banni
si vero cum processum fuerit
nisi accusaverit plures homines
non debeat et vicarius de predictis
dictus possit et debeat quando
de fide videbitur inquirere
ad eius arbitrium voluntatem
et ad hoc ut nullus ignoret
predicta vicarius castri tenea-
tur facere publice banniri

De pena vexellantium infra
certum tempus — Rubrica xxxiii

Item statuimus et ordinamus quod
nullus debeat venari seu vexel
lare cum canibus vel retibus
in bladis vel vineis hominum
castri seu districtu castri a
kalendis mensis madii usque ad
medium mensem iulii et in
vineis usque ad festum omnium sa-
ctorum si quis vero contrafecerit
solvat vice qualibet nomine pene
communi castri x solidos denariorum et possit
quilibet et quilibet possit accu-
sare et stetur sacramento ac-
cusatoris cum uno teste et ha-
beat accusator medietatem banni
et respectu et vicarius de predictis
possit inquirere

De pena trahentis aliquem ex-
trahentis communis castri Rubrica xxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod nemo
de castro castri vel eius districtu
possit seu debeat facere citari
aliquem ad aliam curiam quam ad cu-
riam communis castri in prima causa
usque ad quantitatem ipsi communi castri
concessam et permissam a conpulsis
nec occasione damni dati usque
in quantitatem de qua vicarius dicti
castri cognoscere potest per formam
presentis capituli et concessionis
eidem per communem permissis et qui con-
trafecerit punatur vice qualibet
in xx solidos communi castri et stetur
sacramento accusatoris cum uno teste

De pena facientis collectiones
in solitis communis — Rubrica xxxv

B iiii

Item statuimus et ordinamus quod
nemo audeat vel presumat
facere vel fieri facere aliquod
calcinarium vel spetiem calcina
rii in silvis et montibus cois fos
sati vel in aliqua parte ipsarum
sine licentia et concessione con
silii dicti cois vel scindici ei
usdem ad hoc specialiter con
stituti que concessio fieri de
beat in consilio generali eiusdem
et qui contrafecerit solvat coi
prefato vice qualibet centum so
lidos den. et ipsum calcinarium
et calcinaria coi devenniat
in coe fossati si quis fecerit
calcinarium iuxta dictos montes
et acceperit lignum de ipsis mon
tibus sine licentia consilii et
dicti scindici pena simili puni
atur et de predictis quilibet sit
accusator et habeat medie
tatem banni et vicarius cois
fossati de predictis possit inqui
rere et delinquentes punire
secundum formam predictam et
habeat tertiam partem banni

De pena renuentis ambascia
tam cois — Rª cccxxxvi

Item statuimus et ordinamus quod si
quis electus fuerit ad aliquam
ambasciatam cois vel pro coi vel
specialium personarum et non obe
dierit vel prout sibi per ipsum
vicarium fuerit impositum sol
vat coi fossati pro banno xl
solidos den. et nihilhominus
teneatur facere ambasciatam
per vicarium sibi impositam

Qualiter citetur forensis in
maleficiis — Rª cccxxxvii

Item statuimus et ordinamus quod si
contigerit aliquem forensem co
mittere vel facere aliquod delic
tum vel maleficium in coi fossati
vel sua iurisdictione aut ali
quid facere contra formam ordi
namentorum cois fossati debeat
citari bis publice in platea cois
per preconem ipsius cois sono tu
becte premisso alta voce et sibi
dari terminum in qualibet citati
one trium dierum et ultima cita
tio sit peremptoria in qua citatione
debeat dici et declarari qualiter

uic° fossatis faciat citari talem de
tali loco ut ad certam diem com
pareat coram eo ad se defenden
dum et excusandum a tali denun
tia uel accusa uel inquisitione
que fit contra eum ex tali ca
usa et si uilitas sit notorius et si
comparuerit in termino bapne
sen alias ponatur in banno dicti
cois in ea quantitate qua con
depnari deberet ex forma sta
tuti dicti cois et assignetur
terminus trium dierum in banno
qui si no comparuit in termino
habeatur pro confesso et condepne
tur de si delicto uel malefici
um aut aliud quod cuius occa
sione procederetur contra eum
quemadmodum confessus fuisset
proprio ore et qui contrafecerit
in aliquo predictorum pro qualibet
uice puniatur in xl solidos
cois fossatis aplicandis et qlibet de
hiis accusator esse possit et ha
beat medietatem banni et uice
de predictis oibus teneatur et possit
inquirere uinculo iuramenti

De pena extrahentium aqua de
solito cursu ——— Rca xxxviii

It statuimus et ordinamus quod nu
llus audeat uel presumat aqua
continuam currentem extrahere
seu remouere de suo antiquo et
solito cursu uel currentes per mons
res partem eius et mitere ipsam
per res suas uel alienas et quod illam
detineat uel curgat ubi alias
cur uia uel res alterius facere
aliquod impedimentum et incomo
dum uel preiudicium et qui contra
fecerit [illegible] facere
uicarius cois fossatis contingat
eum ut eo reducat et remittat
eam ut eo reducat per locum unde currere
ipsam aquam per locum unde currere
consueuit seu existerit infra otto
dies postquam preceptum fuerit ei
factum aliqua exceptione no ob
stante que in contrarium opponi
posset et si quis no obedierit
predicto precepto uice soluat in
predicto penam xx solidos
et qualibet uice pene et quod nemo habens
dat incoit et quod nemo habens
terras iuxta uiam uel flumen
audeat uel presumat locum
seu lectum solitum aque uel in
xta fossatos unde aqua currat
continue toto anno uel per maiores
partem anni apprehendere facere uel

transire lectum aque fluminis
aut vel fossati versus eos fore
ad cavandum greppum arenam
vel terrenum vel faciendo ei
aliquod damnum preiudicium vel
gravamen contrafaciens ius solvat
pro banno vice qualibet v solidos
den. et eis cogatur ad dictum lo
cum reactando suo consorti ad
reficiendum ei dampna et expensas
quas fecerit ob hoc

De pena recipientis procuratio
nem contra eos — R.ca xxxix

Item statuimus et ordinamus quod nulla
persona de dicto fossato vel sua iu
risdictionis audeat vel presu
mat recipere aliquam procura
tionem contra eos fossatis contra
faciens ius eos prefato xx soli
dos den. pro pena solvere tene
atur pro vice qualibet et priue
tur officio et beneficio dicti eorum
imperpetuum ita quod talis recipiens
procurationem contra eos tempore
ro non possit officium vel bene
ficium a dictis eis recipere

De molendinariis et eos ob
servantiis —— R.ca xl

Item statuimus et ordinamus quod ui
carius dicti fossati primo mense sui
regiminis teneatur et debeat
cogere et compellere omnes molendi
narios pro quolibet molendino homines
dicti fossati et eius districtu vadunt
ad macinandum et eos prestare
sacramentum de faciendo eorum
debita et officium bene et legaliter
et bona fide sine fraude et
eos facere satisdare et observare
de instrumenta dicta quod ipsi mole
dinarii accipere debeat ab
euntibus ad macinandum ad eos
molendina de xxxii mensuris
unam que sit quedam quarta
pro salma ad perusinam et non
ultra et hoc portando et repor
tando ipsi molendinarii alias si
portaverit dictis grani defallet
et defallari debeat tertia pars
dicte mensure et mulieri et omnes
maiores xiiii annis de familia
dicti molendinarii eos cogantur
tale facere iuramentum et tene
antur ipsi molendinarii tergere

circum circa macinas ne ibi remaneat
farina aliena et qui contrafecerit
solvat nomine banni vice qualibet x
solidos den. dicto com. et si aliqua
persona bladum perdiderit apud
molendinum molendinarius seu
illi quorum sunt molendina cogantur
penitus ad restitutionem dicti
bladi perditi faciendo illi vel
illis cuius vel cuius esset bladum
perditum in valore xx solid. et stetur
suo iuramento dapni passi usque
in quantitate x solid. de cont. si
vero fuerit bladum perditum in valor.
xx solid. probetur per unum testem
et sic probato cum uno teste dap
num ipsum evenisse apud molen
dinum cogatur molendinarius et
dictus molendinarius ad ipsum dap
num emendandum patienti et de
tali dapno et causis predictis
vicarius possit cognoscere diebus
feriatis et non feriatis contrafa
ciens vero puniatur vice qualibet in
qualibet casuum predictorum in xx so
lidos den. et stetur sacramento
passi dapnum et eius cui dicta me
sura servata fuerit et ultra ipsam
mensuram non accepte. Item quod
nullus molendinarius audeat
molere in diebus dominicis neque
solempnitatibus paschalibus et festivitatibus
beate marie et in die veneris
sancti et qui contrafecerit solvat
com. sollatii nomine banni vice qualibet
x solidos den. et credatur sacra
mento accusatoris

De pena forensium pascuantium
in silvis com. —— R.^{ca} xli

Item statuimus et ordinamus quod nullus
forensis seu principatui non subie
ctus iurisdictioni sollatii possit
vel debeat pasturare in montibus
seu silvis com. sollatii cum aliquibus
bestiis de die vel de nocte sal
vo [illegible] et retinentes a foro
sollatii et qui contrafecerit si de
nocte pro qualibet bestia xl soli
dos si de die pro qualibet bestia
medietatem com. sollatii pro banno
persolvat ~~[illegible]~~ si autem
asinum duxerit causa faciendi li
gna [illegible] solvat faciens li
gna pro qualibet somario centum
solidos et perdat debeat facies
ligna ferrum cum quo vel quibus

ligna fecerit qui esse debeat
custodum de aliis vero bestiis
puniatur dicti medium habito re
spectu personarum et bestiarum pro ut
videbitur vicario fossati usque
in quantitate .x. solid. et cu
stodes montium possint contrafa
cientes denunptiare et accusare
et ipsas bestias quas invenerit
contra formam predictam ducere
coram vic. et habeat medietatem
banni et alia medietas sit com.
et etiam custodes quam alii possit
libere ducere bestias quas in
venerit in dictis montibus contra
formam huius capituli et eas du
cere coram vic. dicti c.

De pena committentis fraudem in
eius officio ———— R. xlii

Item statuimus et ordinamus quod si quis
commiserit fraudem in aliquo officio
sibi dato a com. fossati ab ipso priva
tur officio et ab aliis officiis et
beneficiis dicti c. et solvat nomine
pene xx solidos denariorum com.
fossati et quod nulla persona debeat
petere debitum sibi solutum a com.
fossati vel ab aliis pro ipso com. vel
bis de aliquo facto solutionem re
cipere ab ipso com. et qui contrafe
cerit com. fossati pro vice qualibet
xl solidos den. solvere teneatur
nomine pene et privetur ab om.
officio et beneficio com. fossati et
duplum eius quantitatis quam rece
perit indebite restituere compel
latur com. fossati

De pena notarii facientis aliquod
instrumentum contra coe R. xliii

Item statuimus et ordinamus quod nullus
notarius de c. vel iurisdictione
com. fossati debeat facere aliquod
instrumentum sindicatus vel aliquid
aliud contra coe fossati et contra
voluntatem consilii dicti c. et qui
contrafecerit solvat vice qualibet
nomine banni xl. solidos den.

De panificatoribus et eorum observa
tiis ———— R. xliiii

Item statuimus et ordinamus quod panne
facule de c. fossati debeant panne
vendere admodum infrascriptum
scilicet quod vicarius fossati faciat eligi
in consilio duos massarios supra
stantes ad panem qui massarii faciant

asseptum panis secundum ualorem gra
ni et secundum eorum asseptum uendi
debeat panem in dicto castro et quicun
que uendiderit ultra uel contra
dictum asseptum nostre pene soluat
pro quolibet et qualibet uice x soli
dos et quod ille persone que consueuerunt
erant uendere in dicto castro cogi pos
sint per uicarium ad uendendum
panem secundum formam predictam

De electione supstitum carnium Rca xlij

Item statuimus et ordinamus quod quilibet
uicarius castri fossati qui pro tempore
erit in principio sui officii eligi
facere debeat in consilio dicti castri
duos bonos et legales supstites
carnium pro sex mensibus qui supsti
tes seu assectatores teneantur
quolibet mense facere in dicto castro asse
ptum carnium pena x solidorum pro quo
libet et secundum dictum asseptum
ita uendere debeat quilibet becca
rius seu carnifex in dicto castro ad
dictam penam personaliter condempnandus
et quod nullus carnes uendens ad
minutum in dicto castro uel eius distric
tu possit nec debeat uendere
libram carnium ultra modum predictum
nec possit uendere a quatuor li
bras infra nisi ad belancias et
quilibet teneatur et debeat ha
bere belancias cum libra media
libra et unciis et alia pondera
iusta et qui contrafecerit in aliquo
predictorum puniatur uice qualibet
pro quolibet ex dictis ponderibus in
x soldos comuni fossati. Item quod nullus
possit nec debeat uendere aliquas
carnes nisi pro his que sint sed
dicere et declarare quod ille sint carnes
talis bestie masculine uel feme
nine nec possit aliquis uendere
in dicto castro uel foro deferri ali
quas carnes morbosas uel mor
ticinas uel magagnatas nec
ipsas carnes insuflare

De penam dicentis iniurias
terminatoribus — Rca xlvj

Item statuimus et ordinamus quod nul
la persona audeat uel presumat
iniurias dicere uel aliqua uerba
iniuriosa alicui uel aliquibus
terminantibus et partibus positis
ad terminandum infra aliquos
uicinos et qui contra fecerit pu

niatur pro qualibet uice qlibet i x
solidis et stetur sacramento accu
satoris passi iniuriam et habeat
medietatem banni et nihilominus
qđ factum fuerit p huiusmodi
terminatores circa terminos ra
tum sit et firmum

Quod habentes arbores pedentes
debeant resecare Rca xlviij

Item statuimus et ordinamus qđ si
aliquis aliquam arborem uel arbo
res habuerit pendentes supra
terrenum uel rem aliquam tenea
tur et debeat ad petitionem il
lius cuius esset res supra quam
penderet eleuare et remouere
ita qđ non posset amplius peder
supra rem alienam qđ si non fece
rit uicarius debeat et teneatur
precipere tali habenti arborem
seu arbores pendentes supra rem
alterius habito testimonio de
hoc ut infra octo dies debeat eam
uel eas pendentes tantum ele
uare sup rem alterius et de re
alterius ita qđ nullus supra re
alterius pendeat quod si non
fecerit pro qualibet precepto
ei facto cui non obedierit sol
uat bannum x solid et nihilo
minus cogatur p uicarius ad
ipsam arborem uel arbores peden
tes supra rem alienam eleuandas
ut amplius non pendeat

De pena facientis aliquem citari
et no cpareret i termino Rca xlviiij

Item statuimus et ordinamus qđ
quicumque fecerit aliquem citari
ad curiam cois sollati ob aliquam
causam debeat in termino assi
gnato comparer et ꝗ contrafece
rit suo comparente aduersario
soluat uice qualibet quinque solid
si accusatus fuerit ab aduersa
reo

De pena eduer assiliatum Rca xlix

Item statuimus et ordinamus qđ nullus
faciens aliquem assiliatum aude
at uel presumat eidem dare uel
facere aliquod uestimentum uel
aliqui ei uel alteri pro eo dare
nisi caram pro benedictione usque
in quantitate unius libre tantum
contrafaciens uero soluat pro
banno uice qualibet cois sollati xx
solidos et quilibet de pdictis esse.

ualeat accusator et habeat medie-
tatez bani et teneatur in secretuz
et stetur sacramento accusatoris et
hoc capituluz publicuz banniatur

De pena facientis insultuz
contra uicariuz —— R^{ca} l.

It statuimus et ordinamus q si
quis in tantuz furoris audaciaz
preuenerit temerariis ausu q
contra uicariuz castri fossati ali-
quez fecerit insultuz seu ad-
gressuraz uel manuz eleuat co-
tra euz cu[m] percutiendi soluat
coi fossati pro bano uice q[ua]libz
centuz solid. den. si uero euz
aliquo modo tetigerit iniuriose
duplaz penuz soluere teneatur et
ad hoc ut melius puniatur et
acrius et ut pena unius sit me-
tus multor. dicimus et statuim.
q expensis cois ~~fossati~~ talis
uel tales insultantes debeat
accusare perasis expensis cois
fossati et stetur de predcis oibus
scripture uicarii cuz duobus testibus

De pena facientis turpitudine
in uiis cois —— R^{ca} l1

It statuimus et ordinamus q nulla
persona faciat aliquaz turpitu-
dinez in aliqua uia c[astri] fossati
et q contrafecerit puniatur ui-
ce qualibz in x solidos den. et
uicarius c[astri] fossati possit inq-
rer de predictis

De pena facientis turpitudinez
ante domuz alterius R^{ca} l11

It statuimus et ordinamus q nulla
persona a septez annis citra audeat
facer aliquaz turpitudinez ante
domuz alicuius seu ante portas
castri fossati uel prope ipsas per
decez pedes et q contrafecerit
soluat uice qualibz pro bano
coi quinque solid. den. et q[ui]libz
possit esse accusator et habeat
medietatez bani et d[ominu]s uic[arius]
inquirer possit ad uoluntat. ipsius

De pena spoliantiuz aliquid
uicero cois R^{ca} l11[…]

It statuimus et ordinamus q nemo
audeat uel presumat i c[astr]o fossati

apodiare aliquod edificium muro
comunis et si quis habuerit aliquod
edificium apodiatum dicto muro com
quod aliquis predictorum edificiorum non
obstante iniuntus et sindicus
dicti comunis et quilibet ipsorum possit et ua
leant circum circa murum comunis
in tempore opportuno quiter eis uidebi
tur edificium et domos in dicto
muro edificatas uel appodiatas
rimare quesciuntur et si opus fue
rit in eis custodes ponere ad
defensionem dicti comunis put ipsis
sindico et uicario uel alteri eorum
placuerit nec pro tempore increa
ptione uel possessione dictorum edi
ficiorum uel domum facta per sin
gulares personas dicatur uel
currere possit aliqua prescriptio
contra comunem fossati uel in dapno
dicti comunis quod est a portella iuxta
ad portam de Serrone sequitur quod pos
sit ad circam liberam et expe
ditam de super murum comunis et
de subter. insuper ordinant quod ha
bentes dictas domos uel edifi
cia contiguas uel apodiata mu
ro comunis fossati non possit aliquo
modo uel causa contradicere uel resi
stere officialibus et massariis uel comunis
fossati uolentibus eas rimare
uel uidere ac et teneatur et
debeat huiusmodi edificia ha
bentes cum necessarium fuerit pro tutela
et custodia dicti comunis eorum sumptibus
et expensis tale ordinare quod in
prefatis edificiis ad defensionem
dicti comunis comode stare possit gente
faciens uero in predictis uel aliquo
predictorum soluat comuni fossati pro quolibet
et quolibet uice centum solidos dat.

De pena ponentis litamen
iuxta murum comunis — Rubrica liiij

Item statuimus et ordinamus quod nemo
ponat uel poni faciat litamen
uel lapides in comuni fossati prope
murum comunis ad uiginti pedes
ad pedes comunis pertusis et quicumque
posuerit contra formam predictam
donum impedimentis infra tertium
diem postquam fuerit ei per uicarium
mandatum eleuare debeat et si non
fecerit soluat comuni fossati pro banno
uice qualibet xx solidos dat et nihil
ominus ipsius impedimentum eleuare
teneatur.

menti semel ad minus i mense
rimari et inquirere p contrafaci
entibus i premissis et repertos cul
pabiles punire et habeat tertia
partem banni

De pena consiliarior non veni
entium ad consilium R^ca^ lxviii

It statuimus et ordinamus q quilibet
consiliarius teneatur et debeat
ad consilium venire qn pulsabit
campana et se presentare i pa
latio cois coram vic° quando
sit proposita et ante et et no
uem massarii adiuncti consilio
teneantur et debeant venire
illa hora qua tenetur consiliarii
qui novem massarii adiuncti
venire debeant ad consilium
qn pulsabitur p consiliarios et q
contrafecerit puniatur de facto
to i decem soll den pro qualibet
et qualibet vice et no debeant
surgere ad consulendum ante licen
positas sub eadem pena et vic°
debeat dictam penam exigere
sine aliquo processu

De pena mittetis igne i monte
cois R^ca^ lxviiii

It statuimus et ordinamus q nemo
audeat vel presumat ignem
accendere in montibus cois sollari
in aliqua parte ipsor montium et
qui contrafecerit puniatur pro
qualibet et qualibet vice in centum
solidos den et si fuerit forensis
sindicus massar cois sollari tenea
tur ipsum forenses deliquentes
denumptiare coram dno potesta
te vel capitaneo civitatis perusie
de incendiis salvo q hoc non
intelligatur in pratis i qbus de
mandato vel licentia cois ignis
mitteretur i quo casu ignem
mittens non teneatur ad penam
et vicarius cois sollari possit
inquirere de predictis

De pena no trahentis ad ru
morem R^ca^ lxx

It statuimus et ordinamus q si ru
mor aliquis fuerit in montibus
seu alibi i iurisdictione cois
sollari occasione alicuius malitie

seu mali hoies volentes aliqua p-
sonaz offendere in psona vel rebz
seu quovis modo vel ea oes et
singuli hoies dicti castri et totius
universitat teneatur et debeat
tradere ad locum ipsius rumoris
et malefactores vel malos hoies
capere si poterit quor causa
rumor factus fuerit et dicere
coraz dico castellano et q rumores
audiverit et non recurrerit sol
x solid den vice qualibz et pro
quolibz solvere teneatur et q libz
possit esse accusator et habeat
medietatem pene pfate

De pena ambaxiatores litiga-
ntis cum aliquo — Rca lxvi

Item statuimus et ordinamus q ille qui
electus fuerit sindicus ambaxi-
ator vel massarius ad eundum
perusium vel ad alium locum pro
factis cois castri ipo existente
in dca ambaxiata non possit
nec debeat litigare cum aliquo
de c vel iurisdictione castri et
qui contrafecerit perdat salari-
um q habere deberet et nichilomi-
nus condepnetur coi castri in
xx solidos den et stetur sacrame-
to cuiuslibz deaccusantis

De pena facientes fenestram in
muro cois — Rca lxvii

Item statuimus et ordinamus q nulla
psona audeat vel presumat aliqua
facere fenestram i muro cois c fos
sati et q contrafecerit vice qlibz
et pro qualibz fenestra solvat coi
castri banni centum solidos den
et qlibz possit esse accusator et ha-
beat medietat banni et vicarius
c castri possit de predictis igres
et repertos culpabiles punire et
condepnare et p ipsam vel ipsas fene-
stras facere remurare oibz expensis
facientium Item q nulla psona aude-
at vel presumat de die vel de noc-
te intrare castrum castri aliunde
q p portas et q contrafecerit pro
quolibz et qualibz vice si fuerit
de die in centum solid den si aut
de nocte duplam penam solvere te-
neatur et qlibz de predictis possit

esse accusator et credatur sacramento
accusatoris cum uno teste et habeat
medietatem banni et vicarius possit
de predictis inquirere publice et secrete

De pena exterminantium R.ca lxviii

It statuimus et ordinamus quod nulla per-
sona audeat vel presumat extra-
here aliquem terminum de aliquo
loco et qui contrafecerit solvat vi-
ce qualibet et pro quolibet termino
quem extraxerit xx solid. den.
com. Sollate et terminus extractus
remitti debeat per illum qui ante
miserit seu per alium a partibus eli-
gendum et habeat terminator pro
quolibet termino tres denarios sive
unus sive plures sint terminato-
res et si quis precavaverit(?) vel
aprehenderit(?) ultra terminos
de terra sui consortis vel vicini
solvat pro banno vice qualibet xx so-
lidos et si dapnum dederit illud
emendare debeat patienti usque in
quantitate x solid. den. et de hoc
stetur sacramento dapnum passi
et ad hoc ut melius habeatur re-
veniat(?) vicarius ire ad petitione
partium ad videndum ipsas lites
et locum ipsius et discernere ipsas lites
sine debito terminare

De pena retinentium aliquem
tornarium —— R.ca lxix

It statuimus et ordinamus quod nemo au-
deat vel presumat retinere in
districtu Sollate aliquem tornarium
in domo sua non solventem datas
et collectas com. Sollate et qui contra-
fecerit solvat com. predicto nomine
banni vice qualibet xx solid. den.
et totidem solvat tornarius si
casu predicto datas et collectas non
solverit et quilibet sit accusator et
habeat medietatem banni et stetur
iuramento accusatoris cum uno teste

De pena petentis enseniam(?) — R.ca lxx

It statuimus et ordinamus quod nulla per-
sona petere debeat alicui de iu-
risdictione Sollate aliquid cum
nullo tempore paschatis vel alio
festo quod diceret se habere debere oc-
casione socide vel feudi et qui contra-
fecerit solvat vice qualibet nomine
banni com. Sollate x solid. den. et
quilibet possit esse accusator et ha-
beat medietatem banni

De pena hospitator non tenentium
mensuras iustas — R.^{ca} lxxi

Item statuimus et ordinamus quod quilibet hos
pitator et fossatus et sive hostes dic
tionis hre debeant et tener me
suras iustas v3 medium minim
et medium quartum et alias ipsis et
non aliis mensurare prebendas
animalium et qui contrafecerit solvat
coi fossati pro qualibet vice quinque
x solidos den. et stetur sacramento
ementis bladum

Ut non expendantur et haberi
cois sine licentia R.^{ca} lxxii

Item statuimus et ordinamus quod nullus si
dicus cois fossati audeat vel pre
sumat promittere alicui de havere
cois fossati vel eiusdem pecunia
sine licentia consilii gñalis et qui
contrafecerit puniatur vice qua
libet in centum solid. den. et talis
promissio quae committeret in ipsius
preiudicium facta non valeat ullo
modo

De pena facientium foveas seu clo
cam iuxta res cois R.^{ca} lxxiii

Item statuimus et ordinamus quod nemo au
deat foveas facere vel fossas seu
clocas iuxta stratam cois vel viam
que modo aliquo preiuditium vel
gravamen generare posset nec vel
strate et si quis haberet vel face
ret nunc fossas vel clocam ma
nutenere debeat sine aliquo dapno
viae et qui contrafecerit puniatur
vice qualibet in xx solid. den. et quilibet
possit esse accusator et habeat me
dietatem banni et stetur eius iura
mento cum uno teste

De pena stantis iuxta palatium
quando fit consilium R.^{ca} lxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod nulla per
sona stare debeat iuxta palatium
cois quando fit consilium in dicto palatio
vel quando fit correptio statutor aut
quando fit distributio salarii vel impo
sita collecte et qui contrafecerit vi
ce qualibet puniatur in duobus solid. den.

De pena custodum montium committe
ntis fraudem — R.^{ca} lxxv

Item statuimus et ordinamus quod si custo

das montium coīs sollati fraudem co
misserit in eoꝝ officio vel ꝙ extra
confines coīs sollati accepérit ali
quāꝫ bestiaꝫ vel aliquaꝫ aliā rem
alicui forensi soluat bannum vice
qualibꝫ coī sollati xx solidos dn̄ et
nihilhominus res acceptas restituat

Qd nō detur mancia sposes R.ca lxxvi

It statuimꝰ et ordinamꝰ ꝙ nemo au
deat vel presumat dare aliquam
manciā alicui sponse qñ desponsata
et ꝙ contrafecerit puniatur vice ꝙ
libꝫ in xx solid dn̄ et ꝗlibꝫ possit
accusare et habeat medietatē banni
Et ꝙ nulla mulier pretextu alicuius
sponsalitiaꝫ vel matrimonii possit
vel debeat ire pro ouis vel aliqua
alia re contrafacta vō vice ꝗlibꝫ
puniatur in x solid dn̄ et vicarius
de p̄dictis possit inquirere

De pena extrahentiuꝫ bladum R.ca lxxvii

It statuimus et ordinamꝰ ꝙ nulla pso
na extraher debeat vel possit extra
iurisdictionē d. sollati aliquod
bladum vel aliquod genus bladi
et qui contrafecerit soluat coi sollati
noīe pene pro qualibꝫ salma xx
solidos dn̄ et pdat salmaꝫ et tenea
tur vicarius sollati facer elig
quatuor custodes qualibꝫ in castro
et in ꝗlibꝫ villa duos ꝙ debeat et
iurent die noctuqꝫ bene et legaliter
custodire ne contra hoc statutum
fiat et si inuenerit aliquem portari
seu extraher contra formaꝫ huius
capituli debeant ipsum caper et
ducer coraꝫ vicario sollati et vicarius
debeat talleꝫ extrahenteꝫ mitter
per vsum si videbitur consilio
dct coīs in specta ꝗtitate delin
quentes et custodes haber debeant
tertiaꝫ parteꝫ banni et salme pdi
te et possit dcs custodes alios
secum ducer quos voluerit ad
dctaꝫ custodiaꝫ faciendaꝫ

De pena siccantis clusaꝫ al
terius R.ca lxxviii

It statuimꝰ et ordinamꝰ ꝙ nulla p
sona audeat vel presumat clusaꝫ
alterius molendini siccar vel in

ea piscare quomodo sub pena x so.
lidorum com(munis) fossati applicandorum

De non accipiendo certa edificia
in pignus ——— R(ubri)ca lxxix

Item statuimus et ordinamus quod nullus
baiulus vel berrovarius com(munis) fos
sati possit accipere in pignus ab
aliquo de c(astr)o vel districtu fossati
aliquod mo(do) vel ea ingenia aratium
cultrum vel vomeram seu etiam de
vastare et qui contrafecerit puniatur
tur vice qualibet in x solidis d(enariorum) et
credatur sacramento accusatoris
hoc tamen addito quod non possit ac
cipere pannos dorsi lecti vel mu
lierum ad dictam penam

De pena accipientis alterius edifi
cia sine licentia R(ubri)ca lxxx

Item statuimus et ordinamus quod nulla per
sona audeat vel presumat acci
pere sua propria auctoritate sine
licentia d(omi)ni cuius esset aliquod
aratrum vomeram perticam vel
aliquod aliud edificium de posses
sione d(omi)ni edificii vel aliunde et
qui contrafecerit puniatur pro
quolibet et qualibet vice in xx solid(is)
d(enariorum) et reddat quod accepit et
et opera perdita et si dominum edifi
cium devastaret teneatur emendare

Quod pene duplicentur tempore
noctis ——— R(ubri)ca lxxxi

Item statuimus et ordinamus quod de omnibus
et singulis delictis et maleficiis
commissis seu committendis a sono
prime campane sive post sonum
prime campane que pulsatur de
sero ad laudes pena et bannum
duplicetur et committentes huius
modi maleficia vel delicta com(munis)
fossati predicto penam duplam
solvere teneantur

De electione capitaneorum
famulos ——— R(ubri)ca lxxxii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius
com(munis) fossati et sindicus generalis dicti
com(munis) teneantur et debeant ad penam
centum solidorum primo mense sui
regiminis eligi facere in consilio
illos capitaneos famulos quos
consilio dicti com(munis) eligi videbitur
quorum officium tale sit quod capita

neus dc° hõc debeat ad auis peti
tiones illaz quantitatez famulor
quaz consilio habere uidebitur et
sic successiue cuiuslibz parrochie
et uille qui famuli predci eligi
debeant p consiliarios dc̃ parro
chiae et uillaz vz q illi dc̃
eligant duos et sic successiue q
capitanei et qlibz eor teneantur
uenire coraz nrõ et iurare cor
poralr ad sca dei euangelia eor
officium bene et legalr exercere
bona fide sine fraude remotis
odio amore precio precibz et ti
more et famuli teneantur face
re simile iuramentum addito q
dci famuli et qlibz ipsor sequi
debeant suos capitaneos et eis
obedire in hiis que sibi manda
uerit et capitanei et qlibz ipso
rum possint imponere penas eis
dez famulis et cuilibz eor usq i
quinq solidos et uicarius teneatur
et debeat executionem facere pro
eos de predictis banis et penis
imponendis p dcos capitaneos s.
de quinq solidis pro qlibz uice et
quolibz precepto et q pdci capi
tanei et famuli teneantur et de
beant trahere et ire ad castrum
sollani qn audirent campanaz
cois sollani pulsante ad martellu
uel qn eis esset iniunctum ex pte
nrĩ siue sindici gnalis cois sollani
de die uel de nocte et si nõ eis
esset iniunctum uel preceptum ex
parte alicuius et audiret aliquez
rumorez de die siue de nocte i dc̃o
in aliqua parte eiusdez territorii
iz monte uel i plano teneantur
et debeant predci capitanei et fa
muli ire et trahere ad illuz locum
ubi rumor esset de uillaz i uillaz
et si inuenirent aliquez siue ali
quos forenses seu terrigenas comi
ttent aliqd malleficium teneantur
ipsi capitanei et famuli dcos ma
lefactores capere et tentantes ma
lefacere et in fortiaz cois sollani
ducere et si de predictis fuerint
negligentes soluat qlibz dcor capi
taneor xx solidos dni cois noie
pene pro qualibz uice et qlibz dcor
famulor x solidos si legitimaz cau
sa et excusationez nõ habuerint
uolentes insup q i dco consilio

in quos capitanei et famuli eligen
tur fiat unus sindicus q sit sin
dicus cois fottati ad consignandum
in depnes sdeos capitaneos et fa
mulos et quelibz eoz de oi offensa
quam facerent et committerent i
sonis et rebo dicimus malefacto
res vel malefacer reptantis no
permittentis se capi et i fortiam
cois fottati duci et de oi eo et
toto quod facerent vel committeret
occasione eor officii sine eor
dolo et culpa et hoc statutum
volumus atte precisse i quelibz parte
sua irrevocabiliter observari

De ordine servando in dapnis
datis — R^a lxxxiiii

Item statuimus et ordinamus q i dapnis
datis tam psonaliter qa cu bestiis
ordo talis debeat p uicarium
observari Vz q q voluerit de aliq
dapno sibi dato conquerere accusatio
in scriptis producere aut facere
debeat coram uic° d fottati et
possit fieri accusatio de illo me
se de quo dapnum datum est et
quindecim dieb9 mensis pterito
qua accusatione producta citetur
accusatus vel accusati q si i ter
minum statutoz comparuerit vel
comparuerint iuret veritate dicere
sup accusatione quo facto legatur
accusato sibi p vicarium et si con
fessus fuerit ea que i accusa co
tinentur in totum vel i partem
accipiatur fideiussor et assigne
tur terminus ad defensionem fa
ciendam et si iustas habuerit
excusationes absolvatur si iusta
non fuerit condepnetur secundum
formam infrascriptam et formam
infrascriptoz capitaloz si aut
non venerit in termino assigna
to sequenti die post terminum
iterato citetur et si no venerit
infra terminum iter citetur pro
tertia dilatione et pheritoria ci
tatione q si no venerit et re
pertus fuerit aliqua vice pso
naliter habeatur p confesso et pce
datur contra eum tamq si confessus
fuisset i iudicio dapnum dedisse
si vero vice aliqua repertus non
non fuerit personaliter factis tri
bus citationibus .s. quelibz die una

et diversis diebus nunc puniatur a
banno et assignetur sibi terminus
trium dierum ad comparendum quod si non
venerit elapso termino banni
condepnetur et habeatur pro confesso
et extra ordinem predictum processus
nullus et condepnatio nulla sit

De pena intrantis vineam al
terius ——— Rubrica cxxxviiii

Item statuimus et ordinamus quod si quis
vineam alterius intraverit a
kalendis mensis maii usque ad
tempus vendemiarum sive donec
uva fuerit in vinea vice qualibet
nomine pene communi fossati contrafaci
ens v solidos denariorum persolvat et dap
num emendet patienti in duplum
et stetur sacramento accusatoris
usque in quantitatem x solidorum si
vero a tempore vindemiarum et ela
psis vindemiis quis vineam alterius
intraverit bannum solvat quinque
solidos de communi pro vice qualibet
et dapnum emendet et stetur
sacramento accusatoris usque in
quantitatem x solidorum ab inde
vero supra fiat extimatio per
duos bonos homines

De penis intrantis ortum al
terius ——— Rubrica cxl

Item statuimus et ordinamus quod si quis
ortum alterius intraverit vice
qualibet puniatur in x solidis denariorum
et dapnum emendet patienti et
stetur sacramento accusatoris
usque in quantitatem x solidorum

De pena dapnum dantis in
groco ——— Rubrica cxli

Item statuimus et ordinamus quod si quis
tempore floris groci et quo grocus
legitur vel flores ipsius groci
intraverit vice qualibet x solidorum
pene nomine communi fossati solvat
et dapnum patienti emendet
si vero alio tempore grocum in
traverit quinque solidos communi fos
sati nomine pene solvat

De pena dapnum dantis in arboribus
domesticis — Rubrica cxlii

Item statuimus et ordinamus quod si quis
in arboribus domesticis alterius

dapnum dederit colligendo de fruc
tibus ipsorum vice qualibet in quinque
solidis denariorum condepnetur et dapnum
patienti emendare teneatur de
quo accusatoris iuramento stetur
usque in quantitatem solidorum x.

De pena dapnum dantis personaliter in
salecto vel fractali Rubrica lxxxviii

Item statuimus et ordinamus quod si quis
personaliter dapnum dederit in
salecto vel fractali alterius pu
niatur vice qualibet in quinque so
lidis et dapnum patienti emendet
et stetur iuramento passi dapnum
usque in quantitatem x solidorum
perusinorum

De pena expedaninis arbores
domesticas — Rubrica lxxxix

Item statuimus et ordinamus quod si quis
arbores domesticas alterius expe
danaverit vel deramaverit vice
qualibet in xx solidis condepnetur
et dapnum emendet patienti si
vero arbores non domesticas quis
expedaverit x solidorum nomine pene
vice qualibet puniatur et stetur
iuramento accusatoris usque in
quantitate x solidorum

De pena personaliter dantis dapnum
in leguminibus — Rubrica xc

Item statuimus et ordinamus quod si quis
dapnum dederit personaliter in legumi
nibus granatis in campis existen
tibus vice qualibet in quinque solidis denariorum
condepnetur si vero dapnum dede
rit cum falce in segetibus in quinque
solidis denariorum vice qualibet condepnetur
si vero sine falce in xii denariis
vice qualibet debeat condepnari
et dapnum emendare compellatur
dapnum passo et sacramentum ac
cusatoris habeatur pro plena pro
batione usque in quantitate x solidorum
de perusinis et hoc locum habeat
in indenumptiis campanariorum et
in incertitudinibus nostri et eius familie
in quo casu dapnum dans in dictis
penis puniatur si vero dapnum
dans accusatus fuerit a domino vel
laboratore possessionis in qua dap
num datum fuit tunc pena x so
lidorum solvere teneatur et possit etc.

emendari ab ipso coi in hunc modum
s. qd in consilio gnali cois fossati
eligi debeant duo boni hoies s.
unus pro parte cois alter p dap
nu passo q debeat extimare
ipsum dapnum datum secundum qd
eis visum fuerit et extimationem
eor statim atqz sindicum cois i
consilio dor cois fossati fiat dap
num sibi emendari secundum ex
timationem factam p dcos duos
hoies et habeat et habere debeat
dci hoies pro eor salario p qlibz
libra de extimatione quam faci
ent sex denarios perusinos

R. de dapno dato semp possit
accusari ——— Rca C I

It statuimus et ordinamus ad reprimen
dum illos qui dapnum frequenter
inferunt ne prescriptionis dampdari
in debite allegetur qd de damno
dato cum personis vel cum bestiis
semp accusari possit a dapnum
passo cum probatione legitima
et secundum formam statutor de
huiusmodi materia loquentium

R. vicarius et sua familia vadat
terminando p dapnis datis Rca C II

It statuimus et ordinamus qd vicarius
fossati q pro tempore fuerit possit
et debeat personaliter ire p ipsum i cdo.
mada cum sua familia p terri
torium dci fossati scrutando et ri
mando p dapnis datis et et fa
milia dci vicarii possit sine vicario
et demumptiari oes psonas quas
invenerit dapnum dare et de
nemptiatio sua valeat et quos
invenerit ipse vicarius vel eius fa
milia punire et condepnari se
cundum formam capitulor loque
tium de dapnis datis et sub te
nor scriptor et de dapnis que
invenerit hre debeat quarta
partem

De pena forensis extrahent
ligna ——— Rca C III

It statuimus et ordinamus qd nullus
forensis possit vel debeat extra
here aliq ligna de montibus dci fos
sati et districtu ipsius vel lignar

in dcis montibꝰ contrafaciens vero
solvat noīe pene cōi Sollati pro
vice qualibꝫ et qualibꝫ salma et
tragino xx solidꝫ den et pro qualibꝫ
fasce x solidos et perdat arma
eis vel alicui ipsorum inventa qui
in ipsis montibꝰ starent ad ligna
duz et et ferramenta cum quibꝰ
inciderent ipsa ligna et sint
ipsorum custodum et tales forenses
invenerit lignantes contra
formam presentis capti et si quis fuerit
inventus cum somariis sollati in
dcis montibꝰ causa faciendi ligna
aut si deposuerit sellam vel ba
stum in dcis locis dca de causa
faciendi ligna vel exportaret
de dictis montibꝰ extra confines
salmam fascem vel traginum pe
na simili puniatur cuius pene
medietas sit cōis et alia medi
etas sit custodum Item quod nemo
possit vendere vel donare vel
aliquo modo extra districtum Sol
lati extrahere paraturas de
dictis montibꝰ et nemo debeat
prestare aliquod patrocinium
hoīs forensi ad portandum extra
iurisdictionem Sollati ligna vel
paraturam contra formam presentis
et qui contrafecerit puniatur
vice qualibꝫ et pro qualibꝫ sal
ma lignorum vel paraturae in
xxx solidis et quilibꝫ possit
accusare et habeat tertiam par
tem banni

De pena facientis dentes
molendinorum — Rca c iiii

Item statuimꝰ et ordinamꝰ quod nulla
persona audeat vel presumat
in mōtibꝰ cōis Sollati nec in silva
cōis cum aliquo vel cum aliquibꝰ
facere dentes molendini nec
aliquod edificium molendini
vel valcherie nec extra iuris
dictionem cōis Sollati portare
et qui contrafecerit puniatur
vice qualibꝫ et pro qualibꝫ salma
in x solid den per quemlibet et quilibꝫ
possit accusare et habeat accusa
tor tertiam partem banni et viatores
de predictis possit invenire et ha
beat tertiam partem banni

De pena terrigene extrahen
tis ligna — Rca c v

Itẽ statuimus et ordinamus q nullus
de ter͠ sollati vel eius districtu
habitans extra iurisdictiones sol
lati cum aliquo possit nec debeat
ligna de montibus sollati extrahere
extra districtum ter͠ sollati cum li
centia vel sine licentia que da
ri et concedi non possit et qui
contrafecerit in xx solid. pro
vice qualibus puniatur et qlibus
valeat esse accusator et habeat
tertiam partem banni et si qs acce
perit ligna incisa in quinque so
lidis pro condepnetur

De pena nõ tenentium canes
ligatos ——— Rᵉᵃ cvi

Itẽ statuimus et ordinamus q quicumque
habuerit canem ipsum debeat te
nere ligatum ab octava sancte
marie de mense augusti usque
vendemie hominum et iurisdic
tionis sollati erunt coiter explete
et qui contrafecerit puniatur vi
ce qualibus in quinque solid. pro et
si canis alicuius dapnum dede
rit in vinea alterius solvat
dñs canis p vice qualibus quinque
solid. cuius banni medietas sit
cois et alia passi dapnum si vero
dapnum datum fuerit de nocte
duplam penam solvere teneatur
et credatur iuramento dñi vinee
seu laboratori ipsius cum licentia
dñi vinee et de p̃dictis custodes
vinearum et qlibus alius valeat
accusare et credatur iuramento
accusatoris et habeat tertiam
partem banni salvo q canes pos
sint ire et redire cum pastoribus
et animalibus euntibus i montem cois
sollati ad pasturandum non dando
dapnum alicui q si dapnum dede
rit alicui solvi debeat dictam
penam si vero canes irent ad
stratam dicto tpr̃e dñi canum sol
vant bannum vice qualibus quinque
solidos coi sollati et qlibus esse
possit accusator et habeat ter
tiam partem banni et credatur iu
ramento accusatoris Itẽ q nul
lus possit aliquem accusare de
dapno dato cum canibus i vine
is nisi verus dñs rei et labo
rator et custodes cois

De excusatione fienda in dap-
nis datis — Rᵉᵃ C vij

Item statuimus et ordinamus quod si quis
fuerit de aliquo dapno dato personaliter
accusatus vel de bestiis et
voluerit se per suum sacramentum excu-
sare se nec suam familiam et cum
dapnum fecisse absolvatur a dicta
accusa et nihil sibi auferatur pro
eius excusatione reservato tamen
parti adverse suis legitimis pro-
bationibus

De pena non permittentis se
capi — Rᵉᵃ C viij

Item statuimus et ordinamus quod quicumque
non permiserit se capi per familiam
vicarii fossati seu per ipsum vicarium
si captus fuerit vel detemptus
pro aliquo facto et sine licentia
vicarii aufugerit solvat bannum in-
ce libris xx solidos denariorum et creda-
tur scripture vicarii et relationi
bernarii cum uno teste

Quod nemo habeat privatam in
muro comunis — Rᵉᵃ CIX

Item statuimus et ordinamus quod nulla
persona habere debeat privatam in
muro comunis quod appareat defo-
ris ullo modo et si quis haberet
debeat ipsum elevare seu clauder(e)
ita quod nullo modo videatur ex parte
exteriori muri infra otto dies
post preceptum sibi factum per vica-
rium fossati et qui non obedierit
sibi in predictis solvat bannum in-
ce libris et pro qualibet precepto
sibi facto x solidos denariorum et de pre-
dictis teneatur vicarius primo
mense sui officii facere circam
et preceptum si quod invenerit

De elimosina danda hospitali
trinis — Rᵉᵃ CX

Imprimis quidem ne caritas que ori-
go est virtutum oblivioni tra-
datur ordinamus statuentes quod
amore dei et beate marie vir-
ginis hospitale de tribio habere
debeat annuatim de mense otto-
bris de bonis comunis fossati unum
lectum pretii et valoris quatuor

librarum dicti pervenerint sup q̄ iacere
possint pauperes et ipsum lectum
emere teneatur et debeat came
rarius cōis fossati de pecunia
dei cōis et dare dēo hospitali
hoc tām addito presenti statu
to q̄ dēa elemosina dei lecti
fieri non possit dēo hospitali
nisi p consilium dicti castri
deliberaretur

De platea fontis sc̄e marie
terminetur ——— Rᵘᵐ CXI

Ite statuimus et ordinamus q̄ platea
fontis novi siue fontis sc̄e marie
prope castrum fossati terminetur
per quatuor massarios eligendos
p consilium c̄ fossati et in ipso fōte
nulla fiat novitas nec de volun
tate consilii et si q̄s extraxerit
aquam de dēo fonte et eam rupit
p alium locum ita q̄ dictus fons leda
retur soluat pro quolibz et q̄libz
vice cōi fossati centum solidos dēn
et ipsos fontes reactare et ad pri
stinum statum reducere penitus
compellatur et q̄ nulla p̄sona de
beat ipsum fontem excla[u]dere
vel aperire et qui contrafecerit
sine licentia illius dei c̄ soluat
vice qualibz bannum xl solidos
dēn Itē q̄ nulla p̄sona debeat de
ipso fonte vel abeuratoris aqua
traher̄ cum barilibz et q̄ q̄ contrafece
rit soluat banni vice qualibz
x solid. cōi predēo et q̄ nulla
persona facere debeat i ipso fōte
vel prope p xv pedes aliquam
turpitudinem et q̄ contrafecerit
soluat pro bāno vice qualibz x
solid. et ad predēa eligi debeat
quatuor custodes secreti p con
silium cōis predicti q̄ debeant
accusare [illegible] et referre oēs fa
cientes contra predēa et nihil
hominus vicarius possit et de
beat inquirere de p̄dictis et re
pertos culpabiles condempnare
secundum formam suprius denota
tam hoc siquidem addito et p̄
senti statuto firmato q̄ ex nunc
pro actione et reparatione dei
fontis sit superstites Cola Reg
da fossato qui teneatur et debe
at infra sex menses a publica

tione presentium statutorum ad pe na
centum solidorum cui precepto actari et
abstinere facere dictum fontem ubi
cumque fuerit oportunum pro me
lius conservando ipsum fontem et
aquam ipsius et ex nunc habeat
arbitrium dictus superstites sine
aliqua alia deliberatione expe
dendi pro dicta actatione fontis ex
aurii pres ita quod dictus fons acte
tur et quod a dicto termino imposterum
qlibet vicarius in primo mense sui
reginimis facere eligi in consilio
dicti communis unum bonum et idoneum
superstitem qui debeat pro toto suo
tempore vicariatus ubicumque ne
cesse fuerit actari facere dictum
fontem et semper vicarius ipsum fon
tem revidere et actari facere
ad penam centum solidorum de suo sa
lario et consilium dicti communis habeat
plenum arbitrium facere revideri
conductum usque ad conservum se
mel et pluries prout eis vi
sum fuerit

De pontibus et pontibus con
struendis ——— Rubrica cxii

Item quod fontes et pontes necessarii sunt
hominibus et castris et villarum conserva
tio et auxilium ideo presenti statu
to firmamus quod ubicumque in territo
rio et districtu castri Sollatii vellet
fieri aliquem pontem seu fontem co
gruum et necessarium et per homines
adiacentes peteretur quod commune Sollatii
debeat dare calcem expensis com
munis ad sufficientiam pro dicto fonte vel
ponte et homines ville vel parrochie
ubi talis fons seu pons fieret
possint et valeant eligere et depu
tare unum superstitem prout eis vi
debitur qui superstites semper possit
cuilibet de adiacentibus et vicarius
de suis preceptis teneatur exe
cutionem facere usque in quinque so
lidos pro quolibet precepto et talis
electus superstites acceptare debeat
ad penam xl solidorum pro quolibet non
acceptante solvendam de facto com
muni Sollatii et nihilhominus acceptare
teneatur et per vicarium compellatur

De fonte capudaque actanda Rubrica cxiii

Item statuimus et ordinamus quod fons

capudacque fiat et actetur hoc m̃
v3 et sit longitudinis otto pedum
et largitudinis quinque pedum et
fiat iuxta ipsum unum trochum pro
abeuerando animalia longitud
x2 pedum et si plus expedierit
longior fiat p̃ suprastis infrascrip
tos q̃ arbitrium habeant ĩ p̃dictis
tam q̃ totum coe fossati et ad pre
dcta facienda coe fossati dare
debeant expensis coi venam calcem
lapides et magisterium et oẽs alli
brati et habitantes ĩ d̃o fossati et
eius districtu debeat dar ad p̃
dictum laborerium unam operam pro
quolibet et adiacentes dco fonti
secundum declarationem fiendam p̃
suprastites trium op̃ p̃ q̃lib3 focolari
et si plura opera oporteret tunc
fiat secundum deliberationem cõsi
lii dicti c̃ et ad predcta fienda et
executioni mandanda ex nunc
sint suprastites Ѕ Vanes Cagni
et Johannes Bentivoli de fossato
qui suprastites ĩ anum proximum sub
sequentem a die publicationis pre
sentium statuti possit et teneantur
ad penam centum solidorum pro q̃libet
fieri facere dictum fontem cum pleno
et plenissimo arbitrio omnium p̃dicorum
sine aliqua alia deliberatione et
quilibet teneatur eis obedire pena
quinque solid pro quolibet nõ obedie
te et qualibet vice q̃ pena conuer
ti debeant in auxilium dci fontis
et exigi debeat p̃ uicarium ad pe
titiones et requisitiones dcorum
suprastitum salarium u͂o fiat dictis
suprastitibus secundum deliberationem
consilii quod pro tempore erit fossa
ti et q̃ nõ possit lauari nec alia
immunditia facere prope dictum fontem
per x pedes

De uia fienda p̃ montem collalti R^{ca} cxiiii

Item statuimus et ordinamus q̃ uicarius
c̃ fossati teneatur fieri facere una
uiam p̃ montem collalti que uoca
tur uia p̃ siluas et exit ad fra
tellas in pede burghi filiorum sali
bene et exit ad terrenum p̃ hoies
uille collalti ad sensum et uoluntatem
suprastitum in cõsilio cois fossati eligendorum

De uia a pede uinearum collis
actanda ———————— R^{ca} cxv

Itẽ statuimus et ordinamus quod uia a
pede uineaꝝ collis foltarii sit et
esse debeat libera et expedita uie
quibuslibet uolentis ire et redire
per eam possint sicut actenus extitit
consuetum et qui eam impedierit
aliquo modo soluat coĩ foltarii
uice qualibet bann̄ x solid̄ et
uicarius foltari de predictis fieri
faciat bannimentum

De uia ad uarcu actanda Rᵃ CXVI

Itẽ statuimus et ordinamus quod uia que est
ad uarcum aque usque ad uiam mo
tis et usque ad stratam rectam et
usque ad fontem filioꝝ salimbenis
et ad saxum illicis et a termino
stattoli usque ad domum butis sa
linitii actetur et fieri debeat
per hoĩes uille collalti ad sensum
supstitis eligendi i cōsilio cōis foss

De uia a domo filioꝝ petrioli
actanda ——— Rᵉᵃ CXVII

Itẽ statuimus et ordinamus quod uia a
domo filioꝝ petrioli benuenuti
usque ad ecclesiam sc̄ti apolinaris et
a molendino filioꝝ sagnoli usque
ad terram filioꝝ georgii de uille
solescha per hoĩes dicte uille acte
tur ad sensum et uoluntatem pe
tratii angeli supstitis

De uia cupe de colbellano
actanda ——— Rᵉᵃ CXVIII

Itẽ statuimus et ordinamus quod uia que
uocatur cupa de uilla colbella
ni iuxta domum filioꝝ bucarelli
ab ipsa domo usque ad fontem pa
scarelli ab ipsa domo usque ad fo
tem pascarelli actetur cum lapidibus
et rena per hoĩes habitantes i dicta
uilla a domo olim tintii bronetti
usque ad ecclesiam sc̄i petri ad sen
sum supstitis in consilio eligendi

De uia a fonte lutii acta
da ——— Rᵉᵃ CXIX

Itẽ statuimus et ordinamus quod uia a fō
te lutii usque ad fontanellam acte
tur per homines uille collis ad
sensum superstitis in consilio
eligendi

De uia de palazolo actanda R^ca^ cxx

It statuimus et ordinamus quod uia de pa
lazolo per ipsam uillam iuxta flumine usque
ad domum angeli sancte cecilie actetur
et terminetur ampla otto pedum
ad pedem iustum comunis perusii expedi
atur ad sensum superstitis in consilio eli
gendi

De uia a domo guidoli ac
tanda ——— R^ca^ cxxi

It statuimus et ordinamus quod uia a domo
guidoli petri usque ad cisternam et
fontem que uocatur fons nicole ac
tetur et terminetur et confines
ipsius fontis terminantur ad sen
sum et uoluntatem superstitis per con
silium eligendum

De uia a triuio palazi ac
tanda ——— R^ca^ cxxii

It statuimus et ordinamus quod uia a tri
uio palatii comunis usque ad fontem for
moli ad petitionem hominum uille por
zatorii sancti martini uel alterius
persone terminetur a palatio quod
fuit comunis perusii usque ad fontem for
moli et sit amplitudinis trium pedum

De uia uille collis actanda R^ca^ cxxiii

It statuimus et ordinamus quod uia que
uadit per uillam collis a domo binutii
iacobi usque ad domum guidoli pe
tri actetur per homines dicte uille a
domo dicti guidoli usque ad cisternam
ad sensum et uoluntatem superstitis per
consilium eligendi

De uia per planum citie actan
da ——— R^ca^ cxxiiii

It statuimus et ordinamus quod uia que est
per planum citie actetur a terra olim
iacanelli paoluccii usque ad capud
abatis citrie actetur per homines uille
quecumque habitantes a flumine nestu
rii et a flumine ritorini intus
uersus dictam uillam ad sensum et uo
luntatem superstitis eligendi per consilium

De uia de piaoleto actan
da ——— R^ca^ cxxv.

Item statuimus et ordinamus quod via a pia
olato aperiatur a campo andree be
nenelli ad terminum sancti gregorii per
homines ville ghete [illegible] adomo bic
nebene usque sursum et adomo
bartoli iohannis sursum et per homines catis
et sex crucis ad sensum suprascriptum
eligendi

De viis a castro fossati ad sa
ctum Iohannem — Rubrica cxxxvi

Item statuimus et ordinamus quod via qua
itur a castro fossati usque ad ecclesiam
sancti ioannis exgombrentur lapidibus
et quolibet alio impedimento in ea
existentibus per comune fossati si impedi
mentum aliquod accidentaliter sup
venerit si vero studiose lapides
vel aliud quod positum fuerit
illi lapides et de aliud impedimen
tum quod ibidem positum esset elevari
debeat per ponentem illud alioquin po
ni facientes illud impedimentum
et solvat talis ponens pro bannis
vice qualibet comuni fossati x solidos et
quicumque habuerit possessionem vel
possessiones iuxta ipsam viam vel
vias debeat manutenere et re
munire iuxta ipsam viam quantum
sua possessio extendit et capit quo
busliber xv diebus ad penam pre
dictam et vicarius qui pro tempore
erit possit de predictis inquirere
Item quod nulla persona ponere debeat
litamen nec aliquam facere turpi
tudinem a porta sancti petri usque
ad portam serrorum prope murum
castri ad decem pedes et qui contrafa
cerit solvat comuni fossati vice qua
libet x solidos quod et non possit in
quiri sine licentia sindici ad
ditum est huic capitulo quod qualibet ha
bens vel ponens litamen vel
aliquam turpitudinem in locis
superius declaratis debeat
post preceptum habitum a vicario dicti castri
in tertium diem elevare ad penam
supradictam

De via per campos de fontanellis
inveniendam — — Rubrica cxxxvii

Item statuimus et ordinamus quod via que
consuevit ire per campos de fonta
nellis in montem comunis fossati qua
itur a dictis fontanellis ad capi

96

celliis reinveniatur et terminetur per terminatores eligendos in consilio et actetur ipsa via ad sensum suprastites eligendi in consilio consueto

De via a domo aguze ad lavacellos ——— R^ca^ CXXVIII

Item statuimus et ordinamus quod via a domo aguze ghirardi usque ad lavacellos actetur per homines ville collalti ad sensum suprastites in consilio eligendi

De via a ponte sancti iohannis usque ad vadum rivi ——— R^ca^ CXXIX

Item statuimus et ordinamus quod via a ponte sancti iohannis usque ad vadum rivi actetur per homines villarum ghece collalti sancti apolinaris et collis ad sensum suprastites in consilio eligendi additum est huic capitulo quod via in ripa quod convenit esse inter ipsas pontes reinveniatur et terminetur et ad statum pristinum reducatur

De via ville ghece a campo plebis ——— R^ca^ CXXX

Item statuimus et ordinamus quod via que est in villa ghece a campo plebis usque ad utrumque angulum terminentur actetur per homines ville sancte crucis et habitantes a pleba usque ad domum uguiccionis et in colle rosthanellus et ad exequendum predicta eligantur suprastites in consilio et qui non obedierit precepto ipsorum suprastites solvat pro bonno vice qualibet duos solidos et opus refiat

De strata a flumine rivireggis ad thegoletum ——— R^ca^ CXXXI

Item statuimus et ordinamus quod strata a flumine rivireggi usque ad thegoletum quod est per planum cornagii cum quadam alia strata superiori que est per collas affossatentur ex utraque parte et ponatur terrenum in via et extra viam ut melius fieri poterit per homines habentes terras iuxta eas scilicet quilibet qui tenet tenendit possessionem sicut sive sit dominus sive laborator et fiant ipsa fossata per eos tenentes iuxta

et remoletur et fiant condez modo
elevare in ipsis viis ubi necessarie
fuerit et similiter actetur ipsa via
a toto becto supra usque ad molendi
num abbatis per homines ville colbas
sani que via inferior actetur ad
sensum andree ranaldi superstitis
dicte vie et via superior ad sensum
guidutii zenore superstitis dicte vie
pro ut melius fieri poterit ad
sensum superstitum predictorum et qui non
obedierit ipsis superstitibus et cui
libet ipsorum in predictis solvat pro qualibet
et qualibet vice duos solidos den
et opus reficiat et quod via de colle
a medietate pontis de brancha
usque ad domum regis porci expe
sis comunis actetur per totum comune fos
sati et a dicto loco usque ad domum
olim matthioli beccoli expensis
hominum dicte ville colbassani et
inde vero supra actari debeat
expensis comunis fossati et quod omnis
novitas facta a ponte della bra
cha citra elevetur et ad predictas
vias superiores et et inferiores
actandas vicarius fossati ad in
stantiam dictorum superstitum et cuius
libet ipsorum faciat executiones pe
narum et operum pro ut sibi vide
bitur convenire et statuentes quod
homines ville colbassani semper tenea
tur vias superiores manutenere
actatas et breccatas et qualibet
anno recidare et ubi necesse fu
erit readptare ad sensum superstiti
tis prelibati

De via a porta sancti petri Rubrica Cxxxii

Item statuimus et ordinamus quod via a
porta sancti petri qua itur subtus
domicellum brocetti et bonadie usque
ad vias vallis terminentur et de
rectur per homines comunis fossati et ville
pallagoli a palazolo usque ad col
latum et per homines ipsius ville ad
sensum et voluntatem superstitis eli
gendi in consilio

De via a fossato ricorboli ad
pontem riconini Rubrica
Cxxxiii

Item statuimus et ordinamus quod via a
fossato ricorboli usque ad pontem ri
conini actetur per homines habitantes
in colle cortegis et a domo Barni

stanis post publicationem presentium
statutorum debeat ambaxiatam mit
tere ad dnos priores civitatis perusie
cum supplicatione et postulare quod fo
renses venientes ad dictum forum non
solvant aliquam gabellam et termi
ne in die dicti fori de dictis rebus
et mercantiis de quibus gabellam sol
vere deberent tenerentur solvere
solum tertiam partem gabelle et non
ultra et vicarius debeat continue
stare in die fori cum sua familia in
dicto foro et ius reddere omnibus postu
lantibus coram eo de mercantiis fac
tis in foro nec possit aliquam per
sonam pro aliquo alio debito rea
liter et personaliter gravare in die fori
nec in sequenti nec veniendo
nec recedendo ad dictum vel a dicto
foro et si factum fuerit sit ipso
iure nullum et possit et debeat per
armis cimare et circam facere in
dicto foro ad suam voluntatem et
contra facientes punire secundum
formam capitulis de portantibus arma

De rebus non vendendis ultra so
litum modum — Rubrica CXLIX

Item statuimus et ordinamus quod nullus
tabernarius aut vinum vel pane
vendens sive macellarius possit
vel debeat panem vinum aut car
nes vendere in die fori ultra soli
tum modum et ordinem et qui contra
fecerit puniatur vice qualibet in
quinque solidis den. et inveniens pos
sit de predictis ingrer et habeat
tertiam partem banni

Quod vicarius non faciat propositam
sine licentia consilii Rubrica CL

Item statuimus et ordinamus quod vicarius
vel consilium non possit nec debeat ali
quam facere propositam in consilio
de aliquo vel aliquibus factis sine
licentia consilii et teneatur vi
carius vinculo iuramenti omnes et
singulos partitos mittere inter con
siliarios ad bussolas et pallottas
seu fabas et quod obtemptum fuerit
per XII consiliarios mittentes eorum
pallottas seu fabas in bussola si
ve alba vel sic alias si quod ordinem
predictum factum fuerit et non obte

prius p xii consiliarios mo ipsos no
ualeant ipo iure hoc addito presse
ti statuto qd partitum semel missum
in consilio ad bussulas et pallottas
et perditum in eodem consilio itera
to mitti non possit

Q vicarius possit eligere consi
lium sapientis — Rca CLi

It statuimus et ordinamus qd si contro
versia vel divisio seu discessio ali
qua erit inter litigantes cora
vic° cois Sollatti sup aliq questione
vel ea que in parte declarare
non posset vel sup oibus in quibus
vicarius dubitaret possit vica
rius sapientes eligere ad consule
dum in ea vel in casibus de quibus
dubitaret esset expensis partium
vel p lenesis si essent ptes in con
cordia et secundum consilium sapi
entis consulentis pronunciare
si vero de processu sententia vel
gravamine sibi illato p vicarium
qui suis expensis petierit sapi
entem qd sibi dari debeat de vo
luntate consilii non aliter illo mo
et petito sapiente no possit p vica
rium procedi ad sententiam donec
habitum fuerit huiusmodi consili
um sapientis

Q vicarius faciat revidere
rationes cois — Rca CLii

It statuimus et ordinamus qd vicarius
cois Sollatti teneatur in principio
sui regiminis massarios et collecto
res collectarum cois et quamlibet
aliam personam que aliqd admi
nistraverit de bonis et de pecunia
cois in proximis preteritis sex me
sibus ad reddendum rationem sue
administrationis et ad restituendum
coi si qd haberet de bonis cois i
pecunia vel rebus et si fraudulenter
quis retinuerit ipsum condepnare
debeat in duplum eius qd frauda
lenter retinuisset

Q citatus compareat in ter
mino — Rca CLiii

It statuimus et ordinamus qd si quis fue
rit citatus p baiulum cois Sollatti
de mandato vicarii et repertus fuerit
personaliter vel duabus vicibus ad

28

domus sue habitationis quam ulti
ma sit pesheretoria uenire debeat
coram uic° ad se excusandum et res
pondendum accuse uel inquisitioni
facte uel formate contra eum se
beat talis citatus comparere ad ob
bediendum uic° si ex suo officio
processerit contra eum uel ad respo
dendum de iure partis si ad petiti
onem partis citatus fuerit et si
non uenerit ut dictum est uicarius
faciat ipsum poni in bano dei cois
totius eius quo deberet puniri
ex forma accuse inquisitionis uel
denumptie que fieret contra eum
secundum formam statutorum cois fossati
loquentem de maleficio delicto uel ma
teria cuius occasione citatus foret
et si non comparuerit i termino
assignato in bano et sit tertium diem
habeatur ex tunc pro uere confesso
et condepnetur ac si proprio ore co
fessus fuisset maleficium uel delictum
in iudicio cuius occasione pcessum
esset contra eum dummodo in cita
tionibus nullus terminus esse possit
minor unius diei

R̃ca bruilus nõ citet aliquem sine
licentia uicarii — R̃ca c l iiii

It statuimus et ordinamus quod nullus bai
iulus uel berouarius citet uel pi
gnoret aliquam personam sine licentia
uic° et qui contrafecerit puniatur
uice qualibet in x solid. den. pro persona

R̃ca laboreria cois fiant ad sensum
suprastitum — R̃ca c l v

It statuimus et ordinamus quod opus seu
laborerium cois fossati fieri debeat
ad sensum supstitum electorum et quod quilibet
supstites teneatur et debeat suum
opus facere completum in termino
assignato sibi et si quis supstites ne
gligens fuerit ad faciendum predicta
fieri compleri soluat banum uice
qualibet cois fossati xx solid. den. et
quilibet suo supstiti obedire teneatur
ad penam decem solid. den. pro quolibet et
qualibet uice uel quolibet precepto

R̃ca pater teneatur pro filio — R̃ca c l vi

It statuimus et ordinamus quod si aliquis
filius familias comiserit aliquid contra
formam statutorum ordinamentorum et
reformationum cois fossati factorum

et facienda per eos predictum pater tene-
atur pro dicto suo filio condepnatio-
nem de dicto suo filio solvere si vero
talis pater dixerit se talem filium e-
mancipasse et ille filius staret et
habitaret cum eo talis emancipatio
non admittatur sed astringatur
pater ad condepnationem solvendam
et possit vicarius precipere et pre-
cepi facere tali patri et tales fi-
lium emancipatum in domo sua non
retineat ad penam x solid. quam
quas sibi auferre possit si contra
fecerit additum est huic capitulo
quod pater de debitis a filio familias
et uxore et male ordinato non te-
neatur nec de alio debito de quo
non appareret utilitas domus
patris et necessitates cuius occasi-
one factum esset debitum et quod nul-
lus a filio familias male ordinato
debeat aliquod pignus accipere
et qui contrafecerit cogatur ad re-
stitutionem pignoris et solvat bannum
comuni fossati x solid. et in dapnis
datis similiter dominis teneantur pro fam-
ulo et tale capitulum bandiatur
ita quod omnibus sit manifestum Et si quis
paterfamilias querimoniam coram vi-
fecerit de aliquo suo filio male
ordinato et petierit ipsum capi vi-
carius teneatur talem filium cape-
re vel capi facere et tenere in cippis
comunis ad sensum et voluntatem patris

Quod vicarius cogat partes ad ter-
minandum Rubrica clviij

Item statuimus et ordinamus quod vicarius
comunis fossati teneatur ad requisitionem
postulantis volentes terminare
inter se et cum vicinum suum in loco
ubi termini non essent partes
cogere ad eligendum terminatores
ad ipsam diffinitionem et terminati-
onem faciendam et qui non obedierit
precepto ipsius quod fecerit in pre-
dictis solvat bannum vice qualibet x
solid. et credatur sue scripture
quam fecerit in predictis

De pena proicientis immunditias
in fonte pallazoli Rubrica clviiij

Item statuimus et ordinamus quod nulla
persona audeat aliquam bructu-
ram facere in cantino fontis infra
scripte nec impositionem letaminis
iuxta fontem pallazoli per xx pedes
prope pena cuilibet contrafacienti

pro qualibet uice x solidos cont et ad petitionem cuiuscumque petentis potestas uel secrete consiliarius debeat facere et eliger duos custodes et custodes denumptient contrafacientes et habeat tertiam partem banni et aqua que exit de dicto fonte ire debeat per suum solitum cursum et si quis extraxeret pena simili puniatur et uicarius de predictis possit inquirere et debeat

R. fenum eleuetur de montibus infra certos terminos R^ca C L IX

Item statuimus et ordinamus quod emptores fenalium montium communis fossati debeant eleuare fenum de dictis fenalibus et montaneis per totum mensem septembris et si hoc non fecerint et fenum dapnificaretur dapnificantes ad penam aliquam nullatenus teneatur elapso termino

R. fons biscine aptetur R^ca C L X

Item statuimus et ordinamus quod fons biscine qui est in uilla pallazoli prope domum Lamgine bucii reduci debeat in pristinum statum et in loco usitato et si quis ipsum de suo statu extraxerit debeat ipsum in suo loco reducere infra tertiam diem post preceptum eidem factum per uicarium communis fossati ad penam x solidorum pro qualibet precepto et uicarius teneatur contrafacientes punire et inquisitionem facere et ipsum fontem fieri facere per homines habitatores de dicta uilla pallazoli

R. unus de qualibet domo uadat cum mortuo — R^ca C L XI

Item statuimus et ordinamus quod [illegible] fuerit aliqua persona mortua in castro fossati uel in aliqua parte rapha eiusdem iurisdictionis teneatur unus homo pro qualibet domo castri uille seu parrochie in qua esset mortuus ire ad domum et quod exit corpus mortui et dictum corpus sociare usque ad ecclesiam et donec sepelliatur et si quis fuerit negligens ad eundum soluat communi fossati nomine pene quinque solidorum qui perueniat reseruato quod non teneatur ad penam si fuerit absens uel infirmus uel si ignorauerit iurauerit

c. IIII

Qd sindicus et consiliarius no sit ad officium usq ad annum Rca clxij

It. statuimus et ordinamus qd sindicus generalis et consiliarius cois Sollari qui pro tempore fuerit non possit nec debeat esse ad dictum officium a die depositionis eorum officiorum inde ad unum annum et hoc intelligatur de preteritis et futuris et si ad dictum officium eligerentur ipsi acceptare no valeant

Qd habens officium i coi no possit esse idem ad sex menses Rca clxiij

It. statuimus et ordinamus qd si qs habuerit unum officium a coi Sollari no possit esse in dicto officio inde ad sex menses sequentes a die depositionis officij et qd unum habuerit alium eodem tempore habere no possit

Qd vicarius faciat de condepnationibus duos libros — Rca clxiiij

It. statuimus et ordinamus qd vicarius et Sollari teneatur de condepnationibus facere duos libros unius et eiusdem tenore unus quorum sit penes sindicum alter penes cam. cois et unum librum reformationum qd si no fecerit perdat de suo salario centum solidos dat. qui deveniant i coi

De pena no acceptantis ambasciatam — Rca clxv

It. statuimus et ordinamus qd quicumque electus et approbatus fuerit per consilium cois Sollari pro ambaxiatore ad aliquem locum pro aliqua ambaxiata cois teneatur et debeat ipsam ambasiatam acceptare et no renuere ad penam v solid. pro die qualibet qua staret in mora i non acceptando et nihilominus ipsam ambaxiatam acceptare teneatur salvo si iustam causam habuerit non acceptandi quam relinquimus arbitrio et discretioni vic. et qd semper ad errorem causas et materias eundas eundas ambaxiatore cois fiat per vicarium primitus ambaxiatore ita qd expensarum exire non possit nisi i casu evidentis necessitatis cois ubi occurreret quo casu et extra primitus nego possit per ambaxiatorem contrafacere

uero soluat nomine pene pro qualibet qualibet vice xx solid. den. perusinor.

De denumptiis malleficiorum cum sanguine ——— Rca clxvi

Item statuimus et ordinamus quod si aliquod maleficium commicteretur in castro Fossati uel eius districtu unde sanguis exierit ipsum malleficium denumptiatur perusiis secundum formam statutorum comunis perusii prout processerit de uoluntate consilii comunis Fossati ita tamen quod testes qui apponentur in ipsa denumptiatione et sindicus qui ibit ad denumptiandum ipsum maleficium debeant ire expensis illius qui erit denumptiatus de tali malleficio uel delicto qui sindicus et testes habere debeat a dicto denumptiato pro die qualibet qua steterint in eundo stando et redeundo perusium dicta occasione illud salarium quod habere debet ambaxiatores comunis Fossati quando uadunt perusium et talis denumptiatus cogatur ad tales solutiones faciendas si uero talis denumptiatus cogi non posset quia clericus uel forensis fiat ipsa solutio dictis sindico et testibus de bonis comunis et si in lis denumptiatus dixerit se esse forensem clericum uel ciuem perusinum et recusauit soluere sindico et testibus uolumus ipsum esse exclusum ab omnibus beneficiis comunis Fossati et quod non possit uti montanea pro se et suam familiam nec in ea lignare nec lignari facere et si secus fecerit puniatur ut forenses et in curia comunis Fossati de aliquo in suis fauorem non audiatur hoc addito presenti capitulo quod si aliquis denumptiauerit et protestatus fuerit sindico aliquid quod sindicus denumptiare non teneretur quod tunc talis denumptians omnes expensas incurretes occasione predicta soluere teneatur et per uicarium soluere compellatur

De beneficio pacis et concordie ——— Rca clxvii

Item statuimus et ordinamus quod de quibuscumque personalibus iniuria fieri possit pax siue concordia infra otto dies post illationem iniurie siue uerbis siue

operibus durum sine sanguinis effusio
ne et infra dictum tempus octo dierum
notificari debeat vicario vz quod offen
sus comparent coram eo et dicat
se pacem reddidisse et sine iniuri
am fecisse offendenti et si hoc fac
tum fuerit vicarius sollati non
possit nec debeat aliquem talem offe
dentem condepnare nisi ad medie
tatem pene quam solvere debuisset
si concordia non fuisset facta sed
ad medietatem ipsum condepnare
possit sive processus factus fuis
set per denumptiam vel inquisitionem
ex suo officio formato

Quod vicarius faciat quolibet mense
condepnationes — Rubrica clxviii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius
comitatus sollati teneatur et debeat quo
libet mense durante suo officio si
processus habuerit facere condepna
tiones et in consilio legere et de
terminare omnes processus in xxx
dies computatis a die inceptionis
processus et si non terminaverit
ut dictum est processus et sententia
si postea fieretur sit nulla et
nullius valoris et executio fieri
non possit et processus reincipi
et reinterari non possit et quod vi
carius quolibet mense circa fine
mensis teneatur et debeat ad
penam xx solidorum legere in consilio
omnes condepnationes seu penas so
lutas et que solvi deberet illo
mense pro excessibus seu culpis illius
mensis et si aliquis dixerit in
consilio se gravatum vel gravari
de aliquo quod de voluntate et de
libertate consilii debeat tolli di
centi se gravatum consilii sapien
tis expensis petentis secundum
quod consilium vicario postmodum
sequi debeat

Quod vicarius non reddat ius
exbanitis — Rubrica clxix

Item statuimus et ordinamus quod vicarius
comitatus sollati non debeat ius red
dere alicui exbanito comitatus perusii
seu comitatus sollati nec eum vel eius
procuratorem audire ullo modo donec
fuerit exbannitus occasione alicu
ius maleficii et quod contrafecerit p
dat de suo salario vice qualibet

centum solid. den. cōi fossati solvend.
et quicumque aliquem exbanitum ho
spitat fuerit in domo propria vel
conducta vel dederit sibi comeder
aut biber solvat banitum vice qualibet
x solid. et quilibet possit accusare et
habeat medietatem banni et cre
datur suo sacramento cum uno te
ste et vicarius fossati de predictis
possit inquirere et quod nullus ta
bernarius vel tabernaria debeat
aliquem forenses retinere in domo
sua sine licentia vic. ultra unam
dies et qui contrafecerit solvat cōi
vice qualibet x solid. den.

Quod vicarius inveniat habentem ultra
unum casalenum Rca c l x x

It. statuimus et ordinamus quod vicarius
cōis fossati teneatur invenire quan
cumque personam habentem ultra unum
casalenum in cōi fossati vel burges
ipsius et ipsis inventis teneatur
coger ipsam habentem vel habentes
casalenum ad incasallandum in certum
terminum et sub certa pena que si
non fecerit inferatur ab eodem ha
bente unum ex dictis casalenis pro
cōi fossati et ipsum concedatur in
digenti pro ut de voluntate con
silii processerit

Quod habens casalenum iuxta plate
as cogatur murare Rca c l x x i

It. statuimus et ordinamus quod quicumque
habuerit aliquod casalenum in cōi
fossati iuxta plateas ipsius et non
fuerit muratum cogatur ille vel
illa persona cuius fuerit vicarius
ad dictum casalenum murandum ad
tempus concessum per vicarium fossati
de voluntate consilii et quod non mu
raverit solvat cōi fossati nomine pe
ne vice qualibet centum solid. den.

Quod nemo habeat ultra unam p[re]
tariam Rca c l x x ii

It. statuimus et ordinamus quod nulla perso
na possit nec debeat habere in iuris
dictione cōis fossati ultra unam
pretariam et quod contrafecerit in ha
bendo plus vel ultra modum p[re]fatum
solvat cōi fossati nomine pene pro quo
libet et qualibet vice xx solid. den.
et quod nullus possit accipere lapides

quos alius fecerit i quocumque loco
cois sollati uel scriberit ad dictam
penam hoc addito quod si cum licentia
consilij cois sollati aliquis habuerit
ultra unam plaretas ad penam non
teneatur

De copparijs et eorum obseruan
tijs ———————— Rubrica clxxiiij

Item statuimus et ordinamus quod copparij
seu magistri copporum tegularum mac
tonum seu laterum teneantur facere
cuppos tegulas et lateres ad mo
dum et formam ad quos fuerit i dis
tictu uel territorio fabricanti tam
de grossitudine quam de magnitudine
et formam et modum ipsorum uicarius
et consilium cois sollati teneantur
mittere facere de fabricio et dare
eis et tenere et pro coi et precipe
eis et cuilibet eorum quod faciant secun
dum illum modum et debeat semper
quando fecerit ipsi uel aliquis ipsorum ali
quam coptam ante quam mictant ipsam
coptam in fornacem requirere uicarium
cois sollati et postquam erit copti
antequam extrahant de fornace et
non debeat mictere nec extrahere
de fornace sine licentia uicarij et non
possint nec debeat uendere alicui
forensi non subiecto iurisdictioni
cois sollati et si contrafecerit sol
uant coi sollati pro qualibet et qua
libet uice et qualibet miliar copporum
xl solid den et totidem prolibet
miliare mactonum uel planellarum
et quod nullus terrigena uel foren
sis possit nec debeat extrahere
uel portare extra districtum uel
iurisdictionem cois sollati et qui
contrafecerit soluat noie pene
pro qualibet salma x solid den et
teneatur uicarius ad petitionem
cuiuslibet dictorum magistrorum ipsis
coptis factis et coctis ire ad ui
dendum quantitates ipsorum et exa
minare et die dominico uel die
mercurij i foro seu platea cois ba
niri facere et publice quod quicumque
uult emere cuppos tegulas mac
tonos et planellas a tali et habere
in tali loco uadat ad eum et pos
terit habere cum apodixa quam apo
dixam quilibet emere uolens de ipsis
habere possit a uicario et alter emere.

no ualeat ullo mo et q ipsaz apodixa
non petierit uel uoluerit separatis
copporatir ad sca dei euangelia q
dcos cuppos lateres uel planellas
uult p se tantu et sub oper et no
pro aliqua alia persona et no eas
reuenderit alicui sub pena xl
solid dn pro qualibz miliar cop
porum maconum et planellaz qs
uel quas emisse pro aliis seu eas
reuenderit et pro qlibz uice et
qlibz ualeat accusare habeat me
dietatem bani et eius accusatio
sine denumptio sit secreta teneantur
et dci copparii dar mili
are dcos coppos lateres et pla
nellas p illo precio quo uendu
tur fabriani contrafaciens uero
in uendendo hoib c fossati pro
maiori precio soluat cois fossati
noie pene p qualibz centinare
quatuor solid dn cont uice q
libz qua uendiderit ultra mo
dum predictum et restituere debeat
uendens emptori illud plus q
emptor suo sacramento dixerit se
dedisse seu promisisse ultra p
tium supradictum q sacramentum
habeatur pro plena probatione
si uero aliqs terrigena no peti
erit licentiam a uico emendi
aliquod predcor soluat bannum
uice qualibz coi prato x solid
dn et qlibz possit accusare et ha
beat medietate bani et q ui
carius cois fossati teneatur qlibz
ano de mense aprelis cogere dcs
copparios de c et districtu fos
sati ad iurandum ad sca dei
euangelia obseruare oia i pnti
capto contenta et ad dandum de
his idoneos fideiussores et si
dci copparii aut aliqs eor fe
cerit contra formam pdictam et
presentis capti seu denegauerit
tale facere sacramentum et dar
fideiussores soluat coi pro bano
uice qualibz et pro qlibz miliar
coppor laterum et planellas qs
uendiderit contra formam pntis
capti xl solid dn et nullus homi
nus no possit nec debeat facere
uel quoquer cuppos maconos
et planellas cum lignis siluarum
cois fossati et si aliqs ipsor co
traffecerit soluat bannum uice
qlibz et pro qualibz tragino hores
x solid et pro qualibz salma x
solidos et pro qualibz fasce quinque
solidos dn quod uel quam porta

uerit seu portari fecerit occasione p̃dicta et ille q ipsa ligna portauerit pro dictis copparijs recusanti facere supradicta simili pena puniatur q pene dauenire debeant i coe p̃dicti et de p̃dicti et infrascriptis qlibz ualeat accusare et habeat medietatez banni et stetur sacrameto accusatoris et sit secretus et uicarius possit inquire de p̃dicti publice et secrete additum est huic capto statuendo q dicti copparij uel aliquis eorum non possit incidere nec incidi facere ligna p̃ coctis i hos fines uz a termino hospitalis p ut mittit usq ad sumitatez tra stellarij quido rabij uersus ual le arnis intus ab hijs uõ cofinibz extra qlibz possit facere ligna pro dictis copparijs dumõ dicti copparij non trahant nec trahi faciat nec ligna nec cuppos mactonos uel planellas extra dictis trictus fossati et dent et uedant miliare ouiz p̃dictorum pro p̃cio supradicto

De facietibz calcez R[ub]ca clxxiiij

Itẽ statuimus et ordinamus q copparij facientes calcez i eorum fornacibz teneantur et debeat dare calcez seu corbez calcis pro eo precio hoibz cõis fossati q deliberabitur et ordinabitur p consiliuz dicti cõis et samp facere ipsaz calcez panuri et denumptiare uic° dicti cõis qñ aliquaz coptaz fecerit anteq̃z extrahant de fornace et ipsaz non uendere alicui forensi et siquis contrafecerit soluat bannu uice qualibz xl solid dñi cois fossati et nemo possit emere de dicta calce pro aliquo forense nisi tm̃ pro suo opere et q contrafecerit soluat bannuz uice qualibz x solid dñi perusinorum et de p̃dictis qlibz ualeat esse accusator et habeat medietatez banni et credatur iuramẽto accusatoris et sit eius denumptiatio secreta et de p̃dictis iqri possit p uic[ariu]m supradictum

De reponedo blada i cõ R[ub]ca clxxv

Itẽ statuimus et ordinamus q oes hoies

castri et districtu Fossati debeat re
ponere totum eorum bladum in castro Fos
sati usque ad calendas septembres
ita quod uno mense ante dictas kalen
das banniatur publice et a dicto ter
mino in antea debeant duo massa
rii eligi qui vadant et vice debeant
cordam vicario castri Fossati per singulas vil
las dicti comitatus scrutando pro ipso blado
si sic repertum est vel non secundum
formam presentis capituli qui massarii habeant
pro qualibet de qua inve[…]erint scr
utando et pro quolibet eorum xviii de
narios perusinos et vicarius duos
sol[…] den. perusin. si vero invene
rint aliquem qui bladum suum non
reposuerit in castro secundum formam
presentis capituli cogatur ad solvendum
dictum salarium dictis vicario et massari
is et teneatur vicarius precipere illi
vel illis quibus inventum fuerit bladu
non repositum in castro quod in certum termi
num debeat ipsum bladum reponere
et conducere in dictum castrum et qui
non obediverit precepto sibi facto
occasione predicta solvat bannum vice
qualibet x solidos den. et ad ipsum bladum
conducendum et reponendum penitus
constringatur sibi dimissa certa quan
titate bladi pro sua et sue familie
necessitate inspecta quantitate
familie et predicta remaneant in provi
dentia consilii

Quod vendentes possessiones faciant
elevari de catasto. Rubrica c lxxxvi

Item statuimus et ordinamus quod quicumque ven
diderit permutaverit vel alio modo
alienaverit alicui aliquam possessi
onem teneatur infra octo dies post
ipsam alienationem factam comparere
coram vicario castri Fossati ad faciendum
elevari de libra sua tantum quantum
adscendit res alienata et poni et
scribi in libra accipientis quod etiam
ponere et levare possit quilibet no
tarius de castro Fossati ad hoc deputa
tum et si infra dictum tempus non ve
nerit ut dictum est ad solvendum
datias et collectas per vicarium constri
gatur pro ut ante ipsam alienationem
solitus erat solvere talis alienator
et post ipsam solutionem factam ele
vetur per vicarium Fossati vel alium
notarium ut supradictum est tali alienanti

et ponatur accipiens talis possessio-
si postulatum fuerit p alienationes et
quicunq emerit tales possessiones
in districtu fossati a quacunq per
sona teneatur et debeat ipsa otto
dies assignare vic° vel alteri not°
sup dco et poni et scribi i libro cois
fossati cum aliis suis possessionibꝫ
et si no haberet alias possessiones
nichilhominus in dco libro et cata
sto cois scribi faciat et si no fecerit
puniatur vice qualibꝫ et p qualibꝫ
petia terre non assignata p ipsum
mō pdco et non scripta in xx so
lidis dēr et nichilhominus ad soluen du
collecta et datas p ipsa re et ad
ponendum i dco catasto cogatur
tur et quicunq habens aliquas
possessiones non scriptas i catasto
dci cois et non assignaverit pri
mo mense regiminis vic° et scri
bi et poni secundum ordinem sup
dcum xx solid noie pene soluat
et quilibꝫ possit esse accusator
et habeat medietatem bani et
teneatur secret et credatur eiꝰ
iuramento et de pdcis ipresentia
sindici inquirere possit vicariꝰ
fossati qui primo mense sui re
giminis hoc baniri faciat

R̃ᵃ nemo vendat i preiudicium
cois fossati — R̃ᵃ clxxvii.

Item statuimꝰ et ordinamꝰ q nulla per
sona audeat vel psumat vender
permutar aut alienar alicui psone
aliquas possessiones seu terrenum
a quo coe fossati non posset hre
collectas et talis alienatio non
preiudicet coi fossati q minus
coe fossati posset petere et exiger
pro ipsa re datas et collectas pro
coi fossati et de predictis vicarius
fieri faciat banimentum

De forma regendi forenses pro
collectis — R̃ᵃ clxxviii

Item statuimꝰ et ordinamꝰ q si aliqua
collecta imponeretur et exigere
tur i c° fossati inter hoies dci c°
et eius districtu forenses imposita
ipsa collecta debeant regi pro
rata vel domum semel et phentorie
q in terminum ponendum p vicarium

ad expeditiones predictas faciendas
et teneantur omnes ante domum suam
in castro tenere plateas et vias expe
ditas et mundatas ...
et qui contrafecerit solvat vice qualibet
libras quinque solidos ... salvo quod tempore
necessitatis pro muro faciendo
possit tenere calcem arenas lapides
et necessaria domui de licentia
tamen vicarii et ad hoc ut vie et
platee melius mundentur et expe
diantur vicarius teneatur semel
in mense ire per castrum fossati et
precipere omnibus habentibus aliquod impe
dimentum in dictis plateis seu
viis ut ipsas expediat ad penam
x solidorum et ad hoc ut predicta me
lius observentur eligantur duo cu
stodes in castro et dato in qualibet
villa qui denumptiare debeant
omnes contrafacientes in predictis de quibus
vicarius possit inquirere cum presentia
sindici

De diffinitionibus et terminationibus
videndis per vicarium Rubrica clxxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua
diffinitio vel terminatio facta
esset circa murum castri fossati inter
murum et rem alterius vel fieri debe
at inter eos et spetiales personas propter
quam terminationem aliquod preiudicium
vel gravamen generaret comuni fos
sati debeat ipsa diffinitio seu ter
minatio videri per vicarium comunis pro
ut consilio ipsius comunis videbitur
convenire et talis in predictis procedi
debeat quod non possit comune suum ius

Rubrica faciens calcem de suis lignis
possit vendere cui vult Rubrica clxxxv

Item statuimus et ordinamus quod quicumque fe
cerit calcem de suis lignis possit
cui vult ipsam vendere absque aliqua
pena vel banno

Rubrica nolens respondere de iure in
curia comunis fossati non audiatur
in iure Rubrica clxxxvi

Item statuimus et ordinamus quod si quis no
luerit reddere de iure in curia
comunis fossati precipue in civilibus
omnibus postulantibus et petentibus aliquid
ab eo sibi deberi vel fieri de iure

F ii

uel q ad alias curias q̄ ad curiaz
pertusii uocari fecerit aliquez de
iurisdictione cois fossati uicariis
dci c[1] non possit nec debeat ta
les nolentes de iure redder i cu
ria cois fossati seu contra p̄dcā
facient audiri de aliqua causa
quaz contra eo haberet uel pponeret

Q[r] fiat unus liber termi
nationum — R[ta] clxxxviij

It statuimus et ordinamus q fiat et
fieri debeat unus liber termina
tionum uiaz et plateaz cois fossati
a muris intus dci c[1] et q ipse ter
minationes et difinitiones facte
et fiende sint rate et firme et
nihil possit obici uel opponi et
q oēs uie p districtuz fossati de
beant terminari p bonos hoies
ad hoc ponendos et eligendos que
terminatioes ualeant et teneant
et executioni mandentur

De casaleriis et domibus comple
dis — R[ta] clxxxviij

It statuimus et ordinamus q oia casa
lena capta et capienda i c[o] fossati
et domus no complete debeant
actari et compleri ac pfici p illos
quoz sut p ut de consilio procas
serit uoluntate et p eas fuerit re
formatuz ita in oibus et p oia da
beat obseruari hoc addito q si ali
qua platea cois impediretur pp
causaz alicuius casaleni uel platea
alicui domus q ille cuius casa
lenuz fuerit ad petitionez cuius
cunq petentis teneatur et debeat
ipsas plateas reactare et muruz
facere iuxta plateas sup terram
ad minus p duos pedes q si ut ea
riis q p tempore fuerit teneatur
uinculo iuramenti predca obser
uare et obseruari facere

De latrone et clocariis clau
dendis — R[ta] clxxxix

It statuimus et ordinamus q ad uita
duz scandala et contepnationes i
ter conuicinos quicunq habuerit la
tronez uel clocaraz que fetore red

dever suis vicinis debeat infra otto dies post preceptum sibi factum per viarium sic claudere quod aetor quod nemini reddat fetores ad penam sex solidos dni com fossati aplicandam

De latitudine quarumdam viarum — Rca — Rca CXC

Item statuimus et ordinamus ad declarandam latitudinem quarumdam viarum quod via seu strata a monte fossati usque ad pontem blanche sit latitudinis duodecim pedum ubi minus est et ubi plus esse plus sit via que est per salzam esse debeat duodecim pedum usque a colle fossati ad fossatum valle chiusoli et mittit usque ad vineas buti iuppoli et singulis agri sit et esse debeat octo pedum et ab ipso fossato ad trivium stassoli et via fontium qua itur ad planum fossati sit et esse debeat xii pedum ad pedem mezum comunis puris et via a trivio cattegge usque ad confines castri sigilli directe tramite sit latitudinis xx pedum et via qua itur a plebe ghee usque ad vadum vecturini et in pede ville vanearum sit xii pedum et via que venit a dicta colbassani per collegnum usque ad vadum veturni sit xii pedum. Item via que venit a trivio stassoli et vadit per vineam campi et exit in pede colles et vadit ad villam palazoli usque ad terram que fuit filiorum uincte benci sit sex pedum et quod omnes alie vie hic in presenti statuto non inserte sint latitudinis sex pedum ad pedem predictum factum et sic terminari debeant ad petitionem cuiuscumque petentis

Quod habentes grottum debeat ipsum claudere et de pena exclaudentium ortum vineam — Rca CXCI

Item statuimus et ordinamus quod omnes habentes grottum iuxta aliquam viam debeant ipsum claudere ita quod in ipso non possit leviter dampnum dari et si non fecerit et dampnum datum fuerit in eo cum bestiis vel sine ad penam aliquam nullatenus teneatur dampnum dantes nisi ad emendationem dampni secundum extimationem duorum amicorum comunium volumus et quod nullus audeat

uel presumat excidandere et excludi
facere grocum uineam ortus uel ali
quam aliam rem in districtu Fossati
et spectare atque uias et qui contrafe
cerit soluat bannum cois Fossati uice
qualibet x solid. den. si denumptiatus
fuerit

Quod emattar unus passus pro co
muni ——— Rca CXCII

It statuimus et ordinamus quod unus pas
sus fiat pro cois ad mensuram cois
perusii et ad illum passum aliuidemus
passus cuiuslibet uendentis pannos la
neos lineos et nemo in alio passo
possit uendere uel mesurare et qui
contrafecerit soluat bannum uice qua
libet cois Fossati quinque solid. et uica
rius possit scrutari et culpabiles pu
nire secundum formam predictam

De textoribus et eorum obseruan
tiis ——— Rca CXCIII

It statuimus et ordinamus quod oes texi
tores et texitrices panni lane uel
lini uel terlicis extremi pro illo pre
cio quod datur in terra Fabriani text
uel et fiat similiter panni lini et lane
supitilis in pectine ad undecem et
nihil aliud accipiat seu accipi fa
ciat ullo modo et uicarius teneatur
cogere oes texitores ad predicta ser
uanda cum pena v solid. pro qualibet
uice et ad texendum brachium
gansape seu topalie pro eodem precio
teneatur quo in dicta terra Fabriani
texitur et contrafaciens possit quili
bet accusare et habeat medietatem
banni et ad hoc ut omnibus patefiat pre
cium predictum uolumus statuentes quod
uicarius et sindicus cois Fossati ad
penam xx solid. den. pro quolibet te
neantur et debeat habere in cabu
Fossati modum et formam dci precii
de dicta terra Fabriani et texitores
et texitrices predicti excusationem
non habeant ignorantie

De salario arbitrorum — Rca CXCIIII

It statuimus et ordinamus quod arbitri ele
cti a partibus super aliqua re declaranda
habere debeant a partibus pro qualibet
libra sex den. pro eorum salario si causa erit
pecuniaria et si non pecuniaria fiat
eis solutio secundum extimatione ipsi
ad rationem predictam

De sindicis fiendis ad conservandum
officiales in depnes R(ubric)a cxcv

It statuimus et ordinamus quod in consilio
generali cois Sollati ad requisitionem mo
dei cois fiat et fieri debeat unus
bonus sindicus pro coi ad promictendum
nic sindico consiliariis et aliis of
ficialibus cois Sollati conservare et ex
trahere indepnes et penitus sine
dapno quemlibet ipsorum ab omni accusa
tione denumptiatione seu inquisitione
vel processibus que fierent contra eos
seu fieri possent vel gera aliquem
eorum in curia perusina occasione
officii aliquibus eorum quod facerent se
cundum formam statuti ordinamentorum
et reformationum cois Sollati vel eorum
tem et ad promictendum eis et cuilibet
ipsorum defendere et condepnationem
occasione eorum vel cuiuslibet eorum
officiis solvere de pecunia dei cois
et ad obligandum eis et cuilibet eorum
pro predictis observandis omnia bona dicti
communis et ad defendendum contra
appellationes et processus vel precep
ta facta contra eos occasione dei
officii et ad predicta omnia promictendum
et observandum ad sensum sapientis
sive recipientis

De beccaria vendenda R(ubric)a cxcvi

It statuimus et ordinamus quod sindicus
generalis cois Sollati quolibet anno in me
se maii bandiri faciat publice per
castrum Sollati si quis vult emere
beccariam et facere carnes in castro et ter
ritorio Sollati pro eo tempore quo fuerit
concordes s. sindicus dicti emptore
cum his pactis et conditionibus quod
emptor teneatur et debeat facere
carnes recentes bis in ebdomada
preter de quadragesima et de mense
iulii augusti et septembris de quibus me
sibus teneatur semper facere carnes
ad minus qualibet die sabbati et facere
bonas et legales carnes et non mor
bosas a pastis intus et si contingere
rit in non faciendo carnes ut dictum
est solvat coi nomine pene pro qualibet vi
ce xl solidos et pro qualibet bestia
morbosa totidem et quod nemo preter
emptorem possit nec debeat facere
nec vendere carnes in castro et territo
rio Sollati ad penam xx solidorum pro
qualibet bestia cuius pene medietas
sit emptoris quarta pars cois et alia
quarta pars nuncii executoris et em
ptor non possit vendere carnes pro
aliis carnibus quam sint sub dicta pena

F iiii

et semꝑ vender debeat pro illo ꝑcio q̃
vendiuntur quattuor et nõ cariores et
si contrafaceret ad penaz similez te
neatur pro qualibz bestia . . . . . et de
predcis emptor possit accusare con
trafacientibz et habeat partez banni
ut dcuz est reseruato tñn q̃ unicui
qz habenti bestiaz magagnataz vel
morbosaz licitũz sit vender carnes
bestie sic facte cuilibz extra portaz
et si aliqs haberet in dco c° vel eius
districtu bestiaz aliquaz bupacinaz
wamazataz vel vulneratas nõ tame
morbosaz q̃ ad instantiaz illius cuius
esset dca bestia emptor becharie te
neatur tali habenti bestiaz ipsaz
bestiaz vender si fuerit bestia
grossa ꝑ x solid si võ dca bestia fue
rit minuta ꝑ tribz solid dnı cont
et si dns bestie non fuerit ī concor
dia cuz dco emptore q̃ tūc talis do
minus bestie possit vender ipsaz be
stiaz cuz licentia vic° impune put
vic° videbitur non obstante emptor
becharie prefato

De pena facientis fraschas ī mon
tibus cois ——— R^{ca} cxcvij

It statuimꝰ et ordinamꝰ q̃ nemo de
castro fossati et eius districtu possit
nec debeat facer frascas ꝑ bestiis
in montibz cois fossati decimando
arbores existentes in dcis montibz
pena cuilibz contrafacienti v solid
pro qualibz salma et pro qlibz fasce
quinqz solid hoc perueniat hoc addi
to presenti statuto q̃ cuilibz sit li
citũz facer fraschas in dcis locis
non decimando sed apede īcide
do ats si apede non inciserit īcur
rat ī idez dcaz penaz

De forma denumptiandi foren
sen delinquentez R^{ca} cxcviij

It statuimꝰ et ordinamꝰ q̃ si contige
rit q̃ aliqs forensis vel nõ subie
ctus iurisdictioni c° fossati ad
soluendũz datas et collectas com
miserit aliquod malefitiũz siue rixa
cuz sanguinis effusione in c° vel
distrcu villar eiusdez c° q̃ sindi
cus eiusdez c° vel illius ville ī
quo vel qua commissuz fuerit dcuz
malefitiũz debeat incontinenti dcuz
malefitiũz denumptiar coraz vic° cois
fossati et vicarius audita dicta
denumptiatione ī cōtinenti teneatur

et debeat baniri facer et pulsari ad consiliu͞m et in ipso consilio facer unu͞ sindicu͞m ad denumptiandu͞m dctu͞m malleu͞m cora͞m potestate uel capit co͞is perusij et si talis q dctu͞m ma lefitiu͞m comisserit contempserit soluere sindico et testib͞ꝫ euntib͞ꝫ perusiu͞m pro dc͞o mall͞o et o͞es ex pensas fiendas perusij dca de cd uicarius q pro tempor fuerit tenea tur uinculo iuramenti et ad penam centu͞m solidor͞ de suo salario q͞libet die dominico publice p͞ totu͞m castr u͞m baniri facer q nemo de dc͞o c͞o ꝑ eius districtu audeat uel pre sumat dar͞ nec p͞star aliq͞d opus nec aliq͞d adiutoriu͞m nec cu͞m eo stare ad aliquod opus faciendu͞m cu͞m tali q noluerit soluar sindicu͞m q iuerit perusiu͞m ad denumptiandu͞m malleu͞m ut p͞dicitur comissu͞m et si aliq͞s contrafecerit i͞ p͞dcis soluat no͞ie pene co͞i sollati uice q͞libet x solid dn͞r perusinor͞ et o͞es de c͞o sollati et eius districtu q esset p͞ntes q͞n aliq͞d malleu͞m comitere tur in c͞o et eius districtu p͞ter q͞n malleu͞m esset mortale debeat clamar et clamado dicer paratene allo homicciario sequendo eu͞m et capiendo et dicendo cora͞m uic͞o c͞i sollati contrafacientes u͞o puni atur i͞ xx solid pro q͞lib͞ꝫ et q͞lib͞ꝫ uice et uicarius teneatur et possit inqrer et repertos culpabiles pu nire et condep͞nar teneatur e͞t et uicarius pulsari facer campa na͞m ad martellu͞m q͞n tale malleu͞m comitteretur ad pena͞m centu͞m so lidor͞ de suo salario dc͞m statutu͞m uolumus inuiolabiter obseruari

De pratis et fenalib͞ꝫ custodi endis ——— R͞ca CXCIX

It͞ statuim͞ꝫ et ordinam͞ꝫ q pratora et fenalia co͞itatis co͞is sollati custodiantur et custodiri debeant a kalendis aprelis usq͞ ad kale das augusti et si aliq͞s dapnu͞m de derit si fuerit forenses persona͞m cu͞m falce fenaria in centu͞m solid dn͞r perusinor͞ co͞i sollati condep netur et amictat falce͞m si manu atr cu͞m falce xx solid si cu͞m boue et asino pro quolib͞ꝫ co͞i x solid si cu͞m pecude et capra in xii de nariis si uero terrigena cu͞m falce

fenaria in xl solid et amictat falce
et fenum que falce et fenum sit custo
dium si manuatur cum falce i x solid
pro qlibet boue et somario i x solid
den pro qlibet pecude et capra i sex
denariis et bana ueniat ad ma
nus camerarii exigantur precium feni cu
ius bani tertia pars sit coes s
illos ad quos pertinet partes feni
alia tertia pars uicariis et alia cu
stodum et quod fiat unus sindicus quo
libet anno de mense aprelis ad uen
dendum fenalia et ad faciendum ea
custodiri et quod uicarius qui pro tempore
fuerit teneatur et debeat eligi
facere in consilio duos bonos homines
in c a portis intus et duos pro qlibet
uilla quibus .... pertinet ad di
stribuendum tres xliij solid xiiij et
den quattuor de cont quod dari debet
emptionibus communarium coes fossati
primo facta ratione de precio fenalium
uenditorum et de penis solutis pro dap
nis datis in dictis pratis et fenalibus
et residuum ponere et distribuere
hominibus quibus pertinet bona fide et imposi
tiones facere nouas secundum uti
litates preceptorum et percipiendum de
dictis montaneis ita imponere et
iuridice arbitrari hoc addito pre
senti statuto quod tempore necessitatis in
fenando extra fenale uel pascu
lando prouideri possit et liceat
per consilium dicti c prout ipsi consilio
uidebitur conuenire

De pratis uendendis certo tempore Rubrica CC

Item statuimus et ordinamus quod sindicus
generales c fossati teneatur et debeat
tempore condecenti videlicet per totum mensem
maii uendere pratora puri roche
et puri de candalechiis et id quod per
ceperit de dictis pratis ueniat in
com et in utilitatem coes conuertatur et
habeat pro eius salario dictus sindi
cus x solid den et si negligens fu
erit dictus sindicus in predictis soluat
com nomine pene xx solid den cont

Quod consiliarii non possint aliud
officium habere i com Rubrica CCI

Item statuimus et ordinamus quod consilia
rii qui pro tempore fuerint ipsi nec ali
quis eorum possit nec debeat habere

in coi fossati aliqd aliud officium dura
te officio consilii et si aliqs acceptaret
contra pdcam formam solvat noie pene
x solid et officium no valeat et ex
ercer no possit et intelligatur de oi
officio durat[o]rio sex mensibs

Qd sindicus et consiliarii possint
arma portare — R^a CCii

Ad hoc ut sindicus cois fossati et cosili
arii semp melius et securius facere
et exercer possint eor officium et op
onus eiusdem officii statuimus et ordi
namus q vicarius q fuerit i co fossati
non possit nec debeat acciper arma
offendibilia nec defendibilia sindi
co gnali et consiliariis nec alicui
eor nec eos vel aliquos eor codepnar
de aliquo gne armorum durante eor
officio et sex mensibs futuris post
depositionem eor officii

Qd vicarius scribat oes apodixas
absq salario — R^da CCiii

It statuimus et ordinamus q vicarius
fossati debeat facere oes apodixas
creditoribs cois fossati de creditis
ipsor et de hiis que a dco coi recepi
renteretur sine aliqua solutione p
cipienda ab eis

Qd nullus sciens scriber possit
esse camerarius R^a CCiiii

It statuimus et ordinamus ad oez suspi
tionem tollendam q nullus notarius
vel licteratus sciens scriber possit
esse camerarius cois fossati vel massa
rius et si eligeretur talis electio
no valeat ipso iure et ille vel illi
q eum eligerint solvat bannum x so
lidr pro quolibz eor

Qd vicarius faciat p se scribi di
videres bona coit — R^da CCV.

It statuimus et ordinamus q vicarius
cois fossati teneatur inquirer et inve
nire oes hoies cur et districtus fossa
ti q bona ipsor diviserint et quos
invenerit divisisse debeat p se scri
bi in libro et catasto cois eiusdem
et poner cuilibz libram suam q sibi
obvenerit in parte et facer cuilibz

et se libras secundum quod iuxtum sibi vi-
debitur faciendi et quando diviserit
bona sua cum aliquo suo consorte de-
bedat comparere coram ipso vicario et
fra unum adie facte divisionis ad
faciendum fieri divisiones libre et
quod contra fecerit soluat communi sollati pro
banno x solidos denariorum

De pignoribus recolligendis infra
certum tempus — Rubrica CCvi

Item statuimus et ordinamus quod ille qui acce-
ptus fuerit aliquod pignus pro banis
vel famulum vicarii debeat ipsum re-
colligere infra otto dies ante exitum
eorum officii alias possint ipsa pignora
vel pignus vendi facere pro ut
eis videbitur

De precio rei empte soluendo Rubrica CCvii

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua
persona emerit aliquam rem de qua
terminus precii non sit inter par-
tes appositus seu de solutione precii
facienda quod emptor teneatur ime-
diate solutionem precii facere sine
aliqua tarditate et qui non soluerit
vel in concordia de solutione non
fuerit cum venditore soluat bannum
vice qualibet x solidos si accusatus fue-
rit a venditore et stetur eius sacramento

Rubrica quod teneatur catastra communis per
sindicum generale — Rubrica CCviii

Item statuimus et ordinamus quod catastrum
communis sollati sive copia libre debeat
semper teneri per sindicum generalem communis
et quando quis voluit aliquam facere
transmutationem ipse sindicus tene-
atur et debeat portare coram vicario
ipse vicarius vel alius notarius
deputatus habentis partibus in concor-
dia in presentia sindici debeat trans-
mutare et corrigere et accipere a qua-
libet parte quatuor denarios peruisi-
nos pro qualibet petia terre quam
transmutaverit et non plus et hoc
facto incontinenti sine aliqua tardita-
te reddere sindico hoc addito pre-
senti statuto quod sindicus generalis
communis sollati teneatur et debeat
infra tres menses sequentes a die

publicationis p̄sentium statutorum ad pe
nam centum solidorum emeri de pecu
nia cois pro ipso coi unum librum
cartis realis bonbicinis ī quo
scribi debeat nota et sume libre
et addi ī ipso et minui possit
p notarium uel uicarium script
de partium uolunte secundum quod
de iure uiderit expediri

Quod nullus officialis possit alium
substituere — Rubrica CCIX

Item statuimus et ordinamus quod uicarius
et officialis cois sollati no possit
alium loco sui officii substituere
pp suam absentiam sed alter in
locum suum eligeretur p cosilium dictum
cōis sollati si necesse fuerit

Quod uicarius teneatur exiger
condepnationes — Rubrica CCX

Item statuimus et ordinamus quod uicarius
cois sollati qui fuerit pro tempore tene
atur et debeat uinculo iuramenti
ti exiger oes condepnationes
factas p ipsum et antecessores su
os primo mense sui regiminis et
eas cum effectu ī coi facere deue
nire ad penam centum solidorum den
quam penam camerarius cois solla
ti debeat penes se de suo salario
dicti uicarii retinere ad eandem penam
ipsi camerario contrafacienti

De dupleriis dandis eclesiis Rubrica CCXI

Item statuimus et ordinamus quod quolibet anno
in festiuitate infrascriptarum eclesiarum
et cuiuslibet earum emantur p sindi
cum generales dicti cōis et dentur ipsis ecl
esiis dupleria infrascripta ~~de~~
eclesie sancte marie de ghen eclesie
sancti iohannis eclesie sancti petri et
eclesie sancti benedicti et cuilibet earum
in earum festiuitatibus unum duplerium
de quatuor libris cere et aliis ecle
siis de cōis et districtus sollati de
tur de duabus libris cere et detur uni
parrochiano cuiuslibet dictarum eclesi
arum et de dictis duabus libris quod ipsum
dupperium det et accendi faciat
semper ad missas ī eclesia et quod omnes
tam clerici dictarum eclesiarum quam par

-rophiani p̄dci teneantur et debeant semp in capite anni dum datur eis et cuilibz eor duppleriu nouu red der et reassignar sindico uel uic° residuu dupleriis ueteris qd̄ supe rit de ano p̄terito antez nouu recipiant que residua duplerior sic reddita dari debeat et cosignari uic° pro resparanio et insamine luminis pro custodia et sic facere teneantur raz dci clerici et par rophiani p̄dci et uel si dts fecus fe cerit duppleria noua no tradatur eis dez

De herbatic° fossati liceat sit por tare ligna ——— R̷ᵉᵃ CCXIJ

Itẽ statuimus et ordinamus et qlibz de castro fossati et eius districtu possit quolibz die uender et portar ex tra districtum unaz salmaz lignor impune dumo no uedat coppatiis

De pena fodentium cippos in montibus ——— R̷ᵃ CCXIIJ

Itẽ statuimus et ordinamus q nemo possit nec debeat facer uel foder cippos i montibz cᵈ fossati et q con trafecerit soluat p quolibz sal ma fasce seu tragino uel men lata coi fossati pro bano qnque solidos denariorum perusinor

De calcinario fiendo pro co muni ——— R̷ᵘᵃ CCXIIIJ

Itẽ statuimus et ordinamus ad haben dum copiaz calcine i opportunis la boreriis cois fossati q infra duos menses sequentes a die publica tionis presentium statutor ioanes bertinoli ex nunc sit supstes ad faciendum fieri unum calcinarium pro coi in loco ubi sibi placuerit et copia calce infra xv dies debe at extrahi de calcinario et poni ubi dc̄o supstiti placuerit et si dus ioanes negligens fuerit in predcis soluat coi noie pene centum solid dnr et abinde i posterum semp qlibz ano consilium dict° de beat provider sup uno calcina rio quolibet anno pro communi fiendo

pene quas soluere deberet contra
faciens in predictis

De pena mulierum euntium post
mortuum ——— Rca CCXIX

It statuimus et ordinamus quod nulla mu
lier consanguinea usque in tertium
gradum alicuius mortui possit nec
debeat ire post cadauera quando cor
pus eiusdem mortui defertur ad eccle
siam nec aliqua alia que faciat cor
ruptionem per uias aut in ecclesia nec
stare apodiata iuxta baras quando tale
corpus officiabitur et si aliqua contra
fecerit in predictis soluat nomine pene
xx solid. pro qualibet et qualibet uice
et pater teneatur pro filio maritus
pro uxore frater pro sorore et dominus
pro tota sua familia et uicarius pos
sit de predictis inquirere et habeat
tertias partem banni

De dupplerijs et copta emendis pro
funeribus ——— Rca CCXX

It statuimus et ordinamus quod uicarius
castri fossati teneatur et debeat ad
petitionem sindici castri fossati uel
alicuius parrochie dicte uille cogere
omnes mares et feminas a xij annis
supra ad soluendum eidem sindico
suo omnem quantitatem pecunie ne
cessariam pro uno dupplerio et una
copta emendis causa portandi quando cor
pus alicuius defertur ad ecclesiam
quod dupplerium sit ponderis otto
librarum et si aliquis contempserit nolle
soluere id quod eidem impositum fuerit
soluat nomine pene quinque solidos
et nihilhominus quantitatem soluere
teneatur et deficiente dupplerio
semper emi debeat

De postulando molendinum pro
communi ——— Rca CCXXI

It statuimus et ordinamus quod quodlibet
officium seu regimen consilij communis
fossati teneatur et debeat suo te
pore mictere et destinare perusium
ad dominos priores populi perusini
ambaxiatam pro parte communis fossati ad
postulandum et impetrandum sitom
molendini communatiam sitis in flu
mine iuxta flumen sciole pro uno
molendino construendo pro communi fossati

et mittat totiens quotiens opus fue
rit donec a com periusis obtemptum
fuerit et in eum quo fuerit obtemptum
consilium com fossati ex nunc ha
beat plenum arbitrium et auctorit
ipsum molandinum fieri faciendi
et construendi pro com fossati et impos
fiendo cottas et impositas quasli
bet imponendi

De sindico hospitali trinis eli
gendo —— Rubrica CCXXVII

Item statuimus et ordinamus quod ad hoc
ut melius et cautius custodiantur
res et bona hospitalium trinis de
strata et vallis longhe insector quod
sindicus et consiliaris qui ad officium
fuerit pro tempore teneantur et debeant
semper quolibet anno de mense novembris
eligere sindicum unum ad gubernandum
hospitale trinis et dictus sindicus
teneatur et debeat in consilio iu
rare coram vicario eius officium bene et
legaliter exercere secundum dicti hospitalis
et recipere administrationem rationem
a sindico preterito et recipere in
ventarium de bonis dicti hospitalis
stare uno anno in dicto officio et non plus
et finito semper reddere rationem sindico
futuro et sic fiat de anno in annum
et qui fuerit in dicto officio non possit
esse ad dictum officium usque ad duos
annos a tempore finiti officii et finito
officio teneatur se abstinere ab omni
administratione et bonorum dicti hospi
talis et si secus vel aliter faceret dictus
sindicus solvat com fossati nomine
pene pro qualibet mense quo staret
administrationem faciendam XX soli
dos fortes teneatur et dictus sindicus
expendere omnes introitus qui ad eius
manus pervenerit infra annum et
tempore eius officii in utilitate dicti
hospitalis convertere et converti
facere ad penam XX solid et quod omnia
bona et res hospitalis vallilonghe
ex nunc applicentur et applicata
sint hospitali trinis ad hoc ut me
lius et habilius gubernentur

Quod vicarius et eius familia non
impediat transseuntes Rubrica CCXXVIII

Item statuimus et ordinamus quod vicarius

cois c. fossati no possit nec debeat
ire nec mittere suas familias vel
alios ad impediendum aliquas pso
nas transeuntes p stratas et vias
territorii c. fossati cum aliqua re
seu mercantie excepto de aliqua
gnatione bladi de qua no intelli
gatur et q vicarius secus faciens
pdat de suo salario centum solidos
et restituat de id qd acceptum fuis
set alicui p ipsum vel suas familia
reservato q non intelligatur d de
bitoribus transeuntibus p territorium
c. fossati cum aliqua re alterius

De requisitione fontium et pontium
comunis — R.ca CCxxiiii

It statuimus et ordinamus q vicarius
et sindicus gnalis cois fossati tene
antur et debeat vinculo iuramenti
et ad penam centum solidorum vic.o
de suo salario et sindico xl solid
semel ad minus durante tpe eor
officii ire psonalr p totum territo
rium fossati scrutando cortinas
fontium pontium et viarum comunium et
popularium et esse psonalr i locis
predicis et ibi inquisitione facer
p x proximiores et antiquiores
convicinos loci ubi fuerit d cor
tinis a xxx annis citra et si i
venerit contrafactum et sup pren
sum vel in aliquo fallor faciat
terminari anteq a dco loco rece
dat et precipiat contrafacienti q i
quinque dies expediat dcam cor
tinam et reducat in pristinum
statum et si no expedierit infra
terminum ei assignatum solvat
contrafaciens coi fossati noie pene
pro qualibet die x solid

De electione sindici gnalis R.ca CCxxv

It statuimus et ordinamus q sindicus
gnalis eligatur semp de mensibus
octobris et aprilis vel ante si ex
pedierit secundum occurrentias
sui officii p consiliarios et massarios
cois fossati ad brisciolum inter
dcos consiliarios et massarios fac
ta electione eadem approbetur ad
bussolos et fabas p ptes consiliarios
et massarios mictentes eor fabas
in bussula dal sic et si primus

approbatur bis et si no eligatur alius donec approbatur Et quod sindicus predictus teneatur et debeat congregari facere consilium quolibet mense semel in palatio et extra palatium ubi sibi placuerit sine presentia vicarii et in eo consilio proponi de utilitate comunis et si hoc no fecerit solvat comuni nomine pene pro quolibet mense x solidos et sit quod dictus sindicus possit expendere sua auctoritate pro utilitate comunis sine deliberatione consilii usque in quantitatem xx solidorum per vices hoc impune

Quod vicarius no possit ingrere sine licentia sindici Rubrica CCXXVI

Item statuimus et ordinamus quod vicarius qui pro tempore fuerit non possit nec debeat ingrere sine inquisitiones formare de aliquo delicto vel excessu contra aliquam personam nec condepnationem aliquam facere nec legere nec testem aliquem recipere nec examinare super aliqua inquisitione vel processu sine presentia et voluntate sindici generalis comunis Sassati et si aliter faceret inquisitio per eum formata et totus processus et condepnatio lecta et dicta restitue ullo modo valeant sed sint nullius valoris et predicta no habeant locum in dapnis datis ubi vicarius possit procedere absque aliqua presentia vel licentia sindici

De sindicatu vicarii Rubrica CCXXVII

Item statuimus et ordinamus quod semper a xv diebus ante exitum cuiuslibet vicarii in consilio generali comunis Sassati eligatur unus sindicus ad sindicandum vicarium Sassati et dictus sindicus eligat notarium suum qui sindicat vicarium dictum comunis et eius familiam teneatur dictus vicarius deposito eius officio stare ad sindicatum in dicto comuni per tres dies continuos coram dicto sindico reddituros rationem administrationis sui officii et audire debeat dictus sindicus omnes volentes se a dicto vicario vel eius familia co

queri et infra dictum terminum trium
dierum absolvere vel condepnare
secundum merita et demerita ip
sius vel ipsius familie et si inve
nerit in aliquo fraudasse coe
fossati condepnetur ipsum i duplu
eius qd fraudaverit et dict debe
at dictus sindicus consilium sup
cuilibet postulanti expensis datis
et aliis de co fossati et cives distri
ctu debeant obedire ipsi sindico
pena x solid pro qlibet iobediente
et qualibet vice et condepnaciones
ferat idem sindicus contra ineat
culpabilem vel culpabiles secun
dum formam statutorum et ordinamen
torum cois fossati

De viis cois revidendis R ccxviii

It statuimus et ordinamus q vicarius
et sindicus gnalis et consciliarius
cois fossati q pro tpe fuerit tenea
tur et debeant vinculo iuramenti
tpre eorum officii facere revideri oes
et singulas vias districtus c fossati
et vias et stratam q incipit a via
nova usque ad territorium c sigilli
sit amplitudinis xxi pedum q via
et strata que incipit a ponte bla
che usque ad murum villis sit et
esse debeat xxi pedum et oes alie
vie et semite servari debeant
et manu tener et terminare i
eo statu in quo esse solet et si
invenirent esse suppresse reduca
tur i pristinum statum et vicarius
qui pro tpre fuerit teneatur et
debeat ad petitionem cuiuscumque
petentis terminar facere vias
ubicumque termini e gravati essent
et ad dictam terminationem facie
dam cogere debeat tres convici
nos loci qbus fuerit commissum et
pdci convicini et propinquiores
terminari debeant infra tertiam
diem ad penam x solid p qlibet
eorum nolentes insup q vicarius
et sindicus gnalis teneantur
vinculo iuramenti ire semel pri
mo mense sui regiminis sorum
de terminationes infrascriptarum
viarum silicet via que incipit a trivio
cattegii usque ad portam c et via
que incipit a via nova usque ad

territorium sigilli et uia que incipit
a ponte blanche usque ad pontem ual
lis et quos inuenerit contrafac
tum habere in predictis eis precipiat
quod in tertiam diem reducant in pri
stinum statum et si infra quintam
diem quis non obedierit uicecomes conde
pnare debeat non obedientes eorum
fossati secundum formam statutorum
et ordinamentorum comunis fossati et fo
uea existentia iuxta uias com
putentur in amplitudine uie dummodo
sint amplitudinis trium semissium
et ubi inueniat superprensum in
pristinum statum reducant .

De custodia plani fossati Rubrica CCXXIX

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut
planum fossati melius custodiatur
quod a kalendis aprelis usque ad festum
sancti patregnani aliquod infrascrip
tos animalium in plano pasturare et
stare non possit s. equus mulus
iumentum bos asinus capra uel ir
cus pecus porcus uel porca reser
uato quod possint ire et pasturare bo
ues domati illa die qua iuerit ad
laborandum in terreno illius cuius
fuerit boues uel in terreno alterius
quod habuerit ad laboritium uel si
fuerit conductus ab aliquo ad la
borandum illa die pasturare possit
inpune in illo terreno et possit
illa die pasturare in uiis et asinus
possit teneri ligatum in suo terreno
uel alieno quod laborauerit uel
in uiis et illa die qua laborauerit
ut prefertur ad penam non teneatur
et etiam in uiis pasturare possit alibi
uero non confines uero huius plani
custodiendi sint hii scilicet incipiendo
a triuio categgi ueniendo per stratam
nouam ad portam sancti petri descen
dendo ad domum philippetti ma
cee eundo per stratam usque ad domum
uannes ianuarii et a domo uannis
eundo per semitam colderigli usque ad
pontem sancti iouannis et a ponte
sancti iouannis ad domum amadei
et exeat ad domum marcie et
corradini cecholi et exeat ad
uiam collis paganelli et uadat per
fossatum euntem per transuersum et
exeant ad latus uiicis uarme
ex latere inferiori et exeat ad

caput capi abbatis de uallenettone
et uadat ad confines consuetos
usq ad stratam et p stratam usq ad
tenimentum porrarie et descendant
p viam sci gregorii et uadat p
viam usq ad vineam iohanoli
et ueniant p viam ad flumen
riconini et descendant p flumi
nem riconini et exeat ad semitam
girghani que uenit ad caput
campi filiorum hermanutii et intret
in viam collis turtis et uadant
ad tenimentum nepotum paulutii an
geli et intrent in stratam et ua
dant p stratam superiorem usq ad
caput vie cupare et p viam ipsam
usq ad stratam inferiorem et tra
seant stratam et uadant p viam
rectam usq ad fontes et a fontibus
usq ad flumen sciole cundo
p fouetam p quam labitur aqua fo
tium et uadat p dictum flume
ad molendinum presbiterorum ueni
endo ad directum ad tenimentum ca
teggi infra quos confines nul
la capra uel bestia caprina ire
uel pasturare possit uel debeat
aliquo tempore estiuo uel yemali
pena pro qualibet capra uel irco et
qualibet vice xii den quam penam
dominus ciuilium soluere teneatur et
de predictis omnibus quibus possit accu
sare suo iuramento et habeat
tertiam partem bannum et uicarius
qui pro tempore fuerit teneatur et de
beat inquirere et repertos culpabiles
punire et condepnare secundum
formam presentium capitulorum alie uero
bestie nominate in dicto statuto infra
predictos confines ire uel pastura
re non possint nec debeant tempore
contempto et uetito in dicto statuto
et si quis habitaret in predictos con
fines possit ire p viam non pa
sturando ad mactaneam sine
pena et mollarius molendinorum
comunis fossati de sciola possit te
nere et pasturare suum mobile
in suo tenimento proprio et conducto
et illi de pozaterio et de collis
possint ire et redire ad beuera
dum eorum animalia ad fontem for
mule brunete et capudacqua
in puna non pascurando et homines
de colle fossati possint ire et
redire ad beueradum cum eorum

b iiii

animalibus ad flumen riuiregis q
transit in pede collis et da fossa
tug in pede uineaꝝ ad caput ui
nee filior scagnoli no pascurato
qlibꝫ uero contrafaciens soluat
coi fossati pro qualibꝫ uile et qlibꝫ
equo mulo iumento boue asino
et capra xii denarios perusinos
pro qualibꝫ pecude quatuor den
pro qualibꝫ porco seu porca sex
denarios perusinos forenses uo
penam duplam soluer teneatur
cuilibꝫ aut sit licitum ire p uia
no pascurando cum suis animalibus
et mercantia sine pena possit aut
cum bobus aratoriis pascurare
in terreno uel possessione alterius
cum licentia dni possessionis
quam licentiam dns possessionis
dare possit p eo tpe q uoluerit
et uicarius de dicta licentia
stare debeat iuramento ipsius
dni possessionis

De salario sindici gnalis Rca CCXXX

It statuimus et ordinamus q sindicus
gnalis cois fossati habeat et haber
debeat de pecunia et de hauere
ipsius cois p suo labore et mercede
unum florenum auri et plus peter
uel haber non possit

Q statuta derogari seu suspedi
non possint — Rca CCXXXI

It statuimus et ordinamus q uicarius
sindicus gnalis et consiliarii no
possint nec debeant in consilio
suspender nec derogar aliquod
captum statutor et si p eos fieret
suspensio uel derogatio no ualeat
nec teneat uolumus q nullius ee
roboris

Q uicarius accipiat arma
forensibus — Rca CCXXXII

It statuimus et ordinamus q uicarius
qui p tpe fuerit teneatur et de
beat accipe et accipi facer ar
ma offendibilia oibus forensibus
euntibus p castrum fossati siue per
forum dicti fori si eos uiderit ire
munitos uel si eidem denuptia
tus fuerit p aliquem et cetera uel
suo territorio et si uicarius fuerit

negligens ad p̄dicta p̄dat pœnam ui
ce de suo salario xl solid et in p̄
dictis sindicari debeat

Qz non fiat provisio aliqua
uicario — R[a] CCxxxiij

It statuimus et ordinamus q sindici
gñales consiliarij et notarij uicarij
uis adiuncti q fuerint ad officium
pro tpre nō habeant auctoritatem
et bailiam faciendi donationem
provisiones uel solutiones aliqua
aliquo quesito colore pro scriptis fa
ciendis coi fossati nec alia de tñ
uicar q fuerit in d fossati nec ali
quo alio officiali quocumque coe cui
uscumq nōie nuncupetur ultra sa
larium sibi ordinatum i principio
sui officij et si p̄dict secus fecerit
ipsi et quilibz eor nōie pene condep
nentur in duplum donationis p̄
uisionis uel solutionis facte q quo
cumq modum contra formam p̄dictam
et de p̄dictis sindicari debeant

Qz accusatus occasione officij cois
conservetur indepnes R[a] CCxxxiiij

It statuimus et ordinamus q si qs fuerit
offensus accusatus uel detemptus
in aliqua curia temporali uel spiri
tuali uel aliquam recepit oppressio
nem occasione officij habiti et gesti
i coi fossati et ob hoc in aliquas
expensas et condepnationes incurreret
durante suo officio et sex mensibus
post depositionem sui officij coe
p̄dictum teneatur et debeat tales
dispendium conservare indepnem

De partitis mictendis ad bussulas
et fabas — R[a] CCxxxv

It statuimus et ordinamus q uicarius
et sindicus gñales et consiliarij q
pro tpre fuerint i officio d fossati
semp mittere debeant de partitis
in arenga gñali ad bussulas et pal
lottas seu fabas et si secus fecerint
illa talis reformatio et deliberatio
taliter facta nō ualeat et sit nul
la et nullius ualoris et p̄dicti cadant
et incurrant in excomunicationem

De procuratore requirendo pe
risis — R[a] CCxxxvi

Item statuimus et ordinamus quod sindicus generalis et consiliarii qui pro tempore fuerint semper teneantur et debeant quolibet anno de mense novembris accipere unum procuratorem peritum et sindicum ad causas et ad negocia que ad procurandum pro comuni castri pro uno annis salario computando et declarando per consilium dicti c. et alium sindicum et procuratores recipere non possint mercedem salarium augumentare possit et si secus fecerint ipsi et quilibet eorum solvant comuni castri nomine pene de plus quantitatis quod salarium augmentatum ascenderet

Quod vicarius non possit alium loco sui substituere Rubrica CCxxxvii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius comunis castri non possit substituere in vicarium loco sui quod habere possit nec debeat aliquid salarium occasione sui vicariatus seu officii et si consilium aliquem poneret ad officium vicariatus terrigenam vel forensem ille talis sic positus a consilio debeat stare ad banchum ad ius reddendum de mane usque ad tertiam et a nonis usque ad vesperas pro salario duos solidos persolvendos pro quibus declarando in consilio coram vicario sic servivisse

Quod cuilibet licitum sit pasturare cum duabus capris Rubrica CCxxxviii

Item statuimus et ordinamus pro bono et utilitate hominum et personarum castri castri et cuilibet familie de c. et districtu castri sit licitum tenere et pascentare cum duabus capris in confinibus videlicet in plano non tamen ipse vetito pasturare quod forma statutorum et non ultra dictum numerum a confinibus non citra licitum sit tenere quot vult et quod contrafecerit solvat pro banno pro quolibet capra vel yrco et quolibet vice quinque solidos dicti pensionis et ad fraudes evitandas statuimus quod in fraudem [illegible] capto vel facto nullus possit alicui in [illegible] vel districti aliquas capras ad soccidam vel in soccitam vel alio modo vel ad custodiam pena dandi et recipie-

aliquā dicte bestiaꝝ cum istrumēto uel
sine quocumque modo uel cū fictitia
pro qualibet capra x solid. den. et de
p̄dictis uicarius possit et debeat in
qrer et reptos culpabiles punire
et condepnar secundum formam p̄ntis
capti aliquo non obstante quod in
contrarium loqueretur

Qd nemo laboret terrenu comunis
sine licentia R^ca CCxxxix
CCC

Item statuimus et ordinamus quod quilibet
uolens laborare et ad laboritium et
culturam reducer aliquod solum ul
terrenum non solitum coli uel labo
rari debeat peter licentiam a
sindico et consilio dicti c̄ (?) fossati
et eandem licentiam hr̄e et optiner
quorumcumque eum colat uel laboret alio
quin solueat massario sine came
rario dicti com. fossati xx solidos
den. perusin. pro quolibet et qualibet uice
et de predictis quilibet ualeat esse
accusator et teneatur in credentia
et habeat tertiam partem banni et
uicarius qui pro tempore fuerit tenea
tur et debeat ex suo arbitrio in
qrere quotiens et quando sibi placuerit
et reptos culpabiles punire et con
depnar secundum formam p̄ntium
statutorum aliquo non obstante quod
in contrarium loqueretur et hoc non
intelligatur in terreno proprio ubi
dns terreni dā p̄ntia non tenedatur

De pena dampnum dantium i sil
uis plagiarum de selecta R^ca CCxl

Item statuimus et ordinamus quod nulla per
sona audeat uel p̄sumat incider
uel aliquod dampnum dar p̄sonaliter uel
cum capris uel ircis i siluis plag
giarum de selecta i parte sua uel
aliena et qui contrafecerit soluat
noie pene pro quolibet salmaligno x
solid. den. pro qualibet falce quinque
solid. pro quolibet ligno pallo uel dente
quinque solid. den. pro quolibet capra xii
denarios saluo quod cuilibet sit licitum
incider et pastinar cum suis capris
in parte sua dummodo incidat ea
liber in totum uel saltem quartam
partem sue partis et primo debeat
cum suis consortibus dictam suam partem
terminar et aliter incider non possit

et de p̃dictis quibus possit accusari cum
iuramento et habeat tertiam partem
banni et credatur suo iuramento et
uicarius sollatii teneantur et debeant
uinculo iuramenti inquirere contra
et quando sibi placuerit et repertos culpa
biles punire secundum formam presentis
statuti et quod consiliarii uille ghe
uille collis et uille sancti appolinaris
teneantur et debeant pena xx so
lidorum pro quolibet semper in principio eorum
officii eligere seu custodes scilicet duos
pro qualibet uilla dictarum trium uillarum
qui custodes teneantur et debeant
uinculo iuramenti et ad penam x so
lidorum dicto quolibet ~~eleganda~~ saltem bis in ebdomada
ad custodiendum dictas siluas et sequitur
infra octo dies comparere coram
uicario ad denuntiandum quos uide
rint facere contra predicta quorum denun
tiationi statur et plena fides adhibea
tur et pro plena probatione habeatur
officium quorum custodum duret sex
mensibus et sic fiat de sex mensibus
in sex menses et habeant dicti cu
stodes tertiam partem bannorum sol
uendorum de denuntiatis per eos sive
dis teneantur et predicti consiliarii
predictarum trium uillarum eligere unum bo
num et legalem uirum qui sit camerarius pre
dictorum et ad cuius manus deueni
ant quantitates persoluende de dictis
siluis scilicet tertia pars omnium bannorum
alia tertia pars sit uicarii reliqua
tertia accusantis quarum pleggiarum
confines sunt hii ab uno uia ual
lis ab alio semita transeuntis ab
alio res labodatine singulorum personarum
et uia qua itur per felcetum ultra
siluam et ab alio res sobrianensium

De pena dapnum dantium in silua
collis sparuerii — Rubrica ccxli

Item statuimus et ordinamus quod nemo pos
sit nec debeat incidere uel aliquod
dapnum dare in silua collis sparuerii
personaliter uel cum capris que silua est
hominum uille ghe cuius fines
sunt hii ab uno uia uallis ab alio
res communis sollatii ab alio res domini
iohannis et filiorum brocçis et ab alio
res dominorum de podio nec in aliqua alia
silua alicuius uille uel alicuius
specialis persone que soluat datia et
collectas et alias faciat factiones
communis sollatii cum hominibus dicte communita
tis et qui contrafecerit soluat pena

superius i proximo capto denotatas
et ad custodiam dicte silve collis sol
veris consiliarii ville ghag teneā
tur eligere duos custodes de dcā
villa q teneantur et debeant ac
cusare ut sup^a in alio proximo capi
tulo continetur quor remumptis
detur et eor iuramento credatur

De pena dapnum dantium i silva
hominum de collalto Rub^ca ccxlii

Item statuimus et ordinamus q nulla p
sona audeat dapnum dare p̄sonalr
vel cum capris in silva hom de
collalto posita in voc^o de scalettis
fines cuius ab uno foxatum fonte
et ab alio heredes bartolutii ca
rabelle et ab alio heredes bighigni
ni et ab alio res laborat et q con
trafecerit solvat penam supius de
claratam salvo q cuilibet sit licitum
ire et redire cum animalibus p viam
que vadit p dcam silvam q via
debeat esse latitudinis .L. pedum

Quando accusis dapnor datorum re
numptiari possit Rub^ca ccxliii

Item statuimus et ordinamus q si aliquis
accusaverit aliquem de aliquo excessu
vel dapno dato et si accusaverit
accusatio possit infra octo dies a
die citationis facte de accusato
renumptiari dicte accuse et talis ac
cusatus dicta renumptiationes per
utrumque scribi i libro cois et vic
teneatur ipsas renumptiationes scr
iber et ipsa renumptiatione facta
ulterius procedi non debeat contra
huiusmodi accusatum sed ipsum pro
absoluto habeat dummodo i dictis
terminis talis accusatus solvat
vic^o pro dcā renumptiatione et
cancellatione accuse xxx denarii
os parvos et no ultra

De pena vastantium stecha
tum ———— Rub^ca ccxliiii

Item ad hoc ut stecchatum factum
ordinatum et constructum circa mu
ros cois et fossati melius custodi
atur et conservetur volumus sta
tuimus et ordinamus q nemo au
deat vel p̄sumat i ipso stecchato
facere aliquod guastum vel frac
turam accipiendo vel devastando.

palangas punctones sparras et cauu
glias et si qs contrafecerit soluat
coi fossati noie pene pro qlibz pa
langa xx solid. et pro perusinorum
et qlibz sparra et quolibz punctone
xl solidos et pro qlibz cauiglia x
solid. et stechatum reactari debeat
expensis dericastantes et uicarius
et sindicus qualis teneantur et de
beant uinculo iuramenti ire qlibz
mense durante eorum officio ad re
uidendum dictum stechatum et foueum
cum maiori parte consiliariorum et
si aliquas nouitates guasti uel fra
cture inuenerit in eis esse factum
tunc debeant inquirere contra deli
quentes et repertos culpabiles pu
nire et condepnare secundum formam
presentis statuti quod uolumus et mandamus
inuiolabiliter obseruari

Quod uicarius faciat omnes scriptu
ras cois ——— Rubrica ccxlv

Item statuimus et ordinamus quod uicarius
cois fossati qui pro tempore erit teneatur
et debeat scribere et facere omnes scrip
turas cois processus et acta causarum
uertentium coram eo et etiam inquisitio
nes et reformationes sindicatus et de
bita cois et electiones officialium dic
tis et condepnationes quas faciat
expectantes ad coe fossati et ad eius
officium sine aliquo salario uel
mercede percipienda a dicto coi et
si contrafecerit uel aliquid contra
formam presentis capituli receperit de
beat dicto coi restituere duplum
eius quod recepit et a quolibz de predictis
ualeat accusare

De electione camerarii et eius offi
cio ——— Rubrica ccxlvi

Item statuimus et ordinamus quod in coi fos
sati singulis sex mensibus eligatur
unus camerarius qui sit a portis intus in
fossati cuius officium duret per sex
menses ad cuius manus perueniat
omnes denarii et condepnationes cois et
debeat esse presens quando condepnatio
nes fuerit per uicarium qui uicarius
factis dictis condepnationibus det
copiam dicto camerario de dictis codepnati
onibus antequam secedat a bancho et
quicumque soluerit suam condepnatio
nem debeat soluere dicto camerario
et non uicario nec alteri persone nisi

camerario et qui contrafecerit solvere teneatur dictas condepnationes duplicatas et vicarius non possit aliquem cogere ad solvendum alicui persone nisi camerario et si contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum solvat xx solidos pro qualibet vice et de hiis debeat sindicari tempore sindicatus et cuilibet sit licitum accusare

Quod vicarius faciat executionem condepnationum Rubrica CCXLVII

Item statuimus et ordinamus quod vicarius dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat vinculo iuramenti exigere omnes condepnationes factas per eum seu eius processores secundum formam statutorum dicti castri et si non fecerit et eas in eius tempore devenire non fecerit et ad manus dicti massarii vel camerarii pervenire non fecerit solvat et solvere debeat duplum illius quantitatis quam solvi deberet per aliquam condepnationem et quilibet possit mittere cedulam seu petitiones in cippo

Quod vicarius det consilium sapientis petenti — Rubrica CCXLVIII

Item statuimus et ordinamus quod vicarius dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat dare sapientem cuilibet postulanti in quolibet causa expensis petentis si contra eum peteret in aliqua causa expensis petentis et si contrafecerit solvat pro qualibet vice dicto comuni xx solidos. Item modo dictus vicarius teneatur sibi dare copiam totius processus solvendo sibi de copia pro singulis actibus pro ut supra in civilibus causis sibi solvi concessum est et ille qui sapientem petit deponat pro consilio sapientis illud quod videbitur vicario et sindico secundum quod eis videbitur esse decens et si vicarius contrafecerit solvat pro qualibet vice xx solidos nomine pene et de hiis sindicari possit

Quod vicarius non procedat post appellationem Rubrica CCXLIX

Item statuimus et ordinamus quod vicarius dicti castri non possit nec debeat

aliquem sustinere vel gravari si appellaverit in aliqua causa ad curiam perusinam post appellationem pena XX solid. pro qualibet vice et ille qui appellaverit debeat appellationem prosequi et presentare vicario literam inhibitoriam iudicis cois perusie seu officialis ad quem appellaverit in X dies utiles post appellationem interpositam coram vicario et si in dicto termino prosecutus non fuerit appellans ut predicitur vicarius possit et debeat in causa procedere non obstante appellatione predicta

De pena bibentis et comedentis cum vicario — R^{ca} CCL

Item statuimus et ordinamus quod nemo de castro fossati et sua iurisdictione possit nec debeat comedere vel bibere cum vicario cois fossati nec cum suis familiaribus in castro et districtu fossati et si aliquis contrafecerit puniatur in XX solidis pro qualibet vice et pro qualibet contrafaciente et vicarius de suo salario solvere teneatur nomine pene dicto cois XX solid. den. et si aliquis eius familiaris comederet vel biberet cum aliquo de fossato vel eius districtu solvat et solvere debeat pro qualibet vice XX solid. et predicta [illegible] familiares una cum officiali observare reservato tamen quod consiliarii cois fossati possint bibere in palatio cois dum consilium est congregatum tantum et non aliter et quilibet de predictis possit mittere petitionem in cippo et quod vicarius fossati non possit nec debeat aliquod ensenium recipere ab aliquo de fossato vel eius iurisdictione habente possessiones in districtu fossati nec etiam eius familiaris pena XX solid. pro qualibet vice et restituat ensenium duplicatum et ad similem penam teneatur ille qui talem ensenium dederit dicto vicario vel familiari

R^{ca} ambasiator cois non intromittat se in aliis — R^{ca} CCLI

Item statuimus et ordinamus quod vicarius sindicus vel consiliarius cois fossati

no possint nec debeant mittere aliquē
pro aliqua ambasiata ad aliquēz
locum ubi talis cons p ambaxiata
haberet aliqd facere de suis factis
propriis et si contrafecerint ipsi vel
aliq ipsorū solvant coi fossati noīe
pene xx solid dn pro qlibz et tociens
quociens deceptans ambaxiatam et qlibz
possit accusare

Qz sindicus cois no pponat aliqd
contra coe ——— Rca CCLij

It statuimus et ordinamus q sindicus
cois fossati q p tpre fuerit no pos
sit nec debeat proponere i cosilio
aliqd contra coe fossati nec contra
formam statuti dci cois et si contra
fecerit puniatur p qlibz vice i xx
solid et si coe dapnū incurrerit
solvat duplum coi fossati et oīo
qd coe dcm de eo dapnificaretur.
et sindicus cois q erit ad sindi
candum officiales de facto possit
accipere dictas penas pro coi et et
vicarius dicti castri

Qz vicarius pcedat ct dapnifi
cātes i silvis cois Rca CCLiij

It statuimus et ordinamus q vicarius
dci fossati q p tpre fuerit teneatur
et debeat vinculo iuramenti
procedere cotra dampnificantes i sil
vis cois custoditis et pratis cois
et i plagiis selecte secundum for
mam ordinamentorum dcs et ma
nu cuiuscumq notarii apparet
et si idem officialis negligens fuerit
in pdcis solvat noīe pene dco
coi p qlibz vice xx solid dn et
de hiis debeat sindicari tpre
sindicatus et qlibz valeat mittere
cedulam seu petitionez i cippus

De cippo fiendo pro lamente
lis ——— Rca CCLiiij

It statuimus et ordinamus q cosilia
rii q nunc sunt teneantur et de
beant fieri facere quendam cippu
actum et actatum cum tribus serra
turis et tribus clavibus quarum una
esse debeat penes fres sci bene
dci de fossato alia penes abatis
sam sce marie de fontis et alia

R1

tertia penes abbatissam scte Katarine de colle fossati et ipsum cippum edifi care et actari facere i ecclesia scti benedicti de fossato i quo cippo quilibet uolens conqueri siue lamentelam exponere tam de uicario comunis fossati quam de aliis quibuscumque officialibus dicti comunis possit et debeat suam lamentelam in scriptis in forma cedule mittere in dictum cipponem et quod eligatur quidam massarius qui quilibet mense debeat unam cum uicario et consiliariis qui pro tempore erunt aperire dictum cippum et cedulas quas inuenerit penes se retinere usque ad tempus sindicatus officialis et eas quas habuerit dare et consignare debeat sindicis qui officiales erunt ad sindicandum officiales

De beneficiis confessionis et pacis —— Rubrica CCLV

Item statuimus et ordinamus quod quicumque accusatus denumptiatus uel inquisitus esset i curia uicarii comunis fossati de aliquo delicto uel excessu et infra terminum citationis de eo facte compareuerit coram uicario et confessus fuerit delictum de quo accusatus uel inquisitus esset quod remictatur ei quarta pars pene pro beneficio confessionis et si pacem habuerit ab offenso et ipsam produxerit i otto dies post citationem de eo factam coram uicario quod remictatur eis auctoritate presentis statuti quarta pars pene quam soluere debe ret pacem non habendo

De ponte fiendo i flumine riuiregis —— Rubrica CCLVI

Item statuimus et ordinamus quod fiat et fieri debeat unus pons cum duabus costis muratis de bono muro uino ad calcem et cum ponte trabis et assibus de merollo i flumine riuiregis i pede collis fos sati per stratam qua itur per planum ad pontem branche et et fiat et fieri debeat unus alius pons in dicto flumine riui per stratam qua itur fabrianum i uado lactarii muratum ad calcem et alius pons expensis comunis fossati et ad ponte

fieri faciendum in pede collis sit-
ex nunc suprastes iacobus michaelis
cum plena commissione officio et ad
dictum pontem construendum nico
latium cresci de collatto et suprasti-
tes habeant arbitrium expende
di de bonis comunis x libr. pro sumptibus
ipsorum ad dictos pontes et et facien
dare opera adiacentibus ipsi potibus
pro ut eis videbitur et quilibet de
beat ipsis suprastitibus obedire pena
duorum solidorum pro quolibet inobediente
et refectione operis

De fonte fiendo in flumine val
lis guglole — R.ca ccl viii

It statuimus et ordinamus quod fiat
unus fons muratus iuxta flumine
vallis guglole in re comunis perusie
in capite vinee olim cecholi scha
gnoli per homines et personas collis fos
sati a monasterio sancte katarine
deorsum usque ad flumine ravi et ad
dictum fontem fieri faciendum et co
struendum eligantur in consilio unus
bonus et idoneus suprastes pro consili
um dictum et quod a pede vinee bar
toli angeli usque ad fontanellam
vallis inglole in capite possessio
nis heredum todini de sanaldes
scho et deinde per pedem vinearum
usque ad stratam capudacque sit
via amplitudinis quinque pedum
pro eundo ad ipsum fontem ad pe
dem comunis et debeat mensurari
et terminari fieri per vicarium
et sindicum ad petitionem cuius
libet petentis et quod dicta fontanel
la habeat x pedes circum circa an
ipsam fontanellam ut comodius
stari possit et si homines ville seu
de colle fossati vellet aliquid fa
cere pro actamine dicti fontis coe
fossati dare debeat eis calcem
necessariam pro dicto laboretio
et quod homines et bestie euntes per
dictam viam supra declaratam ac
infrascriptam non possint de accessu
vel damno dato in ipsa via sed
potius ire et redire possint et
valeat sine pena

De forma tenenda in solidis debito
rum comunis — R.ca ccl viii

It statuimus et declaramus quod in

saldo debiti cois talis modus serue
tur q in posterum quandoque in cois
aliquid recipe debebit q vicarius
q pro tpre erit pro dictis seruitiis
uel alia ea debeat in mensem
assignasse cordem mio quod recipe
debebit q vicarius q pro tpre
erit teneatur et debeat ipsos
creditores et quantitates debiti
scriber et in fine cuiuslibet mensis
totum dictum debitum in consilio le
gere et copiam totius debiti quan
ti sindico dcti cois in scriptis dar
et concedat et quilibet vicarius
q p tpre fuerit teneatur et da
bett collectam pro debito tpre suo
imponenda totam et integram exi
ger et exiger facer ita q tota quan
titas deuenerit ad manus quan
tis cami dcti cois quantitatem
dcti salarii et si no faceret de suo
detrahatur salario illa quantit
de qua executio facta no esset
et cam dcti cois eidem uic dar
non debeat modo aliquo et si da
ret uel solueret soluat de suo
dummodo collecta p dco debito
soluendo tpre cuiuslibet uic impo
natur uno mense ante exitum
officii uic cuiuslibet et dtus uica
rius no teneatur et q consiliarii
et massarii q p tpre fuerit no
possint nec debeant in posterum ali
quam prouisionem donationem uel
salarium nec expensam modo aliquo
facer uel ordinar p directum
uel obliquum in aliquo consilio q
prouisio salarium uel expensa ex
cedant quantitatem xx solid
peruisin nec sup pnti reforma
tionem aliquam facer uel ordi
nare et si facerent non ualeat
nec teneat aliquo iur uel uigo
re et q quilibet uicarius q pro tpre
erit iuncalo iuramento teneatur
et debeat in saldo debiti p eum
facer praeminus exprimendo qbus
de causis debitum ponitur seu
collecta et pro qbus debitis col
lecta distribuitur et hoc facto
cam gnalis cois sollari no possit
nec debeat cum licentia uel sine
consilii uel adunantie dcam colle
ctam modo aliquo in alio expender
uel soluer nisi in et pro illis
debitis pro qbus collecta imposita
est et si solueret dtur de suo
soluerit uel soluisse uideatur et

nisi illi homines teneatur debita pro
quibus collecta imposita est de suo
solvere si contra predicta fecerit

De pena delinquentium in stratis
comunis ——— Rubrica CCLIX

Ad maliorum vicia comprimenda quod
si quis delinquendi homines audaces
faciunt et bonorum tutelas et au
xilia ac comunis et hominum castri Fossati
statuimus et decernimus ordinamus statue
res quod si quis in eorundem furore au
dacium insurrexerit quod a termino
categgi per stratam rectam usque ad
campum Crescioni in confinibus Fa
briani et per stratam pontis classis
usque ad dictos confines Fabriani per
ipsas stratas vel ipsarum aliquam
vel in aliqua earum dictarum aliquod ma
leficium vel delictum commiserit
in violando aliquam mulierem
cuiuscumque conditionis existat
vel aliquid per vim accipiendo vel
derobbando alicui transeunti
per aliquam ex dictis stratis vel per
cussionem cum sanguine fecerit
solvat comuni nomine pene XXV libras
denariorum pro quolibet et qualibet vice et
nihilominus teneantur et debeant
talles in predictis delinquentes deinde
prehendi et referri per sindicum massa
rium comunis Fossati in curia domini
potestatis vel domini capitanei po
puli perusini si malleficium esset quod
per formam statutorum comunis perusie de
beret puniri debuerit ad hoc ut
mercatores mulacterii artifices
et alii homines per dictas stratas tuti
us et securius transeant et predicta
volumus sibi vendicare locum in
qualibet strata qua itur ad montes
comunis Fossati usque ad confines ter
ritorii Fabriani et quod vicarius castri
libet castri Fossati teneatur et debeat
tales delinquentes et ad eius ma
nus pervenientes punire et condem
nare in penis predictis ad penam
centum solidorum de suo salario.

Quod habentes possessiones iuxta vi
as faciant fossatum Rubrica CCLX

Item statuimus et ordinamus quod omnes et
singuli habentes possessiones in
districtu castri Fossati iuxta vias pub

coës i qbus iuxta ipsas uias fossi es
sent necessarii p actatione uiaz
debeantur et teneantur ipos fossos
facere et actare in terminis per
uicarium assignandis ad petitiones
et instantias cuiuscumque petentis
ad penam xx solid. de suo salario
et qd uicarius et pro tpre erit fa
ciat p coe fossati actari et remo
liri uiam a cancellis porte uete
ris usque ad pontem molendini
cichi baldutii et p collem fossati
usque ad pontem salse et de ipsa
uia exgombolari et leuari lapides
et a dcta uia i postea omes adia
centes a qlibet latere dcte uie
teneantur et debeant ipsas uias
pro ut pretendit qlibz iuxta pos
sessionem suam manutenere et remo
lire dcas uias eoz expensis ad pe
nam x solid. p qlibz contrafaciente
et qualibz uice et uicarius tenea
tur ad petitionem cuiuscumque pete
ris dcas uias a dcis adiacentibus
facere actari et manutenere mu
das et actatas et q ad actandas
omes singulas uias territorii et
fossati i qualibz contrata sit unus
suprstes p consilium q ad penam xx
solid. debeat facere actari uiam
sibi tributam ad actandum et pre
per et mandare cuilibz adiacenti
qd sit ad actandum ipsam uiam et
qlibz debeat tali suprstiti p acta
tione ipsae uiae obedire pena
x solid. pro qlibz non obediente et
qualibz uice et nihilhominus talis
inobediens opus dare teneatur

De forma castandi scudare et
libras —— Rca cclxi

Item ad hoc ut coe fossati non decipi
atur nec dapnum patiatur i per
dictione libre et scudar coïs fos
sati statuimus et ordinamus q qlibz
emens i futurum aliquam possessi
onem rem inobilem aut bona et
uendens plus uel ultra dcam re
uenditam non habuerit sup quo
coe recuperare possit p solutione
onerum et collectarum et teneatur
talis retro emens facere suis ex
pensis castari et leuari scudar
huiusmodi uendentis uel ~~alie~~
alienantis [illegible] pro libra

et sculter huiusmodi uendentis
uel alienantis solui debuerit per
collecta uel tempore imponende in dicto
comuni et ad dictam solutionem fienda
cogi debeat et possit per uicarium
dictum et predicta locum non habeant
in uenditionibus et alienationibus
fiendis in futurum a die publica
tionis presentium statutorum

Quod quilibet uicarius faciat fieri
unam bertescam Rubrica CCLXII

Item statuimus et ordinamus quod quilibet
uicarius qui pro tempore fuerit in comuni
sostati debeat expensis comunis fie
ri facere unam bretescham de la
pidibus cum domo in qua stare possit
ad defensam in muro comunis desuper
et desuptus unam dominicellam
pro stantia custodum dicti comunis inci
piendo ad bretescam post steccat
et successiue sequendo circum cir
ca muros comunis sostati pena
centum solidorum pro quolibet uicario qui
negligens fuerit in predictis

De uia mictenda per campum sancti
christophani — Rubrica CCLXIII

Item statuimus et ordinamus quod a fonte
sancte marie usque ad fontem campi
sancti christophani sit et esse debeat
quedam uia per eundo ad dictam fo
tem latitudinis septem pedum ad
pedem comunis pisis et ad cessandum
dapnum inferendum dicto campo quod
dicta uia claudatur hoc modo videlicet
pro quibuslibet quinque pedibus ad rue
sendum dicte uie incipiendo ab intro
itu dicti campi usque ad dictum fonte
sit et mittatur unus palus seu
pontone merolli cum sbarres ita
serratis quod bestie non possint in
trare nec dapnum dare in dicto campo
et quod uicarius et sindicus generalis
qui pro tempore erunt quibus suo tempore
debeant diuidere per capita hominum
secundum librem custodie inter
castrum parrochie et uillas dictam
clausuram et semper quilibet manute
nere partem suam ad penam per
uicarium imponendam et si uicarius
et sindicus fuerint in predictis ne
gligentes soluat ipse et quilibet ip
sorum comuni sostati nomine pene centum

solid. dñi et q. si qs eundo i dictis
uiis dapnũ daret in dco cã
pa [illegible] uel cum bestiis sol
uat [illegible] eius qd solueret de
dapno dato i aliqua alia posses
sione districtus fossati et dapnũ
emendet et [illegible] sit et esse
debeat ante ipsos fontes p ha
bitatione bestiarum spacium secundum
qd terminabitur et terminentur
de uoluntate rectoris sancti
christofani de dco cõ et q. uica
rius et sindicus dicti cõi facia
ant ipsos fontes murari lapi
dibus et facere fieri unum troc
chum p abeuerando bestias

De pena ementis predas uel
res derobbatas Rca. CCLXIIII

Item statuimus et ordinamus q. nullus
de cõ uel districtu fossati uel
aliunde audeat uel presumat
in dco cõ uel eius districtu emere
ab aliquo aliquam bestiam pdatam
uel aliam rem uel furatam uel
derobbatam i aliquo loco ad penam
xx solid. quam penam de facto
uicarius soluere faciat contrafa
cientem quoquo modo et p quibus
contrauenerint pdcis statutis et
si qs ad petitionem illius cuius
talis bestia uel res fuerit uo
luerit ipsam bestiam uel rem emere
q. tunc ipsam bestiam uel emere
possit cum presentia et licentia
tam uic. et sindici dicti cõ ali i
currat penam pdictam et nihilo
minus talis emens ipsam bestiam
uel rem sic emptam restituere de
beat cuius fuerit pro eo precio
quo sibi constiterit ad penam x
solidorum pro die qualibet quo steterit
i mora i non reddendo et nihil
hominus p uicarium ad restituti
onem pro dco precio cogatur

De uia a porta serronis ad ri
uum lene Rca. CCLXV

Item statuimus et ordinamus q. uia q.
uadit a porta serronis ad riui
um lene p piranellos sit ampli
tudinis xii pedum et q. uia q.ue

52 61

incipit ab areis q sit in planellis et donecat et uenit ad portas ueteres in capite orti ecclesie sancti benedicti sit amplitudinis quinque pedum secundum q terminatus fuerit per ipsos statutarios

Publicatio statutorum

Aperta et publicata ac explicata fuerunt dicta statuta et omnia et singula capitula ipsorum statutorum per supradictos statutarios in logia habitationis mei consuli nicolai infrascripti cum reservatione et quetelat infrascriptis. M. ccc lxxx vi indictione nona tempore domini Urbani pape VI die xiiij mensis presentibus petro corradini sindici dicti communis Bartolomeo pacis Antonio Vanis et Maffetto Ventari de sollato testibus habitis et rogatis

Incipiunt reformantie communis sollati

In dei nomine amen anno domini millo quatricentesimo indictione secunda tempore sanctissimi in christo patris et domini domini gregorii divina providentia pape xij et die xi mensis febrearius

Convocata cohadunata et congregata publica et generali adunantia communis et universitatis ac hominum de sollato parrocchiarum et villarum eiusdem de mandato Philippi tignini honorandi potestatis de sollato et de consensu presentia deliberatione et voluntate Joannis Guidutii sindici generalis dicti communis sollato in palatio communis dicti communis sollati ad sonum campane preceptorum sono tube premisso ut moris est in qua quidem adunantia et congregatione interfuerunt homines xxvj eiusdem communis in nomero in qua adunantia ego nicolaus notarius infra sup et infrascriptus de mandato dicti domini potestatis ac etiam de consensu presentia deliberatione et voluntate dicti Joannis sindici predicti proposui et proponendo dixi

quid videretur et placeret ipsis hominibus dicte adunantie providere reformare stantiare et ordinare super infrascripta preposita videlicet

Quod provideatur de modo et ordine celebrari sabbatum post vesperas

Super quo quidem proposita et ab ea demergentibus

Quod nulli liceat laborare post vesperas

Petrus Bartholomei unus ex hominibus in dicta adunantia existentibus ad consulendum surgens pedes ad locum arengherie et arengando et consulendo dixit super dicta preposita que incipit quod provideatur de modo et cetera quod talis ordo debeat in futurum observari in celebrando sabbatum post vesperas videlicet quod postquam pulsaverit campana ecclesie sancte marie de fossato ad vesperas statim potestas sive vicarius teneatur facere pulsari campanam comunis ad hunc actum per spatium ita quod bene audiatur per loca in quibus audiri potest postea moretur per mediam horam et pulsetur secunda vice et per spatium temporis ita quod bene possit audiri a circumstantibus et quicumque inventus fuerit laborare post dictum secundum sonum vel someggiare solvat nomine pene x solidos denariorum tamen quicumque inchoaverit ante secundum sonum dicta de pena ad penam minime teneatur et de hoc stetur sacramento dicti talis qui repertus fuerit cum salma vel salmis post dictum secundum sonum

In reformatione et summa cuiusquidem adunantie dato facto et misso solempni partito per me nicolaum notarium infrascriptum de mandato dicti domini potestatis cum presentia consensu voluntate et deliberatione Iohannis Guiductii sindici generalis dicti comunis ad bussulas et fabas more solito et consueto inter dictos homines in dicta adunantia existentes videlicet dictum et consultum

dei s petri consultoris sup dca ꝓpo
sita incipiente q provideatur
placuit lxxxiij hoibꝫ i dco cõsi
lio existentibꝫ mictentibꝫ eor fa
bas in bussula rubea del sic non
obstantibꝫ quinqꝫ fabis i bussula
nigra del non et sic extitit re
formatũ obtemptũ et deliberatũ
dictũ dei s petri

Et ego nicolaus luce ꝗ gonella
publicus imperiali auctoritate no
tarius et iudex ordinarius et nũc
notarius reformationũ et vicarij
dci cẽ fossati de mandato dicti
dñi potestatis dictã deliberatio
nẽ mea manu scriptã publica
vitã meo ꝑ solito segno i fine signũ

In noĩe dñi amẽ ano dñi Millº qua
tricentesimo trigesimo quarto in
dictione duodecima tpre sancti
ssimi i xpo pris et dñi dñi euge
niũ divina providentia pape quar
to Dnica xxv mensis aprilis

Convocato congregato publico et
gñali consilio consilitorũ cõis cẽ
fossati i palatio cõis dci cẽ ad so
nitũ campane tubeque vocẽ ꝑ
conis more solito de mandato
mei antonij not et vicarij i
scripti et de consensu pñtia et vo
luntate providi et discreti viri
luce mascapti gñalis sindici dci
cẽ ut de dco sindicatu plene
patet manu mei antonij vic
antedicti i quo qdeꝫ consilio ego
antonius vicarius antedcus d
consensu pñtia et voluntate dci
luce sindici scripdci ꝓposui et ꝑ
ponendo dixi hoibꝫ et consiliarijs
in dco consilio existentibꝫ infra
scriptas prepositas sup qbꝫ petiꝫ
eis una cũ sindico mihi sanũ
et utile consiliũ exiberi

Et primo no obstanti q i libro refor
mationũ mei vicarij appareat
esse tertia ꝓposita q providiatur
de modu mantenẽdi et cõservã
di formaũ factũ et fedus inyta
inter cũ dci cẽ pro conservatione
manutentione et fortificatione
dicti castri

Sup quibus omnibus et singulis dependentibus et emergentibus ab eisdem etc.

Bartolomeus francisci alias repesta unus ex dictis consiliariis in dicto consilio existente surgens pede stetit dixit et intentione consulendi sup dicta proposita xpi ac gloriosissime uirginis marie eius matris nominibus inuocatis dixit et consuluit ad hoc ut fouea facta et fienda circum circa muros comunis dicti castri ma nuteneatur quod nulla persona tam masculus quam femina de dicto castro uel aliunde audeat uel presumat aliquam bestiam cuiuscumque generis bestiarum ducere uel mittere in dictis foueis nec per ripas iuxta dictum fo ueum nec aliqua persona personaliter debeat transire nec intrare per dictum foueum seu ripas sine li centia uicarii uel sindici dicti castri sub pena et ad penam pro qualibet be stia tam magna quam parua x solid dorum pro qualibet uice et pro qualibet per sona tam masculus quam femina solidorum quinque pro qualibet uice et uica rius qui pro tempore erit possit inquirere et repertos culpabiles punire et condepnare in pena supradicta et qui libet possit accusare contrafacientes cum uno teste fide digno et re pertos culpabiles punire ut supra

In summa et reformatione cuiusdem consilii redditi per supradictum con sultorem facto misso solemni et di ligenti partito inter consiliarios dicti castri per me antonium uicarium et notarium infrascriptum de consensu presentia et uoluntate supradicti luce sindici antedicti dicendo quod quicumque uult et sibi placet dictum et consilium redditum per supradictum consultorem sit una pars et mittat fabam suam in bussulam rubeam del sic et quicumque non uult et sibi non placet sit altera pars et mittat fabam suam in bussulam nigram del no placuit quod dictum et consilium reddi tum per dictum quatuordecim fabis in dicto consilio existentibus mitte.

tibꝰ eoꝝ fabas i bussulas rubeaꝝ di
fio non obstantibꝰ decas fabas repertas
in bussulas nigraꝝ deo nō esse ex
hibit obtemptuꝝ et reformatiōe

Et ego antonius gdaꝝ morici de perusia
porte sancti petri parrochie hospita
lis sancte crucis publicus imperiali
auctoritate notarius et iudex or
dinarius et nunc notarius uic[us]
et officialis dict. cōis p[re]dictis oibꝰ et
singulis interfui et rogatus fui et
de mandato et uolumtate sindici
et totius consilii subscripsi et publi
caui signuꝝ meuꝝ apposui cōsuetum

lo + cus signi

In uolumine statutoꝝ cōis perusie
in libro tertio eiusdeꝝ uoluminis
capto tertio sub rubrica de deru
ptiationibꝰ

Ad hoc ut hoīes et psone uniuer
sitatis castroꝝ et uillaꝝ comit.
perusie a mangnatibꝰ nō oppri
mantur sed eoꝝ libertate fruantur
et ut delinquentes pene delicto
ruꝝ nō euadant pp potentiaꝝ ali
quoꝝ statuimus et qlibꝫ sindicus
cuiuslibꝫ uniuersitatis cōis uel
uille comit. perusie teneatur
oīa malitia que cōmiterentur i
eoꝝ castris uel uillis seu i eoꝝ
territorio seu iurisdictione
sꝫ oēs et singulas robbarias et
spoliationes fienda i comitatu
perusie liberoꝝ hoīuꝫ uel mu
lieruꝫ contra uolumtateꝫ eoꝝ
pres uel mris et ipsa malitia
comicterent et eos receptantes
uel eis dantes uictualia ad
iutoriuꝫ uel fauoreꝫ nō gtra
oīa homicidia et percussiones
sanguinolentas comissa et com
missas et q̄ cōmiterentur i fu
turuꝫ in eoꝝ territorio ac et
blasfemantes deuꝫ uel beataꝫ
uirgineꝫ mariaꝫ dicendo ma
ledecto sia dio o uero dicēdo
maledecta sia la uergine ma
ria et oēs dicentes uel iura
tes p lo culo et p la potta di dio

o uero della uergine maria uel
dicendo uel nominando turpiter
p nomina mulieris uirginis marie
Et et oes q quocumq pingeret
expinxerit uel aliqd procurat
in imaginem picturam uel figu
ram yhu xpi uirginis marie
uel alicuius alterius sancti uel
sancte i uituperium et dedecus
ipsor uel alterius eor Et et tene
atur et debeat denumptiare
oes et singulos capientes colubos
alienos palaticos uel colubarios
uel domesticos alienos denum
ptiar potestati uel capitaneo uel
officiali eor infra quintam diem
post q fuerit comissum et inde
numptiar sindicus semp ponat qua
tuor testes ad minus de sua uni
uersitate q tpre maleficii comissi
habitet in castro uel uilla uel
in eor territorio possint tamen
ponere testes q fuerint pntes
maleficio et si aliunde fuerint
et si no denumptiauerit sindi
cus dcs c puniatur i ducentis
libris dnr sindicus uille i centu
libris dnr p qlibet delicto qd no
denumptiauerint si denumptiar
tenentur Et et uniuersitas e
in ducentis libr dnr et uilla
in centum libr dnr et sufficiat
publica fama contra sindicum
et uniuersitatem malleficium fuisse
comissum qd diceretur no esse
denumptiatum dumodo mallefia
sanguinolenta siue percussiones
sanguinolente q fierent sine
ferro dci sindici denumptiare
no teneantur nisi p eos duntaxat
q passi fuerint et receperint in
iurias predictas protestatio facta fu
erit sindico in pntia duor te
stium q debeat denumptiar dcm
malleficium siue percussionem sanguino
lentam quas receperint alis q cu
ferro quas iniurias facta dca pro
testatio denumpt facere teneatur
sindicus et i dca denumptiatione
poni facere denumpt secundum p
testationem factam eidem p tales p
testantes et que denumptiatio
sic facta protestatione secundum
protestantem q sibi facta fuerit
si no probabitur fuisse uerum
illud malleficium q protestatum fuerit.

p unum testem de visu vel duos de fa
ma puniatur talis protestans in
vigintiquinque libris den. vel potestas
vel p capitaneum vel eorum iudic
coram quibus porrecta fuerit dicta de
nunptiatio quas vigintiquinque
libras den. solvere compellatur per
tales officiales coram quibus facta
fuerit dicta denumptiatio de facto
sine aliquo processu viso solum
mattium quod protestatus fuerit et de
numptiatum non fuerit probata te
neatur tamen dictus sindicus in
dicta denumptiatione ponere testes
quos dabit sibi dictus protestans si
dare voluerit possit tamen dictus
protestans suam protestationem re
vocare quandocumque p productione de
numptiationis qua dicta protestatione re
vocata sindicus ad dictam denump
tiationem faciendam minime teneatur
dummodo de tali revocatione constet
manu publici notarii et si universi
versitate vel sindicus recepit aliquam
promissionem pro dicto mattio quod di
ceret fuisse commissum non denumpti
ationem quod ut non denumptiaret et solvit
et solvere debeat comuni perusie ta
lis recipiens ab offensore vel ab
alio duplum quantitatis quam solvere
deberet talis quod mattium dicere
tur commisisse p delicto quod dice
retur esse commissum secundum for
mam statutorum comunis perusie si pro
delicto quod diceretur fuisse com
missum quod poneretur pena pecuni
aria et si pena personalis imponere
tur soldat et solvere debeat tre
centas libras den. et talis promissio
seu obligatio non valeat nec tene
at ipso iure et dicta exceptio pos
sit opponi contra tales promissiones
et obligationes non obstante quod in eis
contineretur de confessione faci
enda et nihilhominus promissio
et obligatio non valeat et nihil
hominus de predictis possit inquiri
et si contingeret quod dicta mattia
vel aliquid predictorum committerentur
in confinibus plurium territoriorum quod
sindicus universitatis dictorum ter
ritorium teneantur simul et semel
denumptiare talia mattia sine

mattum in una eadem denumptia.
porriganda per omnes dictos sindicos et
si aliquis de dictis sindicis recusaret
denumptiationem facere predictas puniatur
ea pena qua punireretur sindicus
qui daperet denumptiationem de tali
mattio facere et non denumptiaret
et nikilhominus denumptiatio
facta per unum aliquem vel alios valeat
ac de si facta esset per omnes et quia
sepe contingit quod mattia commit
tuntur non existentibus de terri
torio alicuius castri vel ville et
quod hoc non fuerit denumptiatum nec
puniatur et ille sindicus cuius
territorio esset magis propinquum
locum ubi mattium diceretur esse
comissum sub pena predicta denum
ptiare teneatur dummodo non te
neatur denumptiare mattia que
non essent publica secundum formam
statutorum

Et ego Joannes ambrosii de perusia
publicus imperiali auctoritate no
tarius et iudex ordinarius pre
dictis omnibus et singulis extratione et
exemplatione de volumine dictorum
statutorum que ipsa in omnibus per ordine
concordare inveni primo ascul
tata id circo me subscripsi et
ea publicavi

In dei nomine amen anno domini millesimo
quatringentesimo sexagesimo septimo indictione
XV tempore sanctissimi in christo patris
et domini domini pauli divina dei pro
videntia pape secundi et die
xiiij mensis decembris

Convocata aggregata fuit publi
ca et generali adunantia comunis et homi
num castri fossati et ville dicti comunis
in palatio dicti comunis ad sonum
campane voce et sono tube pre
missa cohadunata de licentia
et mandato Alexi Bargagnini
iacobi de cardinalibus de corne
tiano vicarii dicti comunis et notarii infra
scripti more solito in qua quidem
adunantia proponitur per providum
virum meum luca sindicum comunis
dicti comunis quod sindicus proponendo dixit

infrascriptas propositas inter alias
vz quod qd videtur et placet ipsi
adunantie et hoibus dicte aduna
tie provideat deliberet ordinare
et reformare sup infrascriptis pro
positis et contentis i eis vel i ea

Et primo quod cum multi poces in
libz anno faciunt multas taglia
tas i montibus cois occasione
seminandi granum i grave dap
num et preiudicium dicti cois fos
sati id circo sup premissis utilitas
sit licitum consulere decere et arre
gare videre sum

Sup qbus oibus et singlis dependenti
bus et emergentibus ab eisdem
supradictus sindicus generalis petit
pro dicto coi sanum et utile consi
lium exiberi

S Gabriel vici unus ex hoibus i dicta
adunatia existens surgens pede
ster dicto et intentione consulendi
adscendens ad locum arengherie
primo et ante oia facta divina i
vocatione xpi noie invocato
dixit et suum consilium eius con
sulendo exposuit vz quod nulla
psona audeat vel presumat
nec sit sibi licitum facere aliquam
tagliatam seu ronkatam i mon
tibus et silvis cois sub pena et
ad penam quinque librarum pro qlibz
contrafaciente et pro qlibet vice
exceptis i vallis herenite ubi
sit licitum ad oes psonas facere
tagliatas sine aliqua pena et
sine aliqua reddita et quumque
dapnum dederit psonatr aut cum
bestiis i dictis tagliatis incidat i
pena ut i aliis bladis secundum
formam statutorum dicti cois et intelli
gatur in dicta valle i silvis cois
et no specialium psonarum ut supra
obtentum fuit dictum consilium p
xlvii fabas reptas i bussula re
bea del sic tres i contrarium no
obstant et sic fuit victum et re
formatum

Et ego bargagnucius vicarius pre
dictus publicus imperiali auctoritate
notarius et nunc vicecomitis et notarius

cois et sottari pdcis oibus et singulis
interfui et pns fui et ea rogatus
scribere scripsi et publicavi signumque
meum apposui consuetum

lo [cross] cus signi

Signum mei bargagnutii vicarii
predicti

In noie dni amen anno dni millo
tricentesimo nonagesimo quarto
indictione secunda tpre sanctis
simi i xpo pris et dni nri dni
bonifatii divina providentia pape
ix die martis vigesimo secundo
mensis decembris

Convocata congregata et cohadunata
publica et gnali adunantia cois et
hominum c. sottari et villar dci c. in
pallatio dci cois ad sonum campane
voces et preconis de licentia et man
dato mei mariani quondam andree
petri vic dci et notarii infrascripti
more solito i qua quidem adunantia
ego marianus not et vicarius eiu
presentia consensu et voluntate
et deliberatione providi viri Ce
chi Vannis gnalis sindici dci c.
et dci cois proposui et proponendo
dixi qd videtur et placet ipsi
adunantie et hoibus dce adunantie
provider deliberar ordinar et
reformar sup infrascriptis prepositis
et contentis in ea vel in eis

Et primo qd videtur provider dlibe
are ordinar et reformar sup eo q
sunt non nulli litigantes ad ban
chum iuris dci cois et q no curat
declinar iurisdictionem cois sot
tari et vic dci c. dicentes vi
carium et officiales no posse co
gnoscer nec cognitionem aliquam
haber quibuslibz i civilibus causis
coram nostro tribunali vertentibus
et agitatibus a xx solid dni sup
et statim se appellant a quolibz
precepto seu madato sibi facto
a vico dci c. ex q hoces et psone
dci c. no modicum recipiunt de
trimentum et dapnum eiz ad civi
tatem perusii comode accedere no

possint id circo sup pmissis cuilibz
sit licitu consulere dicere et are
ghare dicte sunt

Sup qbus oibus et singtis depedetibus
et emergentibus ab eisdem processus
existen ego marianus pero pro
deo coi mihi sanum et utile con
siliu exibere

Marthaus bartholi de sollato unu
ex hostibus dict adunatie surgens
rectus pedes i dicta adunantia
suo et intentione consulendi sic
inquit et consuluit q qlibz uic
q pro tpre fuerit i c sollati in
civitate cortis gradis adunantie
plenu habeat arbitriu potestate
auctoritatem et bayliam plenam
ac plenissimam causas et qstiones
civiles coram eo vertentibus cogn
oscer et cognitionem haber et ter
minare prout postulat ordo iuris
et secundum formam et continentiam
pntis statuti usqz i quantitatem
quinquaginta librar den pusinor
parvor et q quicumq fuerit no
catus & pitullum cois sollati ad
curiam dicti cois coram uic dci c
in aliqua civili ca et dicus talis
sic vocatus et citatus ab dicto p
cepto seu mandato sibi fiendo p
vicariu dci c q pro tpre fuerit
sic appellaverit ad aliquam alia
curiam seu q declinaverit iurio
libz iurisd uic c sollati dz dice
do et allegando no potestis cognio
scer i tantam quantitatem vel appe
llando ad aliquam curiam vel
rectorem quocumqz et qualitercumqz
nova censeatur q in continenti
ipso facto et summarie ac sine
aliquo processu et sine diminu
tione solver debeat cam dci
cois pro ipso coi recipienti xl
solid den ante accessum banche
et q infra tertiam dies post ap
pellationem interpositam p dcam
debeat produxisse inhibitoria
coram vicario pena xl solid den
et q ipse vicarius q pro tpre fuerit
fieri faciat dcam executionem
ad dcam penam de suo salario reti
nendo p eius sindicu tpre sinisidi
cat aliquo alio statuto i cotrari
iu loquente non obstante

In reformatione et summa cuiusque adunantie facto et misso solenni et diligenti partito per me marianum notarium infrascriptum de licentia voluntate presentia consensu et mandato supradicti Cechi [?] generalis sindici dicti comunis fossati hoc modo videlicet quorum vult et sibi placet consilium redditum super predictis per dominum et [?] theum consultores sit una pars et mittat eius fabas in bussulam rubeam del sic et qui vult contrarium sit altera pars et mittat eius fabas in bussula alba del placuit ipsum consilium centum quarterii hominibus in dicta adunantia existentibus mittentibus eorum fabas in bussulam rubeam del sic et sic non obstantibus has septem fabas repertis in bussula albam del non extitit plenarie et in totum obtemptum deliberatum ordinatum et reformatum auctoritate presentis generalis adunantie

Et ego Marianus quondam Andree petri de castro castiglionis filiorum [?] sexti comitatus perusii publicus imperiali auctoritate notarius iudex ordinarius et nunc notarius vicarius et officialis dicti comunis fossati predictis omnibus et singulis ut supra legitur presens interfui et ea rogatus subscripsi et publicavi signumque meum apposui in fidem et testimonium veritatis omnium premissorum

locus signi

Signum mei mariani notarii supradicti

In nomine domini amen anno domini Millesimo quadringentesimo Quinquagesimo ~~[illegible]~~ tertio indictione secunda tempore domini nicolai pape quinti die primo mensis septembris

Convocata et cohadunata publica et generali adunantia hominum et universitatis castri fossati ad sonum campane vocemque preconis ut moris est congregata de licentia Antonii sindici generalis

Et primo placeat providere super infrascripta proposita videlicet de modo et ordine in solutione salarii ut [?] tempore sui sindicatus

Joanes Cichi unus de dicta adunan
tia surgens pedes suo consulendi
dixit quod si vicarius predictus steterit
extra castrum follani durante tempore
sui officii quod sindicus generalis de
beat excomputare et defalcare
quantitatem illorum dierum quibus stete
rit uel moraverit extra castrum
pro suis negociis uel alia de causa
et si casus evenerit sit missus
uel iret perusium uel alibi habe
at uel habere debeat expensas
pro sua persona tantum et sic optentum
fuit per duas partes hominum exi
stentium in dicta adunantia misso
solenni partito ordinatum fuit

Rogans me notarium predictum refor
mationes scribere in volumine statutorum

Ego barnabeus dusci de castro follani
vicarius scripsi et publicavi et
interfui omnibus supradictis et signum
meum consuetum apposui

Locus signi

Signum mei barnabei notarii suprascri
pti

In nomine domini amen anno domini Millesimo qua
dringentesimo sexto tempore domini domini Inno
centii divina providentia pape
septimi inditione xiiii die xxvi
mensis septembris dicti anni

Prudentes et discreti viri Bartho
lus ciarfemandi Lucas Rosini
Bartholus Lutii Nicolutius Cini
tii Franciscus Vannes Jacobus
Cole de castro follani homines comunis vo
cati positi et electi per adunantiam
generalem dicti castri ut patet manu ser
Joannis Andree Simonetti de capo
rotundo notarii nobilis viri Chri
stofari Nicolai de perusio honora
bili potestatis dicti castri ad castandum
corrigendum et ad nullandum omnia
statuta seu partem scriptam uel scrip
tas in volumine statuti presentis li
bri et ad addendum et scribendum
omnia et singula que eis videbuntur
et placebunt in nomine domini ad lau
dem et honorem omnipotentis dei et
gloriose virginis marie eius ma
tris ac beati Joannis baptiste ac

beati petri apostoli protectoris et defe
soris comunis et hominum castri fossati et totius
celestis curie ad honorem et reve
rentiam magnifici populi perusini
ad statum prosperum et tranquillum
comunis et universitatis dicti castri fossati
hec sunt statuta et ordinamenta
edita facta et approbata per predictos pru
dentes homines et statutarios facta
et publicata per eosdem sub dicto millesimo

De pena maledicentis deum

Ordinamus statuentes quod nulla persona
in castro fossati vel eius districtu au
deat vel presumat maledicere
vel blasfemare deum vel beatam
virginem mariam eius matrem con
dempnetur de facto in xl solidis den.
sine aliqua diminutione pro qualibet
vice si vero blasfemaverit sanctos
vel sanctas vel iuraverit per corpus
vel per sanguinem vel per aliquem
membrum puniatur in x solidis den.
pro qualibet vice

De ordine procedendi in civilibus

Item statuimus et ordinamus quod nullus
officialis dicti castri fossati possit nec
debeat petere pro prima petitione
preter unum bolenenum si reus
confessus fuerit debitum solvatur
per eum dictus bol. et non plus in dicta
et si officialis negligens fuerit
ad executionem faciendam in fine
sui officii perdat de suo salario
quantitatem quam per actorem peti
erit si per officialem examinare
tur aliquis testis non possit nec de
beat accipere nisi unum bolenenum
pro teste

De arbitrio officialis

Item statuimus et ordinamus quod quandocumque
officialis castri fossati faceret alicui
persone aliquod preceptum et preceptum
non fuerit iustum et rationabile
tunc preceptum non valeat nec ob
servari teneatur ille cui factum
erat tale preceptum

De condempnationibus observandis
per officiales

Item statuimus et ordinamus quod quandocumque

officialis dti c. condepnaret ali
quez de dco c. et ille talis codep
natus diceret nolo star condep
nationi consilij dci c. tunc per
officialez absoluatur donec p co
siliuz prouidebitur recepto ab il
lo tali condepnato p offitiuz de
positiuz uel fideiussorez si codep
natus uel absolutus sit no possit
contradicer sindico qn faceret
prepositaz de tali ca i consilio

De pena portantiuz arma

Jt statuimg et ordinamg q uni
cuiq de c. fossati uel eius dis
trictu ferre arma extra castruz
fdenz et qn recederet uel re
uertitur ad domuz eius liceat
portar arma p dcuz castruz eu
do p rectaz uiaz no morando p
uiaz p aliquot spaciuz usq ad
domuz eius et q officialis faci
at circar portantiuz arma se
per i die dnico uel festiuo dua
bus uicibg inde intus portaz dci
c. q uero inuenti fuerit p offi
cialez uel eius familiaz portar
arma ad nullaz pena teneatur

De solutione operior infra tri
bus mesibg

Jt statuimg et ordinamg q si ali
qs acceperit preciuz i c. fossati
uel eius districtu ad qt cuq la
boritiuz fuerit et no petierit
p spaciuz triuz mesiuz mercede
suaz a die date opere ab inde
inposteruz petere no possit si
uero operarius petierit suaz
mercedez ifra terminuz duor
mensiuz et ille q euz coduxe
rit no soluerit teneatur sol
uer in dupluz et credatur opa
rio cuz uno teste eor iuramento

De pena itratiuz rez baditaz

Jt statuimg et ordinamg q si ali
qua psona intraret rez bandita
fsonatr cuz bestiis bouinis asi
ninis equisbg et mulinis aut ali
quibg dcor aialiuz accusar pos
sit semel in die sit pena p quibz

p[er]sona et pro o[mn]ib[us] dicto[rum] a[n]i[m]aliu[m] x
solid[os] d[enariorum] pro pecude capra porco
sit pena xii denar[iorum] pro o[mn]ib[us] seu
quolib[et] in quolib[et] die

De pena comittentis furtu[m]

It[em] statuim[us] et ordinam[us] q[uod] nulla p[er]
sona audeat vel p[re]sumat comit
ter furtu[m] i[n] c[astr]o soltari vel eius di
strictu et si aliq[ui]s furatus fuerit
aliqua[m] re[m] vel intraverit fur
tive domu[m] alterius et furatus
fuerit aliqua[m] re[m] a x solid[is] sup[ra]
puniatur in xx solid[is] d[enariorum] si a[utem] a x
de sup[ra] usq[ue] in quantitate[m] xx so
lid[orum] puniatur i[n] xl solid[is] d[enariorum] si ab
inde supra puniatur in x libris
d[enariorum] de facto sine aliqua diminu
tione si officialis vel sindicus
preponeret i[n] consilio vel i[n] aduna
tia dicti c[astr]i illa[m] condepnationem
qua[m] deberet solvere tale[m] furtu[m]
comittente[m] quantitate[m] illa[m] p[er]dat
de suo salario officialis similiter
sindicus puniatur ac et quicu[m]q[ue]
surgeret ad co[n]suledu[m] i[n] tali casu
fuerit

De pena no[n] custodient[is] festivitat[es]

It[em] statuim[us] et ordinam[us] q[uod] officialis
dicti c[astr]i non possit nec debeat faceri
bannire aliq[uo]d festum sine voluntate
g[e]n[er]alis sindici dicti c[astr]i et ad nulla[m]
pena[m] teneatur talis contrafaciens
si in festo s[an]c[t]e marie augusti s[an]c[t]i
Ioanis baptiste s[an]c[t]i petri s[an]c[t]i pa
tregnani s[an]c[t]e marie martiis ali
q[ui]s fuerit rep[er]tus laborar[e] punia
tur in xl solid[is] d[enariorum] pro quolib[et]
dicto[rum] festivitatu[m] et tertia pena
tenedatur pro forense

De pena exterminatu[m]

It[em] statuim[us] et ordinam[us] q[uod] si ali
qua p[er]sona auderet vel presume
ret exterminar[e] seu terminu[m]
de aliquo loco foder[e] vel extra
here contrafaciens puniatur i[n]
centu[m] solidis d[enariorum] et sum[m]arie
de facto sine aliqua diminutio[n]e

De distributione codepnationum

Itẽ statuimus et ordinamus quod si offici
alis domini potestati uel eius familia
uel baiulus inuenirent facientes
contra formam presentium statutorum
dicti eos non habeant nec habere
nec petere possit nisi quartam par
tem condepnationum de parte suorum
inuentionum

De pena dapnum dantium cum
bobus et capris

Itẽ statuimus et ordinamus quod si capra
yrcus dapnum dederit in uinea
orto olivato saleto uel chiusu
ra a kalendis mensis martii
usque ad kalendas mensis nouembris
puniatur pro qualibet et qualibet uice
dominus dicte animalium in xl solidis
denariorum sine aliqua diminutione
aliis uero temporibus medietatem
dicte pene si uero capra uel yr
cus in aliqua possessione alicuius
ubi fuerit bladum dapnum dede
rit puniatur dominus ipsorum pro qualibet
et qualibet uice in solidum unum denariorum
pro pecude uero et castrone siue
agno in denariis sex pro qualibet
uice et pro qualibet bestia et eadem
pena sit de ghiottato alterius

De pena trasentibus cum bobus iun
ctis per bladum alterius

Itẽ statuimus et ordinamus quod si aliqua
persona transiuerit per bladum al
terius cum bobus iunctis aratro
uel erpicarie uel sine dummodo
fuerit iuncti quotocumque puniatur
pro qualibet uice in solidis xl denariorum
sine diminutione et dapnum
emendet patienti

Quod non teneatur ad penam per fugam

Itẽ statuimus et ordinamus quod si aliqua
bestia bouina cauallina uel mu
lina raperent fugam contra uo
luntatem domini ipsorum animalium et
credatur sacramento domini dictorum
animalium de fuga et dapnum datum ad
nullam penam teneatur nisi ad emen
dationem dapni

De modo servando in inventionibus dapnorum datorum

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis
inventus fuerit dapnum dare in curte
Fossati vel eius districtu per officia-
lem dicti communis vel eius familiam infra
tres dies a die relationis tenean-
tur officiales illis qui dapnum dede-
rint notificare seu notum facere
infra terminum octo dierum debeat
se defendere seu relationis alter
ad nullum

De retinendo canes ligatos

Item statuimus et ordinamus quod quicumque
habuerit canem in curte Fossati vel
eius districtu debeat ligare infra
octava sancte marie mensis augu-
sti et ipsum tenere ligatum usque
ad quindecim dies mensis octobris
et si aliquis canem habuerit an-
dicto tempore et ipsum non duxerat extra
territorium dicti communis si diceret non
lo plus tenere et non retineret li-
gatum teneantur ad penam ut supra
continetur in dictis statutis intelli-
gatur esse ligatos canes a via su-
pra que venit a categgio et ut seq-
tur per territorium dicti communis in terra-
num cultum et incultum

Quod rationes communis revideantur

Item statuimus et ordinamus quod quilibet
sindicus generalis tempore sui officii de-
beat facere revideri rationes
communis in collectis vel quocumque
erat revideantur et ratiocinentur

De pena dapnum dantium ad pa-
learia feni que sunt in montibus

Item statuimus et ordinamus quod palea-
rea feni que fuerit in montibus
curte Fossati debeant claudere et si
non essent clausa et dapnum da-
rent cum aliqua bestia grossa non
teneantur ad aliquam penam quod dap-
num dederit et si clausa essent
puniantur in x solidis denariorum pro qualibet
bestia grossa et pro qualibet vice
et si dapnum darent cum aliqua bestia

minuta puniatur i quinque solidis dot pro qualibet vice et pro qualibet bestia et si ... damnum ... in xl solid den puniatur pro qualibet vice et credatur de dapno ... domino rei cum uno teste

De pena no acceptatis abaxiata

It statuimus et ordinamus quod si quis electus fuerit ambaxiator p coe dicti c et ille talis no acceptaverit de facto puniatur i xx solid dot pro qualibet et qualibet dicta sine aliqua diminutione et nihilominus teneatur facer ambassiatam

Qr possit fieri calcinarium

It statuimus et ordinamus quod quisque voluerit facer calcinarium i sil ... cois possit facer teneatur tamen dar coi dicti c xx ... bas calcina

De pignoribus retinendis

It statuimus et ordinamus quod nullus officialis dicti c nec baiulus dicti cois possit nec debeat apud se aliquod pignus retiner sed teneat dar et assignar camerariis dicti cois inscriptis et qui contrafecerit pdat de suo salario x solidos dot pro qualibet et qualibet vice

Qr camerarius cois no perdat pecunias

It statuimus et ordinamus quod camerarius cois dicti c no possit nec debeat spender nec solver de pecunia cois aliquam quantitatem sine voluntate et presentia sindici et si aliquis contrafecerit puniatur in xx solid den pro qualibet vice et pro qualibet

De pena expergiuratium

It statuimus et ordinamus quod quisque expergiuraverit seu falsum sacra

motum fecerit puniatur de facto in xl solidis den sine aliqua diminutione et si aliquis pro tali convenient tale fallum procuraret aut diceret pro eius auxilio de facto puniatur in xx solidis den sine aliqua diminutione

De pena accipientis ligna

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis acciperet de montibus comunis fossati vel ubicumque essent ligna incisa pro igne vel paratura vel decurrentes vel quocumque incisa et pro edificia vel sine puniatur pro qualibet vice et pro qualibet salma xx solidis den et emendet dapnum patienti et quilibet possit accusari cum uno teste et habeat tertiam partem banni

Quod possit accusa falsa reprobari

Item statuimus et ordinamus quod si guardianus seu custos comunis accusaret aliquem iniuste sit licitum illi qui false esset accusatum reprobare cum uno teste de omni accusa

De pena ludentium

Item statuimus et ordinamus quod si quis luderet in comuni fossati vel eius districtu cum taxillis ad aliquem ludum azare solvat nomine pene xx solidis den pro qualibet et qualibet vice si vero tempore noctis puniatur in xl solidis den et quicumque ludum predictum receptaverit de die puniatur in xl solidis den si vero de nocte puniatur in quatuor libris den de facto sine aliqua diminutione ludentes et receptantes

De pena dapnum dantium in orto

Item statuimus et ordinamus quod quicumque dapnum daret in districtu fossati in aliquo orto per condictus puniatur in x solidis den pro qualibet et qualibet vice

Quod pene duplicentur tempore noctis

Item statuimus et ordinamus quod quicumque dapnum fuerit datum tempore noctis pene duplicentur

Quod fiat mostra officiali

Item statuimus et ordinamus quod sindicus generalis semper quando elligunt consiliaris tunc debeant proponere quod eligantur sex homines per sex mensibus ad faciendum monstram potestati vel vicario seu officiali dicti comunis et eius familia et quilibet homo qui erit electus ad faciendum dictam mostram teneatur facere bis in mense suo ad pena xl solidis pro quolibet qui non faceret monstram et ille officialis qui non retineret famulos quod dat de suo salario duos florenos pro qualibet punctatura per quolibet famulo et sindicatores officialium qui non defalcaret punctaturas de salario teneantur solvere de eorum proprio dicto comuni

De fonte fiendo in via nova

Item statuimus et ordinamus quod debeat fieri unum fontem apud conserva in via nova et quilibet sindicus in principio sui officii debeat proponere semel in consiliis donec fiat dictus fons et ille sindicus qui pro tempore suo non proponeret puniatur in x solidis dicti

De pena dapnum dantium ad palearem feni

Item statuimus et ordinamus quod quicumque dapnum dederit ad palearium feni vel palearum puniatur per qualibet vice in xx solidis dicti et emendat dapnum patienti et si dapnum daret ad palearea predicta cum bestiis grossis puniatur in x solidis dicti pro qualibet bestia grossa sive clusa vel exclusa essent

Quod non ferantur ligna officiali

Item statuimus et ordinamus quod nullus de dicto castri ferat ullo modo aliquam salmam lignorum sine precio

castellans potestati seu mi° uel officiali dicti c° et quando ferret soluat xx solid. dal. aut si copre staret bestiaz pro aportando ligna similiter puniatur et si sindicus generalis mitteret in imposita perdat de suo salario xl solid. dal. et si qs consuleret et ferantur ligna dco officiali puniatur i xl solidis dal. et rationatores cois qui erunt i tpre debeat uidere si qs contrafecerit et mitter penaz in intrata cois et si no fecerint stati pdat eoz salariuz

Qd fiant forni p coe

Itz statuimus et ordinamus qd fiant seu construantur duo forni p coe sottati p ipso coe acti ad coquendum panes et qlibz sindicus teneatur proponere in cosilio i principio sui officii semel in mense

De sequestro fiendo contra quem uolueris

Itz statuimus et ordinamus qd qn fieret aliqd sequestruz contra forensez p officialez dci c° habeat pro suo salario officialis unum bolanenaz et baiulus habeat xii denarios a burgo infra ab inde extra habeat officialis x solidos dal. et baiulus duos solidos dal. et plus petere no debeat et oes res que darent i sequestrum et sequestrumqz no fuerit satisfactuz infra spaciuz xxx dieruz dce res dentur i solutione credit.

De uiis montiuz actandis

Itz statuimus et ordinamus qd uia montis dci c° p quaz itur fabrianuz et ad sacrum ferratos debeant semel in anno exgobarar et actari ita qd bene possit transire sine impedimeto p ut uidebitur et placebit superstite eligendo uel sindico cois sottati

Qd officialis no faciat compositionez cuz aliquo

Item statuimus et ordinamus quod nullus officialis communis sossati possit nec debeat facere cum aliquo compositionem aliquam de ullo delicto vel facto commisso seu processu formato ulla de causa aliqua quantitate denariorum ullo modo et si contrafecerit perdat quantitatem quam habuerit et totidem de suo salario et sindicator qui erit ad sindicandum dictum officialem non retinuerit seu defalcaverit quantitatem predictam potestati vel officiali debeat de suo proprio solvere communi sossati sumarie et de facto

De rebus forensium solvantur debitum communis

Item statuimus et ordinamus quod quicumque officialis vel vicarius communis predicti erit in tempore de mense unius debeat fieri facere bandimentum quod quicumque laboraret rem forensium in districtu sossati debeat fructus reddere vel assignare camerario communis sossati reservato quod si forensis dederit fideiussorem communi non teneatur et si aliquis laborator contrafecerit solvat communi illam quantitatem quam talis forensis solvere teneretur

De via a porta vetera a tribio sancti Iohannis

Item statuimus et ordinamus quod per presens consilium debeat eligere unum suprastitem qui debeat facere actari viam a porta vetera usque ad tribium sancti iohannis extra burgum ita quod taliter quod bene possit iri personaliter et cum bestiis et quolibet anno debeat eligere unum suprastitem qui debeat facere actari dictam viam semel et ille suprastitis qui erit electus fuerit negligens puniatur in xl solidis de facto in fine sui officii quolibet sindicus debeat proponere in primo mense sui officii in consilio et si non proponeret puniatur in xl solidis denariorum et si vicarius vel aliter officialis non fecerit de dicta re executionem perdat centum solidos denariorum de suo salario

Quod debeatur actari via a tribio sancti iohannis in pede collis

Item statuimus et ordinamus quod debeat actari mundari et exgomborare uiam per quam itur a trebio sancti iohannis extra burgum per collem fossati directe usque ad rigum et quilibet uicarius comunis fossati debeat precipere uicinis habitantibus possessiones ad latus dictam uiam secundum capiunt possessiones pro rata et assignet terminum unius mensis uicinis circumstantibus ad actandum dictam uiam semel in anno et uicarius qui erit negligens ad dictam executionem excomputetur centum solidos bononinorum de suo salario

De facientibus frascas in siluis comunis

Item statuimus et ordinamus quod omnes de comuni fossati habitantes et facientes seu soluentes omnes datias et expensas comunis dicti comunis possint scidere et facere fraschas in montibus comunis sine aliqua pena

Quod dentur fideiussores pro fortilitium

Item statuimus et ordinamus quod quicumque persona haberet aliquod fortilitium in districtu fossati ad petitionem et terminum dicti comunis debeat dare pro quolibet quatuor homines bonos et sufficientes fideiussores de dicto comuni sic quod dictum comune non recipiet aliquod dapnum nec detrimentum aliquo tempore de dictis fortilitiis et quicumque negligens fuerit ad dandum dictos fideiussores puniatur in xx solidis denariorum pro quolibet et qualibet die qua cessaret ad dandum dictos fideiussores si uero uicarius negligens erit ad faciendum dictam executionem perdat centum solidos denariorum de suo salario

Quod capre possint pasturari in plano

Item statuimus et ordinamus quod quilibet de comuni fossati uel eius districtu possit pasturari cum capris in plano fossati et in quolibet loco non dando dapnum sine aliqua pena

Quod ematur banderia per comune

It statuimus et ordinamus quod sindicus
generalis dicti cois debeat emere de
bonis cois unam banderiam cum
armis cois et cum grifone infra
terminum unius anni et si non em
eret infra dictum terminum qui
pro fuerit sindicus in dicto anno pre
puniat in xl solid dn et nihil
hominus qui tunc erit sindicus
teneatur emere ad dictam penam

Quod elligatur unus qui retineat
massaritias communis

It statuimus et ordinamus quod elliga
tur unus massarius dicti c qui per
inventorium retineat omnes massa
ritias cois et scripturas publi
cas qui massarius in primo consilio
quod fiet post publicationem dictorum
statutorum

De uia uille palazoli quod teneatur actare

It statuimus et ordinamus quod illi de
uilla palazoli debeant actare
et mundare uiam que est a ma
estate dicte uille usque ad uiam per
quam itur in pede uinee Antonii
Cole et Antonii Angeli si uero
officialis qui erit dicti c fuerit
negligens in faciendo mundare
uiam predictam semel in anno perdat
centum solidos dn de suo salario

Quod macellarius non uedat car
nes sine affectu

It statuimus et ordinamus quod singulis
sex mensibus quando eliguntur consi
liarii eligant unum sufficientem qui
habeat dare affectum macellario
dicti c cum iuramento et qui uende
ret carnes contra formam ordi
namentorum dicti cois solvat xx so
lidos dn pro qualibet libra et pro
qualibet uice et si vicarius dicti
c erit negligens ad faciendum
executionem perdat centum solid
dn de suo salario

De accrescimine domus hospitalis

It statuimus et ordinamus quod sindi

cus et supstites hospitalis cōis dci
c° teneantur et debeant coptumari
uel facere actari et construere do
mus ipsius hospitalis secundum
consilium magistrorum ita et taliter
et bene possint morari pauperes
et habitationem ipsius domus i
fraterminum triuz mesium post
publicationem statutorum predictorum
et si negligens fuerit ad dictum
accunctmine puniatur i x solid
den pro quolibet ipsorum et pro qualibet
die quod steterit ad faciendum

De pena dicentis uerba iniuriosa

Item statuimus et ordinamus quod nulla
psona audeat uel psumat come
tiri p gulam nec dicere tu se tra
ditore et qui diceret solvat et pu
niatur de facto i xl solid den p
qualibet uice quod diceretur

Quod gratia facta p cōe sit facta
p officiales

Item statuimus et ordinamus quod oes gre
que fierent p consilium dci cōis et
con deputationibus quocumque sint
intelligantur esse facte et sic tam
pro parte officiales quam pro parte
cōis dicti castri

Quod uicarius dimittat balistam et
rotellam

Item statuimus et ordinamus quod uicarius
c° fossati teneatur et debeat i fine
sui officii relassare et assignare
cōi dicti c° unam balistam et unam
rotellam ualoris et extimationis
duorum florenorum boni auri et iusti pon
deris et si nō relassaret excompu
tetur duo floreni de suo salario

De similibus ad similia

Item statuimus et ordinamus quod quando casus
erit et nō reperiretur statutum
tunc fiat p officiales assimilatio
de similibus ad similia et sic pro
cedatur quando non reperire
tur statutum

Qz sindicator officialis sit forensis

It statuimus et ordinamus q sindi
cus q eligeret ad sindicandum
officiales dicti castri sit forensis
et sit notarius et habeat unum
florenum pro suo salario p tribus die
bus et habeat expensas a com
et petitiones que porrigentur
debeat recipere et sindicare offi
ciales secundum formam pdictorum
statutorum et si non observaverit
in sindicatu statuta predicta te
neatur solvere de suo illam qua
titatem in qua deberet puniri
officialis q non observaverit
statutum predictum

De modo servando in sindicatu officialis

It statuimus et ordinamus q quilibet
officialis dicti castri debeat stare ad
sindicatum post officium tribus
diebus et consilium dicti castri non ha
beat libertatem sindicare offi
ciales dicti castri durante tpre officii
sed debeat sindicare post officium
si vero sindicus generalis pponeret
in consilio de sindicando termi
num puniatur in centum solidis
den et non valeat talis pposita
et nullo modo observetur debeat
stare post officium tribus diebus in
dicto castro et si sindicatores absolve
rent ante dictum tempus puniantur
in x libr den pro quolibet et me
dietas dicte pene sit officialis
et alia cois castri et si officialis
q erit post dictum factum erit ne
gligens ad faciendum executio
nem perdat x libras den de suo salario

De sindico mattior

It statuimus et ordinamus q quicumque
erit sindicus mattior dicti castri et si
vellet recusare dictum officium non
possit esse usque ad tempus trium annorum

Qz res que ueduntur ad minutum
non emant in totum

It statuimus et ordinamus q si quis
duceret vel ferret in castro castri

uel eius districtu aliquod genus me
rcantiarum uel aliquam rem quam
uenderet ad minutum nō emat
in grossum nec in totum in spacium
unius diei naturalis et qui contrafaceret
ret puniatur in xl solid. den.
cuius pene medietas sit offici
alis et quarta pars sit accusato
ris et alia quarta pars cois predicti

Quod nō possit peter debitum solutum

Item statuimus et ordinamus quod quicumque
peteret debitum solutum puniatur
de facto in x libr. den. sine dimi
nutione et medietas dicte pene
sit officialis et alia medietas
sit cois castri fossati et non intelliga
tur ullo modo

Quod uni testi fide digni credatur

Item statuimus et ordinamus quod si esset
questio in dicto castro et nō fuerit nisi
unus testis et testis fuerit ido
neus et de castro uel eius districtu
credatur suo iuramento usque in
quantitatem centum solidorum den.

De paratura nō fereda extra

Item statuimus et ordinamus quod nemo
possit nec debeat ferre extra
territorium castri fossati aliquam sal
mam palorum uel parature pro ui
nea et qui contra faceret punia
tur in xl solid. den. pro qualibet sal
ma et pro qualibet uice et me
dietas dicte pene sit officialis et
quarta pars accusatoris et alia
quarta pars cois fossati

Quod nō detur exenium officiali

Item statuimus et ordinamus quod nulla
persona in castro fossati det neque
farat neque mittat officiali castri
fossati aliquod exenium nec ipse
debeat accipere et quicumque fece
rit contra puniatur in centum so
lid. den. pro qualibet et qualibet uice

De modo servando in agrando
amicos pro coe

Item statuimus et ordinamus quod bis in
anno pro statu dicti cois expenda
tur de pecunia cois tres florenos
pro vice ad visitandos amicos
cois quos videbitur coe dicti loci et
hoc observare pprecipiatur et quilibet
sindicus generalis teneatur exponere
semel tempore sui officii et si negli
gens fuerit puniatur in xl solidis
denariorum

De modo exigendo collectas
cois perusii

Item statuimus et ordinamus quod camerarius
cois dicti loci debeat legere et exi
gere omnes collectas vel expensas im
positas per coe perusii cum salario
quod est solitum habere collecto
res vocatos ad colligendum dictas
expensas tempore preterito et ratio
dictarum expensarum fiat per rationales
per rationatores cois et quilibet offi
cialis debeat et teneatur ad
petitionem dicti camerarii scri
bere et signare omnes quantitates
et omnes scripturas pertinentes ad
dictas expensas sine aliquo salario
et alter non colligatur dicte expense
et qui colligeret puniatur in centum
solidis denariorum

De electione sindici specialis

Item statuimus et ordinamus quod nullus
possit esse sindicus fratris cois
ultra tempus unius anni et in ca
pite anni debeat reddere et reas
signare rationem omnium rerum gesta
rum et quantitatum quas habue
rit de bonis dicti hospitalis no
vi sindici electi in termino xv
dierum post dictum annum et qui non
observaverit dictum statutum pu
niatur in x solidis denariorum pro quolibet
die quo staret ultra dictum tempus
ad restituendum dictam rationem
et quilibet sindicus predictus debeat
habere inventarium omnium bonorum
et rerum dicti hospitalis et coe

R iii

habeat copiam dictarum rerum et bonorum et officialis cois debeat dare iuramentum cuilibet sindico et habeat medietatem dce pene et alia medietas sit cois

Qz officialis eligatur secundum formam statutorum

It statuimus et ordinamus q nullus officialis dci c possit eligi nisi secundum formam statuti dicti cois et si elligeret no valeat et sindicus q tollam ppositam fecerit puniatur i x libr den de facto et simitr q arrengharet vel consularet contra formam p dcam puniatur i x libr den de facto et medietas dce pene sit officialis et alia medietas sit cois

De pena dicentium et pponentium contra statuta et ordinamenta

It statuimus et ordinamus q quicumq sindicus generalis dci c pponeret vel propositam faceret in consilio vel i adunantia dci cois contra statuta pdca et ordinamenta edita et facta et simitr q arregaret vel aliqd predicaret p prefatos statutarios puniatur i centum solid den de facto et q consuleret contra dca statuta puniatur i centum solid den de facto sine diminutione et medietas dce pene sit officialis et alia medietas sit cois

Qz tabernariis credatur usq i centum solidos

It statuimus et ordinamus q tabernariis et hospitatores credatur usq in quantitatem centum solidorum eorum iuramento et summarie ad eorum petitionem fiat executio p officialem dci c

Qz no eligatur vicarius forensis

It statuimus et ordinamus q cois dci c non possit eliger vica

67 76

riuz nisi de ciuitate uel comitatu perusie et q eligeret puniatur in x libris den de facto sine alio precepto et nullus sindicus possit esse refirmari nisi p coe et si p coe refirmaretur puniatur sindicus q pponeret seu mitteret partitu i x libris den et i x libris puniatur electionarius i coi de facto sine diminutione et medietas dce pene sit officialis et alia medietas sit cois

Qd iuramentu possit reprobari

Itz statuimus et ordinamus q si qs peteret aliqd debitu et quo reus negaret et actor diceret nolo stare tuo iuramento reseruato beneficio pbationis et reus iuraret actor habeat terminu triu dier ad reprobandu si testes erunt i castro uel districtu eius si essent extra castru habeat terminu otto dier

De feriis mittendis

Itz statuimus et ordinamus q i ciuilibus sint ferie i tpre festiuo a festo sci petri de mense iunii usq ad festu sce marie de mense augusti et de mese septebris a festo sci angeli usq ad festu oium sanctor et q allegaret dictas ferias in ciuilibus tunc no procedatur ultra aliqo modo durante dco tpre nisi ad uolutatez creditor

De beneficio cofessionis

Itz statuimus et ordinamus q malefactores uel comitentes fallu quocuq sit habeat confessione quartaz partez bani si fallu no fuerit probatu et aliter no habeat beneficiu confessionis

Qd uie actentur

Itz statuimus et ordinamus q semel i ano elligantur nouez mas

sariis unus pro c° et unus p par
rophia et unus p qlibz uilla q
sint supstites ad actandum uias
cois q̃libz ī ptinētiis sue parro
phie et sue uille ubicumq; erit
opportunus actar p ut eis uide
bitur et cuiuslibz eor et q erit
negligens actand uias predcas
pro precept factis p massarios
puniatur de facto ī x soldis den

Itz statuimus et ordinamus et uolumus
et mādamus q statuta et ordīa
menta facta p preordinatos sta
tutarios sup oibꝰ debeat obser
uari et oīa alia que loquuntur
de materia que loquuntur in
frascripta sint cassa et uana et
nō obseruentur et nullius ua
loris sint

Et ego iacobus cole publicus no
tarius et iudex ordinarius pdcis
oibꝰ interfui rogatus scribere
scripsi et publicaui signuz mei
apposui consuetuz

locus signi

Signuz mei iacobi not supdci

In dei nōie amen ano dni mill°
quatmo decimo ottauo ī dictio
ne undecima die xvij februarij

Conuocata cōgregata et cōhadu
nata publica et gnali aduna
tia cois hominū psonar et uni
uersitatis c fossati et uillar
eiusdez de licentia et mādato
mei mathei contis da perusio
notarij et uicarij dci c ī pala
tio magno dci cois ad sonuz
campane uocez q preconis mo
re solito congregati nec nō de
licentia consensu et uoluntate
bentiuoli berti de fossato s
dici gnalis dci cois ī qua pda
adunatia ego matheus uica
rius et officialis pfat pposui
inter pposita sup quas pete

pro dco comuni utile et sanuz co
siliuz p nos exiberi vz

Et primo qa multi inferut dapni
et comictut dapna data pp pau
citatez penaz et maxime i or
tis et uineis et ut dapnuz da
tes psonatr et cuz bestiis puna
tur acriter et ualeant a gua
stis et dapnis utiliter retineri
placeat uobis oibz de adunatia
existentibz sup hoc ordinare
providere et reformar

Secundo q multi faciunt ligna i
montibz cois et aliis locis et qn
accedut pro dcis lignis no in
ueniunt et hoc pp paucitatez
penaz et deuastant et dapnuz
dantes no curat ideo placeat
uobis in dca adunatia exite
tibz sup hoc provider ut re
maneant a dcis relictis

Sup qbus oibz et singulis ppositis
tis dependentibz et emergenti
bus ab eisdez ego uicarius p
fatus peto p uos exiberi utile
et sanuz consiliuz et dicere
uelle suuz

Discretus uir Bertutius Angelel
li unus ex dcis hoibz i dicta
adunatia existens uolens
dcis prepositis consuler dixit
et suuz consiliuz i hunc modu
protulit vz sup prima q multi
faciunt dapnuz i uineis et ortis
q qlibz habitator d. sollati et
eius districtu habens terrenu
suuz uel conductuz debeat feci
sse ortuz p totuz mesem madiis
futuri et si qs no habens ortuz
et dapnuz dederit i ortis alte
rius soluat noie pene coi sos
sati solidz centuz dd pro qlibz
et qualibz uice et si qs habens
ortuz dederit dapnuz i dictis
ortis soluat noie pena coi sos
sati pro quolibz et qualibz uice
solidz xl de facto sine aliqua
diminutione et q nullus dns
dicti orti possit nec debeat

Hortus
Prima

alicui dare licentiam eundi i dcis ortis aliquo modo et si daret no teneat nec valeat immo sol vat penam superius nominata dapnum dantem

De pena dapnum datis i ortis et vineis p[er]sonatr et cum bestiis

It[em] dixit q[uod] si q[ui]s dederit dapnu vel intraret in vineis alterius a Kalendis mesis aprelis usq[ue] ad Kalendas mensis novebris solvat noie pene solidos xx et si essent i dcis vineis ottera et sit pena oi tpre p qlibz et qualibz persona et bestia grossa solidz xx pro pecude solidz duos et pro yrco et capra solidz quinq[ue] et pro porco et scrofa solidos x sz si aliqua bestia grossa intrave rit ortum alterius a Kalendis mensis aprelis usq[ue] ad Kaledas mensis novebris solvat noie pene solidz xl dn et de capra et yrcho sit pena xx solidz dn et de pecude quinq[ue] solidz et de porco et scrofa sit pena xl denariis i aliis vero tepori[bus] sit medietas dce pene

Nicolutius cechi unus ex dcis hoi bus in dca adunantia existens volens suum velle dicere et con sulere sup secunda p[ro]posita dixit et suum consilium protulit hunc modum q[uod] sibi videbitur et pla cebit ut ligna hoium valeant securiter p[er]manere ubiq[ue] essent q[uod] si q[ui]s dapnum dederit vel quolibz de lignis alterius sctis amotonatis vel acatastatis ac ceperit solvat de facto noie pene cot fossati p qualibz hoie et qualibz vice et qualibz sal ma centum solidz dn sine ali qua exceptione vel diminutione

In reformatione et summa huius q[uidem] dce adunantie facto solemni et diligenti partito p me vica rium et officialem infrascriptus de licentia voluntate co[n]sensu et deliberatione sup[ra]dci betius

tis sindici gn̄alis dci cōis castri hoc modo vz qcunqꝫ uult et sibi placet dictum consilium sup dictis p̄positis redditis p dcos petrutium angeletti ut supᵃ et p nicolutium ... ut latius constat supᵃ sit una pars et mittat fabam suam in bussulam rubeam dcī sic et qui q no uult et sibi no placet dictum eos ut supra sit altera pars et mittat fabam suam i bussulam albam dcī non recollectis partitis separatim et qlibz de pse et numeratis fabis placuit oibꝫ hoibus et uictum et obtemptum fuit consilium redditum p dcm petrutium et p dcm nicolutium sup dcis p̄positis ut supra p duas partes et ultra repertis fabis i bussula rubea dcī sic et sic extitit ordinatum deliberatum et reformat

Ego mattheus contis de perusio publicus impiali auctoritate notarius et iudex ordinarius et nūc uicarius et officialis dcī c̄ castri predctis oibꝫ et singulis ut supᵃ legitur presens interfui et ea rogatus scriber et registrar in presenti uolumine de mandato dcē adunātie subscripsi et publicaui

In noīe dni amē ano dni Millº quatᵐᵒ uigᵐᵒ primo indictione xiiii tpe sanctissimi i xpo pris et dni dni martini diuina prouidentia pape quinti die xx mensis februarii

Conuocata congregata et cohadunata publica et gn̄ali adunātia comunis hoium et uniuersitatis c̄ castri comitatus perusie poste solis ad sonum campane uoce et p̄conis sono tubecte p̄misso in palatio magno dci cōis de licentia et uoluntate prouidi uiri petri corradi sindici gn̄alis dcī cōis nec non de mandato mei uicarii infrascripti i qua qdeꝫ adunāntia interfuerunt plures qꝫ due partes et ultra hoim dcī c̄ et interesse debent et q dcaꝫ adunantiaꝫ facer debent et solari i qua

quidem adunatia interfuerunt ego
uicarius mandato dei sindici pro
posui et proponendo dixi infrascri
ptas prepositas super quibus placeat
dicte adunatie et hominibus in ea existe
ntibus providere statuere et reformare
super quibus omnibus et qualibet earum ego
uicarius infrascriptus uice et nomine
dicti comunis peto per dictos homines in dicta
adunatia existentes sanum et
utile consilium exiberi

Et primo cum sit summe necessarium
providere statuere et reformare super
uicariis nunc pro futuro tempore eli
gendis cum multi sint qui dictum offi
cium uicariatus requirant tempore con
gruo et ne comune dicti castri dampnum ali
quod nec onus patiatur propter deficia
tiones multorum civium perusinorum
placeat providere

Secundo cum multotiens fiat accu
se per principales possessionum et de
custodiis fiat per comune dicti castri rotatur
gratia de pena in qua essent in
cursi secundum formam statutorum
dicti comunis et videatur dictis prin
cipalibus possessionum non esse con
ueniens quod videtur an sit licitum
comuni facere gratiam absque licentia
dictorum principalium

Tertio et quotiescumque aliqua gra
fieret per comune dicti castri alicui de
quocumque delicto an intelligatur
facta de parte contingenti uicario
seu officiali dicti comunis quid uide
tur et placet

Super quibus omnibus dependentibus ab eisdem

Probus uir ser iacobus cole unus
ex hominibus in dicta adunatia exi
stentibus surgens in pedibus animo et
intentione dicendi et consuleri
super dictis prepositis et qualibet earum
dixit et suum consilium prebuit
in hunc modum videlicet et primo super
prima preposita que incipit et
primo cum sit summe necessarium
quod in presenti adunatia eligatur
pro uicario dicti castri pro semestri tempore
ser petrus bartholi dicti barberis
de perusio et mittatur electio

ad nobilem virum Averardum de mo
te sperello civem perusinum cum
salario declarando per dictum Ave
rardum et per tres massarios per coe
dicti et eligendos dummodo salario
non excedat summam et quantitatem
xxv florenorum auri cum uno fa
mulo et cum aliis capitulis et clau
sulis consuetis apponi secundum
formam statutorum dicti cois more
solito etc.

Et insuper dixit super prima proposita
quod infuturum non possit nec debeat
electio vicarii finito dicto seme
stri cum maiori salario xx florenis
auri ullo modo que electio fiat
cum dicto salario xx florenorum
auri et cum uno famulo per vica
rium tunc temporis retinendo dura
te eius officio et cum dictis aliis
honoribus et oneribus consuetis se
cundum formam statutorum et re
formationum dicti cois

It dixit et consuluit super secunda
proposita que incipit secundo
quod cum multotiens etc per coe dicti
non possit nec debeat fieri
aliqua gratia in totum nec in partem
alicui persone tam terrigene quam fo
rensi de aliqua pena in qua es
sent incursi secundum formam
statutorum et reformationum dicti
cois tam quam de et per accusis factis
per principales possessionum de quo
cumque delicto absque expressa li
centia et voluntate principalis

It dixit et consuluit super tertia
proposita que incipit tertio quod
quotiescumque etc et quotiescumque
et quandocumque fieret aliqua gratia
alicui persone per coe dicti de aliquo
excessu et delicto quocumque de
parte contingenti vicarii seu offi
ciali quocumque nomine censeretur
finito primo presenti officio mei vicarii
infrascripti de quo officio aliquo
modo intelligatur et quicumque consu
leret contrarium quod dictum est sit
pena xx solidorum cuius pene me
dietas sit cois et alia medietas sit
officialis qui tunc temporis erit

In reformatione huius quidem aduna

tie generalis misso solem partito per me petrum vicarium infrascriptum de voluntate et consensu supradictorum sindici generalis ad bussulas et fabas rubeas et nigras secundum formam statutorum dicti communis super prima propositione hoc modo videlicet quicumque vult et sibi magis placet consilium redditum per supradictum s. iacobum sit una pars et mittat eius fabam in bussula rubeam del sic et quicumque vult contrarium sit altera pars et mittat eius fabam in bussulam nigram del non et sic recollecto partito et numeratis fabis secundum formam statutorum dicti communis victum et obtemptum fuit dictum consilium per duas partes et ultra hominum in dicta adunantia existentium mictentium eorum fabas in bussulam rubeam del sic et sic extitit victum obtemptum et reformatum et simili modo victum et obtemptum fuit secundum consilium redditum per supradictum s. iacobum super secunda preposita per duas partes et ultra dictorum hominum in supradicta adunantia existentium eorum fabas mittentium in bussulam rubeam del sic. Item simili modo victum et obtemptum et reformatum fuit consilium supradictum supradicti s. iacobi super tertia preposita per duas partes et ultra dictorum hominum in supradicta adunantia existentium eorum fabas mittentium in bussulam rubeam del sic

Ego petrus quondam massoli petri de perusio porte sancte susanne publicus imperiali auctoritate notarius iudex ordinarius et nunc vicarius et officialis dicti castri fossati per illustrissimum et excelso domino nostro braccio de forte bracciis montoni comite perusii domino predictis omnibus et singulis interfui et ea rogatus mandato supradicte adunantie generalis scribere subscripsi et publicavi

Lo + cus signi

In nomine domini amen anno domini Millesimo Quadringentesimo vigesimo quinto tempore domini domini martini divina providentia pape quinti indictione tertia die xxviiii mensis ianuarii dicti anni

Prudentes et discreti uiri ser Cichus
ioanis ser Jacobus cole Bentiuo
lus berti Joanes [illegible] Jacobus
nicolutii Nicolaus baldelli Tho
mas Antoli Philippus ser Bar
tholomei Dominicus peregrini
de castro sollati hoies cois uoca
ti positi et electi p aduinatiaz
gnales dei c ut patet manu
mei petrutii infrascripti ad cor
regendum cassandum et ad nullatu
oia statuta seu partes scriptas
in uolumine statutor i presenti
libro ad edendum et minuendum
et scribendum et oia et singula
statuta que eis uidebantur
et placebunt In noie dni ad
laudem et honorem otpotentis dei
et gloriose uirginis marie eius
matris et beator Joanes bapti
ste et petri apli protector et
defensor cois et hoium dci castri
sollati hec sunt statuta et ordi
namenta edita facta addita per
predcos prudentes uiros et hoies
statutarios facta completa per
eosdem sub dco mill in primis

De pena uicaris retinentis p fa
mulo aliquem habitatorem sollati

Statuimus et ordinamus q uicarius
no possit nec debeat retinere
pro suo famulo aliquem famulum
habitatorem sollati et eius distric
tu et si aliqs steterit cum offici
alibus teneatur soluere coi libras
quinque aut si minus mense ste
terit similiter teneatur i eam
eandem uicarius

De no carcerando aliquem sine lice
tia consilii nisi fuerit fugitiuus
uel occasione tractatus uel co
spirat

It statuimus et ordinamus q nullus
officialis c sollati no possit nec
debeat carcerare aliquem habi
tatorem i c p dco et eius distric
tu nisi fuerit fuggitiuus sine ex
pressa licentia consilii dicti c
reseruat q si cumisserit tractatum
de c uel contra statum dominatores

et regimine civitatis perusie

Qz nō possit ucellar infra cer
tuz tempus

Itē statuim9 et ordinam9 q nulla
persona possit ucellar in territo
rio c° fossati ad paglias cū rete
et carne ullo modo a Kalendis
mensis maii usq ad medietatez
mensis iulii et q cōtrafecerit pu
niatur pro qualibz vice et qlibz
persona in x solid dn et vicarius
possit de pdcis facer inqsitionē

De nō faciēdo frascha ī motibus
comunis

Itē statuim9 et ordinam9 q nulla
persona possit nec debeat facer
frascaz in montibz cōis salvo q
si faceret debeat incidere in
pede ligni et q contra fecerit pu
niatur in quinq solid dn p qlibz
salma vel fascio

Qz fiat ius sumarium debētibz ha
ber pcium debituz occasione opis
personalis

Itē statuim9 et ordinam9 q si aliqs
petierit sibi solvi de dicto servitio
ad laborandum seu ad laboritium q
cogatur de facto q tenetur solver
ōi ipēe nō obstantibz qbscunqz feriis

Transiēs p terrenū alterius nō te
netur ad penaz nisi fuerit ac
cusatus a dn̄o possessionis

Itē statuim9 et ordinam9 q si aliqs
de c° fossati vel habitator iverit
vel transiverit p terrenuz alie
nus laboratiuuz nō teneatur ad
penaz personali salvo q si fuerit
accusatus a domino possessionis te
neatur solver penaz

Extrahens palos nō tenetur ad pena

Itē statuim9 et ordinam9 q si qs d c° fos
sati vel eius districtu extraheret pa
los pro vineis non teneatur ad pe
naz nec de lignis

Perangelus francisci dixit q oes illi
q confinant cu coi ut no possit
accusare nemine nec facere sol
uare penas nemini donec non
fuerit terminatu cu coi et si
accusauerit dicta accusa no ua
leat fuit obtemptu p 80 del
sic non obstant 16 del non

Frater carabelli alter dixit q
si quis uenerit contra coe q no
debeat in dco coi habere ali
qd officiu et beneficiu et no
debeat ei administrar aliqua
iura et iustitia et debeat pri
uari de bonis cois ut no possit
gaudere de bonis cois fuit obte
ptu p 93 del sic con obstant 3
del non

Mariottus Angeli dixit et prius co
firmauit dicta dca superiores et
dixit q q confinant cu coi
ut ostendat sua iura si est suus
an ne et si est suus sit suus
si no restituat coi et no possit
nemine accusar q confinat cu
coi donec no fuerit terminat
obtempt p 87 del sic non ob de siccan(do)
stanti 7 del non Itr dixit q formula
qui siccauerit formula coi ea
piscando et pisces capiendi q
siccauerit sine licentia cosilij
et sindicis sub pena et ad pena
unius ducati auri q contra
fecerit fuit p 90 obtemptu
del sic no obstant 3 del non

Nathadeus Andree de dco co alter
ex dcis hoib in dca adunantia
existens surgens pedibus dixit
et consuluit sup prima pposita
qd ad sindicatu et officiu q fiat
et fieri debeant more solito
et consueto Itr dixit sup secu
da preposita de euident utilitat
dixit et consuluit q qlibz fore
sis existens uel ueniens in ter
ritorio fossati ad laborandu
uel ad aliquod laboritiu facie
du quocunq modo laborauerit
in territorio dci co fossati cu
bobus soluat et soluer teneatur
et debeat bolenenos otto p qlibz
bestia grossa et bolenenos quatu(or)

L 11

et pro qlibz bestia minuta et hoc p
pastura solvendo sed nõ itelligatur
da bobus laborativis nec et de
forensibg laborantibg et facietibus
laboritium in territorio ualle ghee
et collis bassani q liber possint
ut supra laborare sine aliqua so
lutione datis pdictis et ad nullas
infrascriptas penas teneantur q
ut superius dei sunt coe aulia
infra otto dies assignar uel co
signar facer sindico uel uic° c°
fossati uel cuicunq iuris dictio
nez habuerit recipiendi tales
assignat et si infra dies quattuor
non assignaverit incidat i pena
x libri pro quolibz contrafaciente
et 89 obtempti nõ obstante 7 al non

Bastianus dominici de dcõ c° q das
alius de dcã adunatia dixit et
arrengando proposuit sup pposita
quo ad interesse forensium q
qlibz forensis habitans in dcõ c°
fossati uel eius districtu et terri
torio q nõ esset focularis solvat
et solvere teneatur et debeat bo
lenarum unum pro quolibz mense
uz a quattuor anis supra 7r q
qlibz forensis uolens habitare i
dcõ c° fossati stet et stare debeat
quatraginta anos ut nõ faciat
tagliatam in rebus et bonis cois
nec et habere aliqd officium nec
beneficium in dcõ coi et sit pena
sindico dci c° si misserit iposita
unum florenum de facto solvendo
et si tales forenses misserit in
preposita in consilio fuit obtept
et 85 fabas del sic non obstant
x del non 7r ad custodiendum
bona cois quantum sit possibile
dixit et preposuit q nemo de
dcõ c° uel eius districtu nec ali
quis forensis possit nec debeat
facere tagliatas uel incisas pro
blado nec frumento i silua uallis
arni et fines eius i uoc° lonear
catoio idest p directum sancti
angeli et exit ad serras i uoc°
prateccioli et uadit p directum
p serras usq ad pitoricas et
exit p serrones q est p ualdarna
et clelia de lavorat et exeat ad
in carcattoium et q contrafecerit

soluat et in penam incidat x libr
pro quolibet et qualibet vice fuit
obrempens et 80 fabas del sic
non obstant et del nor

Et ego hieronimus nicolai de fa
briano publicus imperiali auc
toritate notarius predictis omnibus et
singulis dum sic agerentur et fie
rent interfui et pns fui ea
rogatus scribere scripsi et publi
cavi signumque meum apposui co
suetum

locus signi

Explicit liber statutorum cois
sollati

Incipit tabula huius pnt libri

De pena maledicentis et blasfe
mantis deum et sanctos Rca i
De electione vic et eius obser
vantiis Rca ii
De iuramento vic et custo
di Rca iii
De electione baiulorum et eorum
officio Rca iiii
De electione camerarii et eius
officio Rca v
Qualiter vicarius reddat
ius petentibus Rca vi
De modo et ordine procedendi
in civilibus Rca vii
Qualiter instrumenta et confessiones
executioni mandentur Rca viii
De pena dicentis iniuriam
vic Rca ix
De arbitrio concesso vic et
sollati Rca x
De pena dicentis verba in
iuriosa Rca xi
De pena incipientis rixam ali
qua infra certis locis Rca xii
De pena percutientis aliquem Rca xiii
De pena facientis insultum
contra aliquem Rca xiiii
De pena arma portantium Rca xv
De pena ludentium cum taxillis Rca xvi

Liiii

De pcepto fiendo p mic^{us} R. x bii
De pena extrahentium aliquem
de tenuta —— R. x biii
De pena intrantis rem bandi
tam —— R. xix
De pena accipientis aliquid
de manibus alterius R. xx
De pena interficientis be
stias alterius —— R. xxi
De pena acciganntis canes R. xxii
De pena facientis furtum R. xxiii
De pena proicientis turpitu
dinem in re alterius R. xxiiii
De pena non pmittentis se
pignorari —— R. xxv
De pena receptantium exban
nitos —— R. xxvi
De restituendo bestiam inuē
tam in dapno —— R. xxvii
De pena rancantium infra
certos fines —— R. xxviii
De electione campanari
orum —— R. xxix
De electione berrovariorum
cois fossati —— R. xxx
De custodibus montis eli
gendis —— R. xxxi
De pena proicientes niues R. xxxii
De pena ucellantium infra
certum tempus R. xxxiii
De pena trahentis aliquem
ex curiam cois fos^{ti} R. xxxiiii
De pena facientis calcina
rium in siluis cois R. xxxv
De pena renuenti ambasciat
cois —— R. xxxvi
Qualiter utetur forensis in
maleficiis —— R. xxxvii
aqui, De pena ex^{tra}hentium aliquam
d'riatie de soluto curso —— R. xxxviii
De pena recipientis procura
tionem ꝯt coe —— R. xxxix
De molendinariis et eor
obseruantiis —— R. xl
De pena forensium pascentium
in siluis cois —— R. xli
De pena committentis fraudes
in eius officio —— R. xlii
De pena not^{i} facientis aliqd
instrumentum ꝯt coe —— R. xliii

De panisfacolis et eorum observantiis — R. xliiij
De electione suprastitum carnium — R. xlv
De pena dicentis iniurias terminatoribus — R. xlvi
Qui habentes arbores pendentes debeant resecare — R. xlvij
De pena facientis aliquem citare et non comparentis in termino — R. xlviij
De pena inducentis affilcatores — R. xlix
De pena facientis insultum et vicinarium — R. l
De pena facientis turpitudinem in viis comunis — R. li
De pena facientis turpitudinem ante domum alterius — R. lij
De pena apodiantium aliquid muro comunis — R. liij
De pena ponentis letamen iuxta murum comunis — R. liiij
De pena incidentis vel devastantis ulmum comunis — R. lv
De pena pascerantium cum grege vel de armento — R. lvi
De pena accipientis ligna vel paratura alterius — R. lvij
De pena lavantis prope fontem Sancte Marie — R. lviij
De pena facientis carbonem in montibus comunis — R. lix
De pena laborantium diebus festivis — R. lx
De pena occupantium vias comunis — R. lxi
De vendentibus vinum ad minutum — R. lxij
De pena consiliarorum non venientium ad consilium — R. lxiij
De pena mittentis ignem in monte comunis — R. lxiiij
De pena non trahentis ad rumorem — R. lxv
De pena ambaxiatoris litigantis cum aliquo — R. lxvi
De pena facientis fenestram in muro comunis — R. lxvij
De pena exterminantis — R. lxviij
De pena retinentium aliquem tornarium — R. lxviiij
De pena petentis exeniam — R. lxx

Liiii

Manzano de Castelldal n.º 55 a 60

De pena hospitatorum no tenent mensuras iustas — R. lxxi
Q. non expendantur d. havere cois sine licentia — R. lxxii
De pena facientium (...) seu clocam iuxta rem cois R. lxxiii
De pena stantis iuxta palatium qn fit consilium — R. lxxiiii
De pena custodum montium committentium fraudem R. lxxv
Q. no detur macca sposa R. lxxvi
De pena expen. baldum R. lxxvii
De pena siccantis clusam alterius — R. lxxviii
De no accipiendo certa edificia in pignus — R. lxxix
De pena accipientis alterius edificia sine licentia R. lxxx
De pena duplicentur in noctis — R. lxxxi
De electione capitaneor famulos — R. lxxxii
De ordine servando in dapnis datis — R. lxxxiii
De pena intrantis curtem alterius — R. lxxxiiii
De pena intrantis ortum alterius — R. lxxxv
De pena dapnum dantis in broco — R. lxxxvi
De pena dapnum dantis in arboribus domesticis R. lxxxvii
De pena dapnum dantis psonalr in silecto vel fructali R. lxxxviii
De pena expedantium arbores domesticas — R. lxxxix
De pena psonalr dantis dapnum in leguminibus R. xc
De distributione penarum in dapnis datis — R. xci
De pena dapnum dantis cum ~~capris~~ — R. xcii
* De pena dapnum dantis cum porcis — R. xciii
De pena dapnum dantis cum bobus — R. xciiii
De pena dapnum dantis cum pullis — R. xcv
De pena dapnum dantis cum ovibus vel pecudibus R. xcvi

De iumento eunte ad [illegible]
sine custode ——— R. xcvij
De pena vancantium in moni
tibus cois ——— R. xcviij
De pena serantium in
montibus cois ——— R. xcix
Q. nemo pesat emendationem
alicuius dapni a cois fos R. c
Q. de dapna dato semp
possit accusari ——— R. ci
Q. vicarius et sua familia uadat
reuelato p dapnis datis — R. cij
De pena forensis extrahent
ligna ——— R. ciij
De pena facientis dentes
molendinor ——— R. ciiij
De pena terrigena extra
hentis ligna ——— R. cv
De pena non tenentium
canes ligatos ——— R. cvi
De excusatione fienda in
dapnis datis. ——— R. cvij
De pena non permictentis
se capi ——— R. cviij
Q. nemo habeat priuatum
in muro cois ——— R. cix
De elimosina danda hospi
tali [illegible] ——— R. cx
Q. platea fontis sante marie
terminetur ——— R. cxi
De pontibus et fontibus con
struendis ——— R. cxij
De fonte [illegible] aquae
actanda ——— R. cxiij
De uia fienda p montes
collalti ——— R. cxiiij
De uia a pede [illegible]
collis actanda ——— R. cxv
De uia ad [illegible] actanda R. cxvi
De uia a domo filior
petrioli actanda — R. cxvij
De uia [illegible] de [illegible]
actanda ——— R. cxviij
De uia a fonte [illegible]
actanda ——— R. cxix
De uia a pallazolo actanda R. cxx
De uia a domo [illegible]
actanda ——— R. cxxi
De uia [illegible] palatij
actanda. ——— R. cxxij

De uia uille collis actandi R. cxxiii
De uia per planum citii acta-
da ——— R. cxxiiii
De uia de piadeleo acta-
da ——— R. cxxv
De uiis a c° fossati ad
sanctum iohannem — R. cxxvi
De uia per campum de fon-
tanellis ——— R. cxxvii
De uia a domo aguire
ad laudacellos — R. cxxviii
De uia a ponte sancti iohannis
usque ad uadum riui R. cxxix
De uia uille ghee et
campo plebis — R. cxxx
De strata a flumine riuiregis
ad thegoletum — R. cxxxi
De uia a ponte sancti p. R. cxxxii
De uia a fossato ricorboli
ad pontem riconimi R. cxxxiii
De uia noua pro tenda per
montes fossati — R. cxxxiiii
De uia collalti termi-
nanda ——— R. cxxxv
De uia a fonte plebani ad
fontem riconimi R. cxxxvi
De uia a uado selecte ad
saxum liscatum R. cxxxvii
De uia per selectam usque ad
forcaturam — R. cxxxviii
De uia a domo filiorum sonoli
ad quercum — R. cxxxix
De uia qua itur a ghea
ad ualcheras — R. cxl
De uia a colbassano ad
molendina ——— R. cxli
De uia qua itur a colbassano
ad pontem riconimi R. cxlii
De uia qua itur a domo
andriotti ad molendinum R. cxliii
De uia a collalto ad ca-
stinum fossati — R. cxliiii
Quod uia salse sbricietur R. cxlv
Quod cuilibet liceat impune
actare uiam — R. cxlvi
Quod uicarius faciat actari
cimiterium sancti iohannis cxlvii
De foro fiendo in eo loco R. cxlviii
De rebus non uendendis ultra
solitum modum — R. cxlix

Q vicarius no faciat ꝓpositas sine licentia ꝯsilis R cl
Q vicarius possit eligere ꝯsilium sapientis R cli
Q vicarius faciat reddere rationes cois R clij
Q citatus compareat in termino R cliij
Q baiulus no citet aliquem sine licentia vic R cliiij
Q laborerita cois fiant ad sensum supstitum R clv
Q pater teneatur p filio R clvi
Q vicarius cogat partes ad terminandum R clvij
De pena proicientis immundicias in fonte palazoli R clviij
Q fenum eleuetur de motibus infra certos terminos R clix
Q fons biscine actetur R clx
Q unus de qualibet domo vadat cum mortuo R clxi
Q sindicus ꝯsiliarius non sit ad officium usque ad annum R clxij
Q habens officium i coi no possit ee inde ad sex meses R clxiij
Q vicarius faciat de ꝯdepnationibus duos libros R clxiiij
De pena no acceptantis ambasciatam R clxv
De denumptiis malleficii cum sanguine R clxvi
De beneficio pacis ꝯ concordie R clxvij
Q vicarius faciat ꝯlibet mese condepnationes R clxviij
Q vicarius no reddat ius exbapnitis R clxv
Q vicarius inueniat habentem ultra unum casalenum R clxx
Q habens casalenum iuxta plateas cogatur vendere R clxxi
Q nemo habeat ultra unam piscariam R clxxij
De copparius ꝯ coi obseruantiis R clxxiij
De facientibus calces R clxxiiij
De reponendo bladum i coi R clxxv

Qui tenentes possessiones faciat relevari de catasto R. clxxvi
Quod nemo uendat in iudicatu cois fossati — R. clxxvii
De forma regendi foren-ses pro collectis R. clxxviii
De ordine faciendi collectores — R. clxxix
Qualiter serbantur habitatores et fossati — R. clxxx
De auxilio prestando postulanti a strata superiori R. clxxxi
De inuando verrigerias contra forenses — R. clxxxii
De expeditione uiae et fossati — R. clxxxiii
De distintionibus et terminationibus uidendis per uic R. clxxxiiii
Quod faciens calcem de suis lignis possit uender cui uult R. clxxxv
Quod nolens responder et star in curia cois fossati non audiatur in iure — R. clxxxvi
Quod fiat unus liber termi-nationum — R. clxxxvii
De casalenis et domibus complendis — R. clxxxviii
De landione et clocariis claudendis — R. clxxxix
De latitudine quarundam uiarum — R. cxc
Quod habentes grotas debeant ipsas clauder et de pena excaude-rium ortum uinearum — R. cxci
Quod ematur unus passus pro cois — R. cxcii
De textoribus et cois ob-seruantiis — R. cxciii
De salario arbitrorum R. cxciiii
De sindico fiendo ad conseruandum officiales indepnes R. cxcv
De beccaria uendenda R. cxcvi
De pena facientis gratias in montibus cois — R. cxcvii
De forma depreptandi foren-ses delinquentes R. cxcviii
De pratis et fenalibus custodiendis — R. cxcix

Mancano i Capitoli dal N.° 178 al 183

De pratis uendendis certo t(empo)r(e) R(ubric)a CC
Q(uod) consiliarii non possint aliud officium habere in co(mmun)i Ra CCI
Q(uod) sindicus et consiliarii possint alium portare — Ra CCII
Q(uod) vicarius scribat o(mn)es apodixas absq(ue) salario — Ra CCIII
Q(uod) nullus sciens scribere possit esse camerarius — Ra CCIIII
Q(uod) vicarius faciat p(er) se scribi dimittentes bona co(mmun)is Ra CCV
De pignoribus recolligendis infra certum t(em)p(u)s — Ra CCVI
De precio rei empte soluendo Ra CCVII
Quatri teneantur catasta co(mmun)is p(er) sindicum generale — Ra CCVIII
Q(uod) nullus officialis possit alium substituere — Ra CCIX
Q(uod) vicarius teneatur exigere condempnationes Ra CCX
De dupleriis dandis ecclesiis — Ra CCXI
Q(uod) ho(min)ib(us) de Castro Cosladi licitum sit portare ligna — Ra CCXII
De pena scindentium ceppos in montibus — Ra CCXIII
De calcinario fiendo pro co(mmun)i — Ra CCXIIII
De debentibus recipere aliquid in co(mmun)i — Ra CCXV
De circa cinctum vendenda pro co(mmun)i — Ra CCXVI
De palatio co(mmun)is edificando Ra CCXVII
De pena euntis ad giuinum cum vicario — Ra CCXVIII
De pena mulierum euntium post mortuum — Ra CCXIX
De dupleriis et coperta emendis pro funeribus — Ra CCXX
De postulando molendinum pro co(mmun)i — Ra CCXXI
De sindico hospitalis veniis eligendo — Ra CCXXII
Q(uod) vicarius et eius familia non impediant transeuntes Ra CCXXIII
De requisitione fontium et pontium co(mmun)is — Ra CCXXIIII
De electione sindici generalis Ra CCXXV

Q vicarius nõ possit ingredi
sine licentia sindici R cc xx vi
De sindicatu vicarii R ccxxvii
De viis cõis reinvidendis R ccxxviii
De custodia plani sos[ti] R ccxxix
De salariis sindici quatuor R ccxxx
Q statuta derogari seu
suspendi nõ possint R ccxxxi
Q vicarius accipiat arma
forensibus — R ccxxxii
Q non fiat provisio aliqua
vicario — R ccxxxiii
Q accusatus occasione officii cõis
conservetur indempnes R ccxxxiiii
De partitis mittendis ad
bussulas et fabas R ccxxxv
De procuratore capiendo
paupe — R ccxxxvi
Q vicarius non possit alium loco
sui substituere — R ccxxxvii
Q cuilibet licitum sit pasturare
cum duabus capris R ccxxxviii
Q nemo laboret terrenum incultum
sine licentia — R ccxxxix
De pena dapnum dantium in silvis
plagiare de faceca R ccxl
De pena dapnum dantium in
silva collis sparveri R ccxli
De pena dapnum dantium i silva
hortis de collalto — R ccxlii
X Q nullus occasione dapni dati
renuptiari possit — R ccxliii
De pena vastantium
stechatum — R ccxliiii
Q vicarius faciat omnes scrip
turas cõis — R ccxlv
De electione camr et eius
officio — R ccxlvi
Q vicarius faciat executionem
condempnationum — R ccxlvii
Q vicarius det consilium
sapientis petenti R ccxlviii
Q vicarius nõ procedat post
appellationem — R ccxlix
De pena bibentis et come
dentis cum vic R ccl
Q ambasiator cõis nõ intro
mittat se in aliis — R ccli

79

De pena ucā resinātis p(er) fam
aliquē habit(?) fossati — de 79
De nō carceranda aliquē sine
licentia cōsiliy nisi fuerit
fugitivus vel occasione tracta
tus vel cōsentus — id
Q nō possit uccellari i certis
tpis — id
De nō faciēdo fraschas i mō
te cois — id
Q fiat ius summarium de debitib(us)
hre pcius debitum occasione
operis psonalis — id
Transiens p terrenū alterius
nō teneatur ad penā nisi fue
rit accusat a dno possess(ionis) id
Extrahens pallos nō teneatur
ad penam — id
Non possit accipi executione
a collectis nisi fuerit deli
beratum p cōsilium — de 80
Q nullus revellari debeat
secreta cōis — id
Q pasturant ītra hedimenta
cū bobus nō teneatur ad pe
nam nisi fuerit accusatus
a dno poss. vel terreni id
Vicarius nō faciat executi(onem)
a collectis ex cōputatur de
eis salario — id
Q qlibz hns interessum aut
regressum aut litigium cū cōe
nō possit esse cōsiliarius nec
hre aliquod offitium i cōe — id
Q la peana banneatur quē
admodum prata — id
Q cōfinas cū cōe nō possit
accusari nemine donec non
fuerit terminat cum
cōe — de 81

M. ii.

De uenatoribus et cetera — c 81
De pena secantis formulas
cotes cum piscandi — cl
De forestis uenientibus ad la
borandum in terris collati — cl
De forestibus — cl
De custodia silue ualdar
nis — cl

finis